

**BAŽNYČIOS
ŽINIOS****Šiame numeryje:****Popiežius**

Popiežius Benediktas XVI Žinia 44-osios Pasaulinės maldos už pašaukimus dienos proga	2
Pamokslas per Viešpaties vakarienes šv. Mišias Laterano bazilikoje 2007 m. Didįjį ketvirtadienį	3
2007 m. Velyknakčio pamokslas Šv. Petro katedroje	4
Velykų <i>Urbi et Orbi</i>	6

Bažnyčia Lietuvoje

Didysis Velykų tridienis	7
„LKB kronikos“ 35-erių metų paminėjimas	10
Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarija šventė savo dangiškojo globėjo dieną	11
Kaišiadorių vyskupijos kunigų susirinkimas	12
Vilniaus kunigų seminarijos diakonų piligriminė kelionė į Romą	13
Mokslinė konferencija „Žemaičių krikšto 600 m. jubiliejui artėjant“	14
Paskaita apie moralės teologiją Šiaulių bendruomenės namuose	16
Pristatyta kompaktinė plokštelė „Žaisk ir pažink Bibliją“	16
Knygos pristatymas	17
Baigtas restauruoti Šiluvos bazilikos paveikslas „Jėzaus teismas“	18

Homilijos

ATPAŽINTI PRISIKĖLUSIJŲ III Velykų sekmadienis (C)	19
GANYTOJO BALSAS IV Velykų sekmadienis (C)	20

Ganytojo žodis

Kardinolo A. J. Bačkio Velyknakčio pamokslas Vilniaus arkikatedroje	21
--	----

Bažnyčios dokumentai

Popiežius Benediktas XVI Posinodinis apaštališkasis paraginimas SACRAMENTUM CARITATIS	22
---	----

Bažnyčia pasaulyje

Dievo tarno Jono Pauliaus II mirties metinių minėjimas	30
--	----

Popiežius Benediktas XVI

Žinia 44-osios Pasaulinės maldos už pašaukimus dienos proga

2007 m. balandžio 29 d.

Pašaukimas tarnauti Bažnyčios bendrystei

Gerbiamieji broliai vyskupai,
brangūs broliai ir seserys,

Kasmetinė Maldos už pašaukimus diena yra tinkama proga išryškinti pašaukimų prasmę Bažnyčios gyvenime bei misijoje, taip pat sustiprinti mūsų malda, kad augtų pašaukimų skaičius ir kokybė. Būsimosios Pasaulinės maldos dienos proga noriu atkreipti visos Dievo tautos dėmesį į šią labai aktualią temą: „Pašaukimas tarnauti Bažnyčios bendrystei“.

Praėjusiais metais per bendrąsias trečiadienio audiencijas pradėjęs naują katechezų ciklą, skirtą Kristų ir Bažnyčią siejančiam ryšiui, atkreipiau dėmesį, kad pirmoji krikščionių bendruomenė, jos branduolys buvo sudarytas tuomet, kai keletas Galilėjos žvejų sutiko Jėzų ir paveikti jo žvilgsnio bei balso priėmė jo neatidėliotiną kvietimą: „Eikite paskui mane! Aš padarysiu jus žmonių žvejais“ (Mk 1, 17; plg. Mt 4, 19). Dievas visuomet pasirinkdavo kai kuriuos žmones tiesiogiai bendradarbiauti su juo įgyvendinant jo išganymo planą. Senajame Testamente pradžioje Dievas pašaukė Abraomą sudaryti „didelę tautą“ (Pr 12, 2), po to Mozę, kad išlaisvintų Izraelį iš Egipto vergijos (plg. Iš 3, 10). Vėliau Dievas vėl paskirdavo žmones, ypač pranašus, saugoti ir išlaikyti gyvą sandorą su jo tauta. Naujajame Testamente žadėtasis Mesijas Jėzus asmeniškai pakvietė apaštalus būti su juo (plg. Mk 3, 14) ir dalyvauti jo misijoje. Paskutinės vakariinės metu, davęs jiems uždavinį tęsti jo mirties ir prisikėlimo atminimą, kol jis vėl šlovingai ateis laikų pabaigoje, Jėzus kreipėsi į Tėvą maldaudamas: „Aš pagarsinau tavo vardą ir dar garsinsiu, kad meilė, kuria mane pamilai, būtų juose ir aš būčiau juose“ (Jn 17, 26). Bažnyčios misija remiasi artima ir ištiki- ma bendryste su Dievu.

Vatikano II Susirinkimo konstitucija *Lumen gentium* aprašo Bažnyčią kaip tautą, sujungtą „Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios vienybe“ (4), kurioje atsispindi Dievo slėpinys. Joje atsispindi trejybinė meilė, kuri Šventosios Dvasios veikimu visus narius daro „vienu kūnu ir viena Dvasia“ Kristuje. Visų pirma susirinkusi į Eucharistiją ši tauta, būdama organiškai suskirstyta, vadovaujama savo ganytojų, išgyvena bendrystės su Dievu ir su broliais slėpinį. Eucharistija yra tos bažnytinės vienybės, kurios Jėzus meldė savo kan-

čios išvakarėse, šaltinis: „Tėve, <...> tegul ir jie bus viena mumyse, kad pasaulis įtikėtų, jog tu esi mane siuntęs“ (Jn 17, 21). Ši intensyvi bendrystė puoselėja didžiadvasiškų pašaukimų Bažnyčios tarnystei gausėjimą: dieviškosios meilės pripildytos tikinčiųjų širdys traukiamos visiškai atsiduoti Dievo karalystės reikalui. Siekiant puoselėti pašaukimus svarbi sielovada, dėmesinga Bažnyčios kaip bendrystės slėpiniui; kas gyvena darnioje, besidalijančioje bendra atsakomybe bei sąmoningoje bažnytinėje bendruomenėje, žinoma, lengviau išmoksta atpažinti Viešpaties šaukimą. Rūpinantis dvasiniais pašaukimais pirmiausia reikia nuolat „lavintis“ išgirsti Dievo balsą, panašiai kaip Elis, padėjęs jaunam Samueliui suprasti, ko Dievas jo prašo, ir tuoj pat tai įgyvendinti (plg. 1 Sam 3, 9). Klusniai ir ištikimai klausytis galima tik būnant artimoje bendrystėje su Dievu, o tai vyksta visų pirma meldžiantis. Atsiliepdami į aiškų Viešpaties liepimą turime prašyti pašaukimų dovanos, pirmiausia nenuilstamai ir bendrai meldamiesi su „pjūties Viešpačiu“. Pakviečiama daugiskaita: „Melskite pjūties šeimininką, kad atsiųstų darbininkų į savo pjūtį“ (Mt 9, 38). Šis Viešpaties pakvietimas labai tiksliai atitinka „Tėve mūsų“ stilių (plg. Mt 6, 9), tai malda, kurios jis pats mus išmokė ir kuri pagal žinomą Tertulijono posakį yra „visos Evangelijos santrauka“ (plg. *De oratione*, 1, 6: CCL 1, 258). Šiuo požiūriu mums teikia aiškumo ir kitas Jėzaus žodis: „Jeigu kas iš jūsų susitars žemėje dviese melsti kokio dalyko, jiems mano dangiškasis Tėvas jį suteiks“ (Mt 18, 19). Taigi gerasis Ganytojas kviečia mus prašyti dangiškąjį Tėvą, prašyti susivienijus ir primygtinai, kad jis siųstų pašaukimų tarnauti Bažnyčios bendrystei.

Vatikano II Susirinkimas apibendrino praėjusių šimtmečių sielovadinę patirtį ir pabrėžė, jog svarbu būsimuosius kunigus ugdyti tikrai bažnytinei bendrystei. Apie tai skaitome dekrete *Presbyterorum ordinis*: „Atlikdami jiems autoritetingai pavestą Kristaus, galvos ir ganytojo, pareigų dalį, kunigai vyskupo vardu kuria Dievo šeimą kaip vienminčių brolių bendruomenę ir per Kristų veda ją Dvasioje pas Dievą Tėvą“ (6). Šie Susirinkimo žodžiai nuskamba ir posinodiniame apaštališkajame laiške *Pastores dabo vobis*, kur teigiama, kad kunigas „yra Bažnyčios – komunjijos tarnas, nes vienybėje su vyskupu ir artimai susijęs su *presbyterium* kuria bažnytinės bendruomenės vienybę, kurioje drauge veikia įvairūs pašaukimai, charizmos ir tarnybos“ (16). Būtina, kad krikščioniškojoje tautoje kiekviena tarnystė ir kiekviena charizma būtų orientuota į visišką bendrystę, o vyskupo ir kunigų užduotis yra puoselėti jas darniai su kitais bažnytiniais pašaukimais ir kitomis bažnytinėmis tarnystėmis. Pavyzdžiui, pašvęstasis gyvenimas taip pat savitu būdu tarnauja šiai bendrystei, tai akcentavo mano garbingasis pirmtakas Jonas Paulius II posinodiniame apaštališkajame laiške *Vita consecrata*: „Nebabejotinas pašvęstojo gyvenimo nuopelnas tas, kad

jis veiksmingai palaikė Bažnyčioje gyvą broliškumą, kaip Trejybės išpažinimo, poreikį. Nuolat skatindamas brolišką meilę, bendro gyvenimo forma jis rodo, kad dalyvavimas trinitarinėje bendrystėje gali pakeisti žmonių tarpusavio santykius ir sukurti naują solidarumo tipą“ (41).

Kiekvienos krikščioniškosios bendruomenės centre yra Eucharistija, Bažnyčios gyvenimo šaltinis ir viršūnė. Kas atsiduoda Evangelijos tarnystei, jei gyvena Eucharistija, daro pažangą meile Dievui bei artimui ir tuo prisideda statydamas Bažnyčią kaip bendrystę. Galime sakyti, jog „eucharistinė meilė“ grindžia visos Bažnyčios pašaukimų veiklą ir suteikia jai pamatą, nes, kaip rašiau enciklikoje *Deus caritas est*, pašaukimai į kunigystę ir kitas Dievo tautos tarnystes bei pareigybes klesti Dievo tautoje, kur yra žmonių, kuriuose Kristus tampa regimas per savo žodį, sakramentuose, ypač Eucharistijoje. Todėl „Dievo meilę patiriame, jo buvimą čia ir dabar suvokiame ir tą buvimą atpažinti kasdieniame gyvenime mokomės Bažnyčios liturgijoje, jos maldoje, gyvoje tikinčiųjų bendruomenėje. Jis pirmas mus pamilo ir pirmas toliau myli; todėl į tai galime atsakyti meile“ (17).

Galiausiai kreipiamės į Mariją, palaikiusią pirmą bendruomenę, kurioje „visi ištvermingai ir vieninai atsidėjo maldai“ (plg. *Apd* 1, 4), prašydami, kad Marija padėtų Bažnyčiai šiandienos pasaulyje būti Trejybės atvaizdu, iškalbingu dieviškosios meilės ženklui visiems žmonėms. Mergelė, atsiliepusi į Tėvo pašaukimą: „Štai aš Viešpaties tarnaitė“ (*Lk* 1, 38), teuztaria malda, kad krikščioniškojoje tautoje netrūktų dieviškojo džiaugsmo tarnų: kad būtų kunigų, bendrystėje su savo vyskupais ištikimai skelbiančių Evangeliją ir švenčiančių sakramentus, besirūpinančių Dievo tauta ir pasirengusių skelbti Evangeliją visai žmonijai. Telaiduoja Mergelė Marija, kad ir mūsų laikais daugėtų pašvęstųjų žmonių, kurie plaukia prieš srovę gyvendami evangeliniais neturto, skais-tumo ir klusnumo patarimais ir pranašiška liudydami Kristų ir jo išlaisvinančią žinią. Mieli broliai ir seserys, Viešpaties kviečiami ypatingiems pašaukimams, norėčiau jus ypatingu būdu patikėti Mergelei Marijai, kad ji, labiau už visus žmones supratusi Jėzaus žodžius: „Mano motina ir mano broliai – tai tie, kurie klausosi Dievo žodžio ir jį vykdo“ (*Lk* 8, 21), jus išmokytų klausytis jos dieviškojo Sūnaus. Kad jos padedami savo gyvenimu galėtumėte pasakyti: „Štai ateinu vykdyti tavo, o Dieve, valios“ (plg. *Žyd* 10, 7). To linkėdamas pažadu kiekvieną iš jūsų prisiminti maldoje ir iš visos širdies jus laiminu.

Iš Vatikano 2007 m. vasario 10 d.

Popiežius Benediktas XVI

Pamokslas per Viešpaties vakarienės šv. Mišias Laterano bazilikoje 2007 m. Didįjį ketvirtadienį

Brangūs broliai ir seserys!

Ką tik girdėtame skaitinyje iš Išėjimo knygos vaizduojamas Izraelio Paschos šventimas Mozės įstatymo numatyta privaloma forma. Iš pradžių tai galėjo būti nomadų pavasario šventė. Tačiau Izraeliui iš to radosi atminimo, padėkos ir kartu vilties šventė. Apibrėžtoms liturginėms taisyklėms palenkto Paschos valgymo centre yra išlaisvinimą iš Egipto simbolizuojantis avinėlis. Todėl neatsiejama avinėlio valgymo dalis yra paschalinė *haggadah* – pasakojamas priminimas, kad Izraelį „pakelta ranka“ išlaisvino pats Dievas. Jis, slėpingas ir pasislėpęs Dievas, pasirodė galingesnis už faraoną su visa jo turėtąja galia. Izraelis turėjo neužmiršti, kad Dievas asmeniškai į rankas paėmė savo tautos istoriją ir kad ši istorija nuo tada visada remiasi bendryste su Dievu. Izraelis turėjo neužmiršti Dievo.

Atminimo žodžius supa aukštinimo ir padėkos žodžiai iš psalmių. Padėkos ir Dievo šlovinimo viršūnė būdavo *berakha*, graikiškai *eulogia* arba *eucharistia*: Dievo šlovinimas tampa palaiminimu šlovinančiajam. Dievui dovanota auka palaiminta grįžta žmogui. Visa tai nutiesdavo tiltą iš praeities į dabartį ir ateitį: Izraelio išlaisvinimas vis dar nebuvo užbaigtas. Kaip nedidelė tauta jis vis dar kentėjo didžiųjų galybių įtampos lauke. Tad dėkingumo pilnas nuveiktų Dievo darbų prisiminimas kartu virsdavo prašymu ir viltimi: užbaik, ką pradėjai! Padovanok mums galutinę laisvę!

Tokią daugialypių reikšmių kupiną vakarienę Jėzus su savaisiais šventė savo kančios išvakarėse. Būtent šiuo kontekstu remdamiesi turėtume suprasti jo naująją Paschą, dovanotą mums šventojoje Eucharistijoje. Evangelistams apie tai pasakojant, Jono evangelija tariamai prieštarauja tam, ką praneša Matas, Morkus ir Lukas. Pasak Jono, Jėzus ant kryžiaus miręs tiksliai tą akimirka, kai šventykloje buvo aukojami Paschos avinėliai. Jo mirtis ir avinėlių aukojimas šventykloje sutapo. Bet tai reiškia, kad jis mirė Paschos išvakarėse ir pats asmeniškai negalėjo švęsti Paschos vakarienės – taip bent atrodo. Tuo tarpu, anot trijų sinoptinių evangelijų, Jėzaus paskutinė vakarienė buvo Paschos vakarienė, į kurios tradicinę formą jis įterpė savo kūno ir kraujo dovanos naujybę. Šis prieštaravimas dar neseniai atrodė neišsprendžiamas: didžiūma aiškintojų laikėsi nuomonės, kad Jonas nenorėjęs

perteikti mums Jėzaus mirties tikrosios istorinės datos, bet pasirinkęs simbolinę datą, idant taip atskleistų gilesnę tiesą – Jėzus yra naujasis, tikrasis avinėlis, išliejęs savo kraują už mus visus.

Kumrano raštų radiniai priartino prie galimo įtikinamo sprendimo, kuris, tiesa, visuotinai dar nepripažįstamas, tačiau labai tikėtinas. Dabar galime teigti, kad Jonas pasakojo istoriškai tiksliai. Jėzus tikrai praliejo savo kraują Paschos šventės išvakarėse, avinėlių aukojimo dieną. Tačiau su mokiniais jis Paschą veikiausiai šventė pagal Kumrano kalendorių, mažiausiai vieną dieną anksčiau, – ir šventė be avinėlio, kaip ir Kumrano bendruomenė, nepripažinusi Erodo šventyklos ir laukusi naujosios šventyklos. Jėzus šventė Paschą be avinėlio – ne, ne be avinėlio: vietoje avinėlio jis dovanuoja save patį, savo kūną ir kraują. Taip jis užbėgo į priekį savo mirčiai, anot jo paties žodžių: „Niekas neatima gyvybės iš manęs, bet aš pats ją laisvai atiduodu“ (Jn 10, 18). Tą akimirka, kai davė mokiniams savo kūną ir kraują, jis tikrai ištarė šį sakinį. Jis pats atidavė savo gyvybę. Tik tada senoji Pascha įgijo savo tikrąją prasmę.

Šventasis Jonas Auksaburnis savo katechezėse apie Eucharistiją kartą yra parašęs: Ką tu sakai, Moze? Avinėlio kraujas apvalo žmones? Išgelbėja juos nuo mirties? Kaip gyvulio kraujas gali žmones apvalyti, žmones išgelbėti, turėti galios mirčiai? Iš tikrųjų, – tęsia Auksaburnis, – avinėlis tegalėjo būti vien simbolinis mostas ir, vadinasi, teišreikšti to, kuris gebėtų padaryti tai, ko nepajėgia gyvulio auka, laukimą bei viltį. Jėzus šventė Paschą be avinėlio ir be šventyklos ir kartu ne be avinėlio ir šventyklos. Jis pats yra lauktasis, tikrasis avinėlis, kaip Jėzaus viešosios tarnybos pradžioje paskelbė Jonas Krikštytojas: „Štai Dievo Avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmę!“ (Jn 1, 29). Ir jis pats yra tikroji šventykla, gyvoji šventykla, kurioje gyvena Dievas, kurioje galime sutikti ir garbinti Dievą. Jo kraujas, meilė to, kuris yra ir Dievo Sūnus, ir tikras žmogus, vienas iš mūsų, gali išgelbėti. Gelbėja jo meilė, kuria jis save laisvai už mus atiduoda. Į kažkaip bejėgišką ilgesio mostą, koks būdavo nesutepto ir sveiko avinėlio aukojimas, atsiliepta tu, kuris mums tapo avinėliu ir kartu šventykla.

Tad naujosios Jėzaus Paschos centre buvo kryžius. Iš jo kilo jo atnešta naujoji dovana. Ir visa tai pasilieka šventojoje Eucharistijoje, kurioje kartu su apaštalais amžių tėkmėje galime švęsti naująją Paschą. „Niekas neatima gyvybės iš manęs, bet aš pats ją laisvai atiduodu.“ Jis atiduoda ją mums dabar. Paschalinė *haggadah*, Dievo išganomojo veikimo minėjimas, tapo Kristaus kryžiaus ir prisikėlimo atminimu – atminimu, primenančiu ne tiesiog praeitį, bet įtraukiančiu mus į Kristaus meilės dabartį. O *berakha*, Izraelio laiminimo ir dėkojimo malda, virto mūsų eucharistiniu šventimu, per kurį Viešpats palaimina mūsų dova-

nas – duoną ir vyną, – kad jose save dovanotų. Prašykime Viešpatį, kad jis mums padėtų vis giliau suprasti šį įstabų slėpinį, labiau jį mylėti ir jame visada vis labiau mylėti Jį patį. Prašykime, kad jis per šventąją Komuniją vis labiau įtrauktų mus į save. Prašykime, kad padėtų mums nepasilaikyti savo gyvenimo sau, bet jį dovanoti ir taip kartu su juo darbuotis, idant žmonės surastų gyvenimą – tikrą gyvenimą, kuris gali ateiti tik iš to, kuris pats yra kelias, tiesa ir gyvenimas. Amen.

Popiežius Benediktas XVI

2007 m. Velyknakčio pamokslas Šv. Petro katedroje

Brangūs broliai ir seserys!

Nuo seniausių laikų Velykų dienos liturgija prasideda žodžiais: *Resurrexi et adhuc tecum sum* – prisikėliau ir dabar esu su tavimi; tu laikai ant manęs savo ranką. Liturgija čia išvelgia pirmuosius prisikėlusio, sugrįžusio iš mirties nakties į gyvųjų pasaulį Sūnaus žodžius Tėvui. Tėvo ranka taip pat laikė jį šią naktį ir todėl jis galėjo pakilti, prisikelti.

Žodžiai paimti iš 139 psalmės ir čia iš pradžių reiškė ką kita. Ši psalmė yra stebėjimosi Dievo visagalybe bei visur buvimu giesmė, pasitikėjimo Dievu, niekada neišleidžiančiu mūsų iš savo rankų, giesmė. O jo rankos yra geros rankos. Maldininkas įsivaizduoja kelionę per visus visatos matmenis – ir kas tada jam nutiks? „Jei į dangų užžengčiau, tu esi ten, jei Šeole pasikločiau guolį, tu esi ten. Jei įgyčiau aušros sparnus ir įsikurčiau prie tolimųjų jūros pakraščių, net ten mane <...> tvirtai laikys tavo dešinė. Jei sakytčiau: *Tamsa tikrai mane paslėps* <...>, tai tau ir pati tamsa nėra tamsa <...>. Tamsa ir šviesa tau tas pat“ (Ps 139, 8–12).

Velykų dieną Bažnyčia mums sako: šią kelionę per visatos matmenis dėl mūsų atliko Jėzus Kristus. *Laiške efeziečiams* parašyta, kad jis nusileido į žemesniausias sritis žemėje ir kad tas, kuris nužengė, yra tas pats, kuris iškilo aukščiau už visus dangus, kad visa užpildytų (plg. 4, 9 ir t.). Taip psalmės regėjimas tapo tikrove. Į neperžvelgiamą mirties tamsą jis atėjo kaip šviesa – naktis tapo šviesa kaip diena, tamsa virto šviesa. Todėl padėkos ir pasitikėjimo žodį Bažnyčia pagrįstai gali laikyti Prisikėlusiojo žodžiu Tėvui: „Taip, atlikau kelionę į žemiausias žemės gelmes, į mirties bedugnę ir atnešiau šviesą, ir dabar prisikėliau ir visada esu apglėbtas tavo rankų.“ Bet šie Prisikėlusiojo žodžiai Tėvui taip pat tapo Viešpaties žodžiais mums.

„Prisikėliau ir dabar esu su tavimi“, – sako jis kiekvienam iš mūsų. Mano ranka tave laiko. Kad ir kur kristumei, nukristum į mano rankas. Aš esu ir prie mirties durų. Ten, kur niekas tavęs negali lydėti ir kur tu nieko negali pasiimti, aš tavęs laikiu bei tau tamsą paverčiu šviesa.

Šiais psalmės žodžiais, kurie skaitomi kaip Prisikėlusiojo pokalbis su mumis, sykiu aiškinama, kas vyksta per krikštą. Juk krikštas yra daugiau negu nuplovimas, apvalymas. Jis yra daugiau negu priėmimas į bendruomenę. Tai naujas gimimas. Nauja gyvenimo pradžia. Prieš tai girdėtame *Laiško romiečiams* skaitinyje slėpingais žodžiais sakoma, kad mes per krikštą esame pakrikštijami Kristaus mirtyje. Per krikštą atiduodame save Kristui – jis įima mus į save, kad gyventume nebe sau, bet dėl jo, su juo ir jame, kad gyventume su juo ir per tai – kitiems. Per krikštą paliekame save ir savo gyvenimą atiduodame į jo rankas, kad su šventuoju Pauliumi galėtume pasakyti: „Aš gyvenu, tačiau nebe aš, o gyvena manyje Kristus.“ Jei save taip atiduodame, susitaikydami su savotiška mūsų „aš“ mirtimi, tai šitai kartu reiškia, kad mirtį ir gyvenimą skirianti siena tampa nesandari. Šiapus ir anapus mirties esame su Kristumi, ir todėl mirtis nuo tada nebėra jokia tikra siena. Paulius mums tai labai aiškiai pasako savo *Laiške filipiečiams*: „Man gyvenimas – tai Kristus, o mirtis – tik laimėjimas. Bet jei aš, gyvendamas kūne, dar galėčiau vaisingai pasidaruoti, tuomet nebežinau, ką pasirinkti. Mane traukia ir viena, ir antra, nors verčiau man mirti ir būti su Kristumi, nes tai visų geriausia. O mano pasilikimas kūne reikalingesnis jums“ (1, 21 ir t.). Šiapus ir anapus mirties ribos jis yra su Kristumi – skirtumo galiausiai nebėra. Juk iš tiesų: „Tu laikai apglėbęs mane visą. Visada esu tavo rankose.“ Romiečiams Paulius rašė: „Nė vienas iš mūsų negyvena sau, nė vienas sau nemiršta. Ar gyvename, Viešpačiui gyvename, ar mirštame, Viešpačiui mirštame“ (Rom 14, 7 ir t.).

Mieli krikštijamieji, štai krikšto naujybė: mūsų gyvenimas priklauso Kristui, nebe mums patiems. Bet būtent todėl ir mirtyje esame ne vieni, bet su juo, kuris visada gyvas. Per krikštą su Kristumi jau atlikome kosminę kelionę iki mirties gelmių. Jo lydimi, maža to, jo priimti į jo meilę, esame išlaisvinti iš baimės. Jis apglėbia ir laiko mus, kad ir kur eitume, – jis, kuris yra pats gyvenimas.

Dar kartą grįžkime prie Didžiojo šeštadienio nakties. Tikėjimo išpažinime Kristaus kelio atžvilgiu išpažintame: „nužengė į pragarus“. Kas čia nutiko? Kadangi mirties pasaulio nepažįstame, šiam mirties įveikimui įsivaizduoti mūsų pasitelktų vaizdų niekada nepakaks. Bet jie vis dėlto padeda slėpinį kažkiek suprasti. Liturgijoje Jėzaus nužengimui į mirties naktį taikomi 24 psalmės žodžiai: „Atkelkite sąvaras, vartai! Plačiai atsidarykite, amžinosios durys!“ Mirties durys uždarytos, niekas niekada negali sugrižti. Nėra šių ge-

ležinių durų raktas. Bet Kristus raktą turi. Jo kryžius atlapoja neatšaukiamus mirties vartus. Jie nebėra neatšaukiami. Šias duris atveriantis raktas yra jo kryžius, jo meilės radikalumas. Jėgos durims atverti turi meilė to, kuris, būdamas Dievas, tapo žmogumi, kad galėtų numirti. Ta meilė stipresnė už mirtį. Rytų Bažnyčios velykinėse ikonose vaizduojamas į numirusių pasaulį įžengiantis Jėzus. Jo drabužis yra šviesa, nes Dievas yra šviesa. „Naktis šviečia kaip diena. Tamsa ir šviesa tau tas pats“ (Ps 139, 12). Jėzų, įžengiantį į numirusių pasaulį, ženklina žaizdų žymės: jo sužeidimas, jo kančia tapo galia, yra mirtį nugalinti meilė. Jis sutinka Adomą ir visus mirties naktyje laukiančius žmones. Jus regint, tiesiog atrodo, jog girdisi Jonos malda: „Iš gelmių šaukiausi Viešpaties, ir jis man atsiliepė“ (2, 3). Dievo Sūnus įsikūnydamas susijungė su žmogiška esybe – su Adomu. Bet tik atlikdamas savo paskutinį meilės aktą ir nužengdamas į mirties naktį jis užbaigia įsikūnijimo kelią. Per savo mirtį jis paima Adomą, paima laukiančius žmones už rankos ir veda juos į šviesą.

Bet galima paklausti: ką reiškia šitoks vaizdas? Kas iš tikro per Kristų įvyko nauja? Juk žmogaus siela, kaip tokia, nemirtinga nuo sukūrimo momento – ką gi nauja atnešė Kristus? Taip, siela nemirtinga, nes žmogus neprilygstamu būdu yra Dievo atmintyje ir meilėje, taip pat ir po savo nuopuolio. Tačiau jam neužtenka jėgos kilti link Dievo. Neturime sparnų, galinčių nunešti mus į tas aukštumas. Ir kartu žmogaus niekas kitas amžinai negali patenkinti, išskyrus buvimą su Dievu. Amžinybė be šio buvimo viena su Dievu būtų pasmerkta. Žmogus neįstengia kopti aukštyn, bet veržiasi ten: iš gelmių šaukiausi Viešpaties. Tik prisikėlęs Kristus gali nunešti mus aukštyn į vienybę su Dievu, kurios savo jėgomis pasiekti negalime. Jis iš tiesų užsimeta pražuvusią avį ant pečių ir neša mus namo. Gyvename įsikibę jo kūno ir, vienydamiesi su jo kūnu, pakylame iki Dievo širdies. Tik tada mirtis įveikiama, mes esame laisvi, o mūsų gyvenimas yra viltis.

Štai Velyknakčio džiaugsmas – esame laisvi. Jėzaus prisikėlimu meilė pasirodė esanti stipresnė už mirtį ir blogį. Meilė paskatino jį nužengti, ir kartu ji yra jėga, kuria jis kyla. Ir jos jėga jis neša mus su savimi. Vienydamiesi su jo meile, nešami jos sparnų, kartu su juo kaip mylintys nužengiame į pasaulio tamsybes, žinodami, kad būtent per tai su juo pakilsime. Tad šioje naktyje meldžiame: Viešpatie, ir šiandien parodyk, kad meilė stipresnė už neapykantą. Kad ji stipresnė už mirtį. Nuženk taip pat į šių mūsų šiuolaikinių laikų naktis bei požemius ir paimk laukiančius už rankos. Vesk juos į šviesą. Būk su manimi mano tamsiose naktyse ir išvesk mane iš jų. Padėk man, padėk mums su tavimi nužengti į laukiančiųjų, besišaukiančių tavęs iš gelmių, tamsą. Padėk mums nešti ten tavo šviesą. Padėk mums ištarti „taip“ meilei, leidžiančiai su tavimi nužengti ir lygiai taip pat su tavimi pakilti. Amen.

Popiežiaus Benedikto XVI Velykų *Urbi et Orbi*

Broliai ir seserys visame pasaulyje, geros valios vyrai ir moterys!

Kristus prisikėlė! Ramybė jums! Šiandien švenčiame didįjį slėpinį, krikščionių tikėjimo ir vilties pagrindą: Jėzus iš Nazareto, Nukryžiuotasis, trečiąją dieną prisikėlė iš numirusių, kaip Šventajame Rašte buvo išpranašauta. Šiandien vėl nustebę girdime tą žinią, kurią pirmosios dienos po šabo rytą angelai paskelbė Marijai Magdalietai ir kitoms prie kapo atskubėjusioms moterims: „Kam ieškote gyvojo tarp mirusiųjų? Nėra jo čia, jis prisikėlė!“ (Lk 24, 5–6).

Nesunku įsivaizduoti, ką aną akimirką jautė tos moterys: liūdesį ir nusivylimą dėl Viešpaties mirties ir nusteбimą dėl neįtikėtino, nepaprasto įvykio. Tačiau kapas buvo atidarytas ir tuščias: kūno jame nebuvo. Moterų įspėti, Petras ir Jonas atskubėjo prie kapo ir įsitikino, kad jos sakė tiesą. Kryžiaus papiktinimas buvo labai rimtas apaštalų tikėjimo Jėzumi, lauktuoju Mesiju, išbandymas. Kai jis buvo suimtas, nuteistas ir nukryžiuotas, apaštalai pabėgo, o dabar jie, vėl draugėn susirinkę, sumišę ir nusteбę. Tačiau pats Prisikėlusysis išsklaido jų abejones ir patenkina jų tikrumo troškimą. Tas susitikimas nebuvo nei sapnas, nei iliuzija, nei subjektyvus įsivaizdavimas, tai buvo savo netikėtumu jaudinantis tikras įvykis. „Atėjo Jėzus, atsisistojo viduryje ir tarė: *Ramybė jums!*“ (Jn 20, 19).

Tie žodžiai iš naujo uždegė vos rusenusių jų tikėjimą. Apaštalai pranešė Tomui, nedalyvavusiam tame pirmajame susitikime: Taip, Viešpats padarė tai, ką buvo žadėjęs; jis tikrai prisikėlė, mes jį matėme ir lietėme! Tačiau Tomas nusteбęs abejojo. Po aštuonių dienų antrą kartą atėjęs į Vakarienes menę Jėzus tarė: „Pridėk čia pirštą ir apžiūrėk mano rankas. Pakelk ranką ir paliesk mano šoną; jau nebūk netikintis – būk tikintis!“ Apaštalo atsakymas virto jaudinančiu tikėjimo išpažinimu: „Mano Viešpats ir mano Dievas!“ (Jn 20, 27–28).

„Mano Viešpats ir mano Dievas!“ Ir mes kartojame šį Tomo tikėjimo išpažinimą. Būtent jo žodžius parinkau šių metų velykiniam sveikinimui, nes šiandien žmonija laukia, kad krikščionys liudytų Kristaus prisikėlimą; žmonija trokšta su juo susitikti ir pažinti jį – tikrą Dievą ir tikrą Žmogų. Šio apaštalo asmenyje mes atpažįstame daugelio dabartinių krikščionių abejones ir netikrumą, daugybės mūsų laikų žmonių nusivylimą, tačiau kartu jame mes galime iš naujo atrasti ir tikėjimą, jog Kristus dėl mūsų mirė ir prisikėlė. Šis, per amžius iš kartos į kartą apaštalų įpėdinių perduodamas tikėjimas yra gyvas, nes prisikėlęs Viešpats daugiau nebemiršta. Jis gyvena Bažnyčioje ir

tvirtai ją veda į galutinį amžinojo išganymo pažado išsipildymą.

Mus visus, kaip Tomą, gundo netikėjimas. Skausmas, blogis, neteisybės, mirtis, ypač kai kenčia nekaltieji – kai karų, terorizmo, ligų ir bado aukomis tampa vaikai – argi visa tai nėra išbandymas mūsų tikėjimui? O vis dėlto, kad ir kaip būtų keista, būtent tuomet Tomo netikėjimas pasirodo esąs brangus ir naudingas, nes padeda mums atsikratyti klaidingo Dievo suvokimo ir atrasti tikrąjį jo veidą: veidą Dievo, kuris Kristuje prisiėmė kenčiančios žmonijos žaizdas. Tomas gavo iš Viešpaties ir perdavė Bažnyčiai Kristaus kančia ir mirtimi užgrūdinto ir susitikimu su Prisikėlusiuoju sutvirtinto tikėjimo dovaną. Tas tikėjimas buvo beveik miręs, bet jį atgaivino prisilietimas prie Kristaus žaizdų. Savo žaizdose Prisikėlusysis ne paslėpė, bet parodė ir dabar visiems teberodo žmogaus kančias ir vargus.

„Jūs esate išgydyti jo žaizdomis“ (1 Pt 2, 24) – šiais žodžiais Petras kreipdavosi į pirmuosius atsivertusiuosius. Šitos žaizdos Tomui iš pradžių buvo kliūtis tikėti, nes jos bylojo apie Jėzaus pralaimėjimą. Tačiau tos pačios žaizdos, susitikus su Prisikėlusiuoju, tapo pergalingos meilės įrodymu. Šitos žaizdos, kurias Kristus prisiėmė iš meilės mums, padeda mums suprasti, kas yra Dievas, ir taip pat ir mus skatina išpažinti: „Mano Viešpats ir mano Dievas.“ Tik tas Dievas, kuris myli iki galo ir kuris prisiima mūsų žaizdas ir mūsų skausmą, ypač nekaltą kentėjimą, yra vertas tikėjimo.

Kiek daug pasaulyje žaizdų, kiek daug skausmo! Daug stichinių nelaimių ir žmonių tragedijų, daug aukų ir milžiniški nuostoliai. Visų pirma galvoju apie tai, kas neseniai įvyko Madagaskare, Saliamono salose, Lotynų Amerikoje ir kituose pasaulio regionuose. Galvoju apie bado rykštę, apie nepagydomas ligas, terorizmą ir žmonių pagrobimus, apie tūkstantveidį smurtą – kartais teisinamą religijos vardu – apie panieką gyvybei ir žmogaus teisių nepaisymą, apie žmonių išnaudojimą. Užuojautos kupinu žvilgsniu žiūriu į vargus, kuriuos kenčia daug Afrikos regionų. Darfūre ir kaimyninėse šalyse padėtis vis dar yra katastrofiška, o humanitarinės pasekmės nepakankamai rimtai įvertintos. Kinšasoje, Kongo Demokratinėje Respublikoje, pastarosiomis savaitėmis vykę susirėmimai ir plėšikavimai išgąsdino, kad gali niekais nueiti šalies demokratėjimo ir atkūrimo procesas. Somalyje atsinaujinusios kovos atitolina taikos perspektyvą ir padaro sunkesnę viso regiono krizę, ypač dėl migracijos ir prekybos ginklais. Rimta krizė slegia Zimbabvę. Šalies vyskupai neseniai paskelbtame dokumente nurodė vienintelį jos sprendimo būdą – maldą ir visų išpaigojimą bendram labui.

Susitaikinimo ir taikos reikia Rytų Timorui, kur netrukus vyks svarbūs rinkimai. Taikos reikia ir Šri Lankai,

kur tik derybomis įmanoma užbaigti ilgą kruviną konfliktą. Taikos reikia vis labiau neramiam ir nestabiliam Afganistanui. Artimuosiuose Rytuose, greta viltį teikiančių ženklų, jog prasidės Izraelio ir palestiniečių valdžios dialogas, nieko pozityvaus nematome Irake, kur nuolat liejasi kraujas, o civiliai gyventojai bėga iš šalies; Libano politinės institucijos pasiekė mirties tašką, šalis negali atlikti to vaidmens, kuris jai skirtas Viduržemio jūros regione, ir rimtas pavojus gresia jos ateičiai. Negaliu užmiršti ir sunkumų, kuriuos kasdien kenčia krikščionių bendruomenės. Negaliu užmiršti krikščionių bėgimo iš Palaimintosios žemės, kuri yra mūsų tikėjimo lopšys. Šitiems žmonėms su meile reiškiu dvasinį artumą.

Brangūs broliai ir seserys, vilties kupinomis akimis prisikėlusio Kristaus žaizdose mes matome žmonių slegiančias blygybes. Prisikeldamas Viešpats nepanaikino kančios ir blogio pasaulyje, bet savo malonės gausa juos nugalėjo iš pat šaknų. Blogio išūlumui jis priešpriešino savo meilės visagalybę. Jis parodė mums kelią į taiką ir džiaugsmą. Tai mirties nebijanti meilė. „Kaip aš jus mylėjau, – sakė apaštalams prieš mirtį, – kad ir jūs taip mylėtumėte vienas kitą“ (Jn 13, 34).

Tikėjimo broliai ir seserys, kurie manęs klausotės visame pasaulyje! Prisikėlęs Kristus gyvena tarp mūsų; jis yra geresnio rytojaus viltis. Kartojame drauge su Tomu: „Mano Viešpats ir mano Dievas“, o mūsų širdyse teskamba švelnūs, bet įpareigojantys Viešpaties žodžiai: „Kas nori man tarnauti, tegul seka manim. Kur aš esu, ten bus ir mano tarnas. Kas man tarnaus, tą pagerbs mano Tėvas“ (Jn 12, 26). Taip pat ir mes, vienybėje su juo, pasirenę už brolius guldyti gyvenimą (1 Jn 3, 16), tampame taikos apaštalais, džiaugsmo, kuris nebijo skausmo, skelbėjais, prisikėlimo džiaugsmo skelbėjais. Prisikėlusio Kristaus Motina Marija teismeldžia mums šitą Velykų dovaną. Visiems linksmų šventų Velykų!

Didysis Velykų tridienis

Vilniaus arkikatedroje bazilikoje

Didysis Velykų tridienis Vilniuje prasidėjo arkikatedroje šv. Krizmos Mišiomis. Į šią iškilmę susirinko apie 100 Vilniaus arkivyskupijos kunigų, vienuolių atstovų. Liturgijai vadovavo kardinolas A. J. Bačkis, concelbravo vyskupas J. Tunaitis. Per pamokslą kardinolas akcentavo išpažinties ir atgailos svarbą ir pasidžiaugė, kad Lietuvoje vis dar daug žmonių priima Sutaikinimo sakramentą. Didžiojo ketvirtadienio – Pasukutinės vakarienos šv. Mišias taip pat aukėjo kardinolas A. J. Bačkis.

Balandžio 6 d., Didįjį penktadienį, eitas Kryžiaus kelias iš arkikatedros į Trijų kryžių kalną. Šis Kryžiaus kelias, rengiamas nuo Atgimimo laikų, jau tapęs tradicija: einamas Sereikiškių parku, Gedimino kalno papėde ir perėjus Vilnelę pakylama į Trijų kryžių kalną. Kryžiaus kelio procesijai vadovavo kardinolas Audrys Juozas Bačkis, kartu ėjo vyskupas Juozas Tunaitis, kun. Ričardas Doveika. Kryžiaus kelio stočių apmąstymus skaitė įvairių Vilniaus arkivyskupijos katalikiškųjų organizacijų ir centrų atstovai. Užkopus į Trijų kryžių kalną, kardinolas, prieš palaimindamas tikinčiuosius, meldėsi: „Tepažvelgia į mus nuo kryžiaus Kristus ir tepatraukia prie savęs. Duok, Viešpatie, mums Marijos tikėjimą, kad tinkamai pasitiktume Prisikėlimo žinia.“

Didžiojo penktadienio Kristaus kančios ir kryžiaus pagerbimo liturgija Vilniaus arkikatedroje prasidėjo 19 val. Per pamokslą kardinolas A. J. Bačkis iškėlė kryžiaus prasmę: „Kryžius mums atskleidžia Dievo meilės ir gailestingumo paslaptį, nukryžiuotojo Dievo slėpinį. Kryžius nėra vien kančios ir paniekinimo ženklas, bet taip pat ir kilniausios Dievo meilės, nuostabios, išganingos aukos ženklas“, – sakė kardinolas. Todėl Bažnyčia Velyknakčio liturgijoje gieda: „Tikrai laiminga ta kaltė, kuri susilaukė tokio didžio Atpirkėjo.“ Kardinolas pabrėžė, kad žmonių išganymas nėra kažkoks „masinis“ ar „abstraktus“ įvykis. Dievui rūpi kiekvienas žmogus, todėl pats asmuo nuo vaikystės rašo savo gyvenimo istoriją. „Šiandien paklauskime savęs, – kvietė kardinolas, – kokia ta mūsų istorija, ar mes artėjame prie Kristaus, ar tolstame nuo jo?“ Pamokslą ganytojas baigė tokiu raginimu: „Garbindami Nukryžiuotąjį, prašykime, kad jis sustiprintų mūsų tikėjimą, ir atsiliėpkime į Kristaus šauksmą „trokštu“ – mylėkime jį!“

Baigiantis Didžiojo penktadienio liturgijai Švenčiausiasis Sakramentas iškilmingai perneštas į atskirą koplyčią – vadinamąjį Kristaus kapą. Jau nuo 2004 m. šioje koplyčioje išskleista Turino drobulės kopija.

Velyknakčio ir Velykų ryto šv. Mišias taip pat aukėjo kardinolas A. J. Bačkis. Skambant varpams ir giesmei „Linksma diena mums nušvito“ aplink arkikatedrą eita velykinė procesija.

Kauno arkikatedroje bazilikoje

Velykų tridienis Kauno arkivyskupijoje, kartu su visuotine Bažnyčia artėjant į liturginių metų viršūnę – Kristaus Prisikėlimą, pradėtas švęsti Didžiojo ketvirtadienio rytmetį arkivyskupijos kunigams kartu su vyskupais susirinkus į Krizmos Mišias arkikatedroje bazilikoje. Šiose šv. Mišiose dvasininkai dėkojo Dievui už kunigystės šventimų dovaną, atnaujino savo kunigystės pažadus, taip pat buvo pašventinti aliejai, kurie bus naudojami teikiant sakramentus: krikštijant, sutvirtinant, šventinant kunigus ir vyskopus, patepant ligonius. Krizmos Mišioms vadovavo

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, jų pradžioje pakvietęs susirinkusius melstis, kad Viešpats laimintų kunigų tarnystę; koncelebravo vyskupas augziliaras Jonas Ivanauskas, Panevėžio vyskupas emeritas Juozas Preikšas, prel. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, mons. Vytautas Grigaravičius, taip pat gausus kunigų būrys.

Pamokslą sakęs arkiv. S. Tamkevičius jo pradžioje kunigo pašaukimą pavadino privilegija – privilegija skelbti žmonėms juos gydančią ir išvaduojančią Gerąją Naujieną. Ganytojas pabrėžė, jog gausiame arkivyskupijos dvasininkų būryje nemažai garbingo amžiaus kunigų, savo tarnystės laiką skaičiuojančių dešimtmečiais ir menančių skaudžius tikėjimo persekiojimus sovietmečiu. Pasak ganytojo, jaunesnieji kunigai patiria savo laiko išbandymus, neretai – žiniasklaidos puolimus, nebe karingojo, bet praktiškojo ateizmo iššūkius. Kalbėdamas apie pašaukimų stygių, arkivyskupas atkreipė dėmesį, kaip nelengva jaunuoliams dabarties idealų ir aplinkos moralinėje sumaištyje apsispręsti kunigo tarnystei, kokio reikia stipraus tikėjimo, per dabarties moralinio gyvenimo smegduobes galinčio atvesti prie altoriaus. „Pats didžiausias Bažnyčios rūpestis, kad turėtume kuo daugiau gerų šeimų, o tarnaujantieji kunigai būtų šventi“, – sakė arkivyskupas ir kvietė tikinčiuosius malda palaikyti ir remti savo kunigus bei vyskopus. Šv. Mišių pabaigoje, prieš suteikdamas ganytojišką palaiminimą, arkiv. S. Tamkevičius nuoširdžiai padėkojo arkivyskupijos bei tiesiogiai jai nepriklausantiems dvasininkams, kunigams vienuoliams už jų tarnystę ir ištikimybę Bažnyčiai.

Didžiojo ketvirtadienio vakare, gausiai dalyvaujant tikintiesiems, arkikatedroje iškilmingomis šv. Mišiomis paminėta Paskutinė vakarienė, kurios metu Viešpats įsteigė Eucharistiją ir Kunigystės sakramentą. Eucharistijos liturgijai vadovavo arkiv. S. Tamkevičius, koncelebravo vyskupas augziliaras Jonas Ivanauskas, prel. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, Kauno kunigų seminarijos rektorius mons. Aurelijus Žukauskas, šios seminarijos dvasios tėvas kun. Renato Abeni, *Marijos radijo* direktorius kun. Oskaras Petras Volskis.

Per pamokslą vysk. J. Ivanauskas priminė tikintiesiems Velykų tridienio prasmę. Ganytojas sakė, jog Didįjį ketvirtadienį minime, kaip Paskutinės vakarienės kambaryje Viešpats nuplauna mokiniams kojas, pakviečia juos prie stalo meilės puotai ir, palikdamas savo įpėdinius, pasilieka su žmogumi Eucharistijoje iki laikų pabaigos. Vyskupas pabrėžė, jog Viešpats nepaliko žmogaus beprasmybėje, o jo kelionei parūpino gyvosios duonos. Šv. Mišių pabaigoje pagarbintas Švenčiausiasis Sakramentas iškilminga procesija perneštas į Arkikatedros koplyčią, kur tikintieji, nutilus šventovės vargonams, dar ilgai adoravo tyloje ir susikaupę Viešpaties kančios penktadieniui.

Didįjį penktadienį arkikatedroje, kaip ir visose bažnyčiose, tikintieji dalyvavo Viešpaties kančios pamaldose, apmąstė Kristaus kančios istoriją. Liturgijai vadovavo arkiv. Sigitas Tamkevičius. Homilijoje ganytojas pabrėžė Didžiojo penktadienio apeigų centrą – „kryžių, prie kurio prikalta didžiausia meilė, kokią tik kada nors matė pasaulis“. „Kryžius, kaip Dievo gailėstingumo ženklas, turi rasti garbingiausią vietą mūsų namuose ir širdyse, nes ten, kur gerbiamas kryžius, nuodėmė traukiasi, kryžių gerbiantis žmogus neuždės jo ant kito pečių, o jį gerbianti tauta žengia į gyvenimą, bet ne į mirtį“, – sakė ganytojas ir kvietė Viešpaties kančios akivaizdoje apmąstyti, ką renkamės: apkabiname kryžių savo gyvenime ar pasitraukiame nuo jo į šalį. Po šių pamaldų penktus metus iš eilės Kaune Jėzaus Kristaus kančia tradiciškai apmąstyta einant Kryžiaus kelio procesiją miesto gatvėmis.

Kunigų paskyrimai Šiaulių vyskupijoje

Kun. **Donatas Kryževičius** paskirtas Šiaulių katedros parapijos vikaru.

Kun. **Andrius Trakšelis** paskirtas Šiaulių Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos vikaru.

Kun. **Arūnas Jankauskis** paskirtas Kelmės parapijos vikaru.

Kun. **Mindaugas Grigalius** paskirtas Radviliškio parapijos vikaru.

–Š–

Šiluvos Marijos paveikslų kelionė

Šiaulių vyskupija

Daugiau nei mėnesį Šiaulių katedroje išbuvęs Šiluvos Švč. Mergelės Marijos paveikslas kovo 25 d. buvo iškilmingai perduotas kaimyninei Šv. Jurgio parapijai. Paveikslas išlydėjimo iškilmės prasidėjo Eucharistijos liturgijos šventimu. Šv. Mišias aukojęs Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis per pamokslą kalbėjo apie Švč. Mergelės Marijos pavyzdį. Evangelijos mintį, jog visi esame nusidėjėliai ir neturime teisės smerkti kitų, anot ganytojo, padeda išgyventi žvilgsnis į dangiškąją Motiną. „Ji niekada nesmerkė nė vieno žemės keleivio. Ji tyliai priėmė Dievo valią, matė, kaip jos sūnų spjauto, kryžiuoja. Ji kentėjo mylėdama ir mylėjo kentėdama“, – sakė vyskupas.

Po šv. Mišių istorijos mokslų daktarė Aldona Vasiliauskienė trumpai apžvelgė istorinį Švč. Mergelės Marijos pasirodymo Šiluvoje kontekstą. Šis pasirodymas, daktarės teigimu, nebuvo atsitiktinis, datos atskleidžia įdomius faktus. 1457 m. Šiluvoje buvo pastatyta katalikų bažnyčia. Po metų gimė būsimo šventasis Kazimieras. 1602 m. paskelbiama, kad galima melstis šventajam Kazimierui, 1604-aisiais į Lietuvą atkeliauja jo bulė. Ir štai po ketverių metų įvyksta stebuklas. Mergelė pasirodo Šiluvoje. „Šitiek meldęsis Marijai žemėje, jis (Kazimieras) prašo jos malonių ir danguje“, – sakė istorijos mokslų daktarė. Pasirodžiusi Marija padeda atgavinti katalikybę. Dar po 20 m. Žagarėje gimsta Barbora. Nubrėžusi tokią istorinių įvykių liniją, Aldona Vasiliauskienė

išreiškė tikėjimą, jog Švč. Mergelė Marija ir paminėti bei nepaminėti šventieji padės pasiruošti džiugiam Velykų Prisikėlimui. Nuskambėjus daudytės garsams, paveikslas, lydima tikinčiųjų, buvo išneštas iš katedros. Šiaulių vyskupas jį išlydėjo už šventoriaus vartų iki pirmosios gatvės.

Skambant Šv. Cecilijos ansamblio giesmėms, skirtoms Švč. Mergelei Marijai, paveikslas Šiaulių miesto gatvėmis buvo nešamas į Šv. Jurgio bažnyčią. Čia prie bažnyčios šventoriaus vartų jau laukė parapijos klebonas Egidijus Venckus bei būrys tikinčiųjų. Šv. Jurgio bažnyčios choras prisijungė prie procesijos dalyvių giesmės, kuriai skambant paveikslas buvo įneštas į bažnyčią. Balandžio 28 d. paveikslas bus perduotas Šiaulių Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčiai.

Kauno arkivyskupija

Kulautuva

Kovo 11 d., sekmadienį, po šv. Mišių Babtų bažnyčioje Šiluvos Dievo Motinos su Kūdikiu paveikslas iškilmingai išlydėtas į Kulautuvos Švč. M. Marijos Vardo bažnyčią. Paveikslą sutiko Kulautuvos parapijos klebonas kun. Šarūnas Petrauskas, gausiai susirinkę tikintieji, procesijos dalyviai, pasipuošę tautiniais kostiumais bei procesijų drabužiais. Skambant varpams ir giesmei „Marija Marija“ bažnyčioje jis buvo pastatytas dešinėje altoriaus pusėje ir papuoštas gėlėmis.

Tą dieną parapijiečiai meldėsi už Lietuvos Nepriklausomybę, šv. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė kun. Š. Petrauskas. Jis pasveikino parapijiečius su nepaprastai reikšmingu įvykiu, pavadindamas jį stebuklu, ir kvietė atverti širdis ne tik Švč. M. Marijai, bet ir savo artimui, matyti šalia savęs esančius, vargstančius, dalytis su jais gerumu, paguosti liūdintį, aplankyti ligonį ir t. t. Aiškindamas Šv. Raštą, klebonas pabrėžė, kad Mozės artėjimas prie degančio krūmo taip pat nebuvo lengvas: „Ir mes, artėdami prie Dievo per Švč. M. Mariją, turime paruošti savo širdį ir dvasią, turime atsakyti savo vergavimo visokioms ydoms kasdieniniame gyvenime“, – sakė klebonas. Pasibaigus šv. Mišioms, adoruotas Švč. Sakramentas, vėliau buvo giedama Švč. M. Marijos litanija bei Marijai skirtos giesmės.

Didįjį šeštadienį vėlai vakare pradėta Velykų nakties vigilija arkikatedroje bazilikoje šventas Viešpaties Prisikėlimas. Keturių dalių Velyknakčio liturgijai vadovavo arkiv. Sigitas Tamkevičius, dalyvavo labai daug tikinčiųjų. Bažnyčios bendruomenės nariais tapo pakrikštyti septyni katechumenai. Jiems, kaip suaugusiems, priimantiems Krikštą, kartu suteiktas ir Sutvirtinimo sakramentas. Homiliją pasakė vyskupas augziliaras Jonas Ivanauskas, Kristaus Prisikėlimą apibūdinęs kaip istorinį įvykį, paliudytą Naujajame Testamente, ir tikėjimo slėpinį. Remdamasis Evangelijos pasakojimu, ganytojas priminė, kaip nelengva buvo Jėzaus mirties sukrėstiems mokiniam patikėti moterų paskelbta žinia, jog kapas tuščias. Kita vertus, Kristaus prisikėlimas vis dėlto neišsitenka istoriniuose rėmuose: „Savo prisikėlimu Jėzus nebegrižo į žemiškąjį gyvenimą, jis perėjo anapus laiko ir erdvės – Šventosios Dvasios kupinas ir pašlovinas jo kūnas dalyvauja dieviškajame gyvenime.“ Vyskupas pabrėžė, jog Kristaus Prisikėlimas – didžiausias ir esminis mūsų tikėjimo slėpinys – „išlaisvino mus iš nuodėmės, blogį iš anksto paženklino pralaimėjimu“. „Kai atrodo, jog blogis triumfuoja, įvyksta didžiausias istorijos paradoksas: nugalėti Kristus ir jo kryžius – vienintelis jo pergalės ženklas“, – kalbėjo ganytojas.

Velykų ryto pamaldos arkikatedroje bazilikoje prasidėjo Eucharistijos procesija, skelbiant miestui džiugiąją Viešpaties prisikėlimo žinią. Kaip ir kasmet, ne visi šiose pamaldose dalyvavę tikintieji sutilpo į arkikatedrą. Eucharistijos procesijai ir jos šventimo liturgijai vadovavo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. Jis pasakė pamokslą ir nuoširdžiai pasveikino su svarbiausia krikščionims tikėjimo žinia: „esame išgelbėti – laimėjo ne mirtį nešanti nuodėmė, bet gėris, meilė ir gyvybė“. „Sveikinu tikinčiuosius ir visus geros valios Lietuvos žmones Kristaus Prisikėlimo šventės proga ir meldžiu nuodėmės bei mirties nugalėtoją Jėzų Kristų atnaujinti visų jūsų širdis ir pripildyti jas džiaugsmo bei pasiryžimo kurti jo meilės vertą gyvenimą“, – užbaigdamas homiliją sakė arkivyskupas.

Vilkaviškio katedroje

Didžiosios savaitės tridienio šventimas Vilkaviškio vyskupijos katedroje prasidėjo ketvirtadienio vidudienį aukotomis Krizmos šv. Mišiomis. Jose dalyvavo nemažai šv. Mišių patarnautojų, giedojo Krikščioniškosios kultūros centro Česlovo Sasnausko choras. Šv. Mišioms vadovavo ir pamokslą pasakė vyskupas Rimantas Norvila, šv. Mišias kartu šventė vyskupas emeritas Juozas Žemaitis MIC, apie 70 vyskupijos parapijų kunigų.

Ganytojas akcentavo, jog šios dienos liturgija, vyskupijų katedrose suburianti kunigus, kviečia išgyventi solidarumą, broliškumą, kunigystės džiaugsmą ir didybę. Ji kartu akina atnaujinti kunigystės šventimų pasiryžimus, giliau suprasti kunigystės, susipynusios su Eucharistijos šventimu, vertę ir reikšmę Bažnyčioje bei nuostabią šv. Mišių dovaną Bažnyčiai. Vyskupas rėmėsi popiežiaus Benedikto XVI posinodinio apaštališkojo paragavimo *Sacramentum caritatis* mintimis apie Eucharistiją – „meilės sakramentą“, save atiduodančio Jėzaus Kristaus dovaną, per kurią atsiskleidžia Dievo meilė kiekvienam žmogui. O meilė paprastai laukia atsakymo, tad kvietimas švęsti Eucharistiją yra kvietimas atsakyti į Dievo meilę. Ganytojas ragino kunigystės pasiryžimus atnaujinančius brolius kunigus savęs klausiti, kiek jiems yra svarbus kasdienis Eucharistijos šventimas. „Sumažėjęs daugelyje parapijų kasdieninių Mišių lankymas tebūna ženklas, kad turime Viešpaties dovaną priimti su meile ir ypač vertinti. Tebūna tai kuo nuoširdžiausiai Dievui dovanotas šventas laikas. Kunigus, popiežiaus žodžiais, kviesčiau suvokti, kad Eucharistijos tarnyba yra nuolankus tarnavimas Kristui, jo Bažnyčiai, kad kunigystė, pasak šv. Augustino, yra meilės tarnystė, meilės pareiga“, – pamokslą baigė Vilkaviškio vyskupas.

Didžiojo ketvirtadienio vakaro liturgijai vadovavo parapijos klebonas, dekanas prel. Vytautas Gustaitis. Didžiojo penktadienio ir Didžiojo šeštadienio apeigoms bei sekmadienio Prisikėlimo šv. Mišioms vadovavo ir homilijas pasakė vyskupas Rimantas Norvila. Ganytojas kvietė ir ragino tikinčiuosius uoliau ir drąsiau liudyti savo tikėjimą, kad Gerosios Naujienos skelbimas kiekvieno gyvenamoje ir darbo aplinkoje būtų atsvara negatyviems reiškiniams bei jų propagavimui. Pirmosios Velykų dienos rytą, skambant katedros varpams, procesija prisikėlusį Kristų atlydėjo į katedrą. Velykinį džiaugsmą liudijo ir vaikų smalsumą žadino šv. Mišių metu prieš altorių pintinėlyje įdėtas tikras avinėlis.

Prisikėlimo šv. Mišiose dalyvavo Seimo narys, susisiekimo ministras Algirdas Butkevičius, tikinčiuosius ir dvasininkus švenčių proga sveikino rajono Savivaldybės meras Algirdas Bagušinskas. Už padrašinanti žodį ir gerį skleidžiančią šypsena vyskupui Rimantui Norvilai parapijos vardu padėkojo Veronika ir Juozas Žaliabarščiai.

-kasp, bn, sm-

„LKB kronikos“ 35-erių metų paminėjimas

Kovo 23 d. istorinėje LR Prezidentūroje Kaune paminėta „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos“ 35-erių metų sukaktis. Nuo 1972-ųjų sovietų režimo laikais septyniolika metų pogrindžio sąlygomisėjusios „Kronikos“ paminėjimo vakare dalyvavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ, kiti „Kronikos“ leidėjai, redaktoriai, platintojai bei miesto visuomenė. Paminėjimo šventę pradėjusi Prezidentūros vadovė Birutė Garbaravičienė pasidžiaugė, kad istorinėje vietoje minima labai svarbi Lietuvos istorijai dalis, o ją liudija gyvi šios istorijos kūrėjai.

Vakarą vedė arkiv. S. Tamkevičius, pirmasis „Kronikos“ redaktorius bei jos leidimo pagrindinis koordinatorius iki suėmimo 1983 metais. Ganytojas pristatė vakare dalyvavusius bendražygius, bendradarbiavusius kuriant bei platinant „Kroniką“, ypač paminėjo Vladą Lapienį, ses. Onutę Vitkauskaitę SF, Genutę Navickaitę SF, mons. Alfonsą Svarinską.

„Kronikos“ atsiradimo aplinkybes bei tikslus, leidimo istoriją papasakojęs arkiv. S. Tamkevičius sakė, kad „Kroniką“ leisti buvo sumanyta siekiant pristabdyti tikėjimo varžymą Lietuvoje, kelti į viešumą tikinčiųjų persekiojimo faktus, taip pat perduoti šias žinias į Vakarus ir informuoti pasaulį apie žmogaus teisių pažeidimus okupuotoje Lietuvoje. Arkivyskupas pakomentavo ir parodė „Kronikos“ leidimo istoriją atspindinčių nuotraukų, sovietų dokumentų kopijų, bylojančių, kokia pavojainga buvo ši veikla, pareikalavusi iš leidėjų ir talkininkų drąsos bei pasiaukojimo. „Kronikos“ leidimą arkiv. S. Tamkevičius pavadino „tikru Dievo stebuklu“: jos leidėjai bei platintojai nebuvo išėję jokių konspiracijos mokslų, rėmėsi vien intuicija ir Viešpaties pagalba, naudojos paprastomis, neretai savo rankomis perdarytomis techninėmis priemonėmis, tačiau be pertrūkio septyniolika metųėjusios „Kronikos“ sovietų saugumas nepajėgė sunaikinti.

Vysk. J. Boruta SJ, tapęs „Kronikos“ redaktoriumi suėmus kun. S. Tamkevičių, pasidalijo prisiminimais, kaip važinėdavo po įvairias Lietuvos vietas ir rinko medžiagą, platino leidinį, palaikė „Kronikos“ rengimo darbą.

Ambasadorė Gintė Damušytė, aktyviai dalyvavusi skleidžiant „Kronikos“ žinią pasaulyje, jos leidėjų darbą prilygino Dovydo kovai su Galiotju; šis leidinys buvo ir yra labai vertinamas užsienyje. Lietuvių katalikų religinė šalpa, vėliau Lietuvių informacijos centras Niujorke atsidadavusių šiam reikalui žmonių dėka rėmė „Kronikos“ leidybą, skelbė jos

Kovo 12 d. parapijiečiai meldėsi už šeimas. Šv. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė svečias kun. Ričardas Rutkauskas, buvęs Kulautuvos vidurinės mokyklos mokinys. Tą dieną bažnyčioje susirinko itin daug tikinčiųjų. Po šv. Mišių Kulautuvos seniūnijos salėje vyko susitikimas su Kauno arkivyskupijos šeimos centro darbuotoja Giedre Aukščiūniene. Gausiai susirinkusios šeimos svarstė šiuolaikines šeimų problemas. Lektorė aiškino, kaip svarbu sutuoktiniams visą gyvenimą mokytis meilės meno, puoselėti tarpusavio santykius, kaip įveikti krizes šeimoje, siūlė Šeimos centro nemokamą anoniminę psichologinę pagalbą.

Kovo 13 d. melstasi už visas parapijos institucijas. Gausiai į bažnyčią susirinkę mokyklos, medicinos įstaigų, bibliotekos ir kt. darbuotojai sulaukė garbingo svečio – vyskupo augiliaus Jono Ivanausko, kuris aukojo šv. Mišias ir pasakė turiningą pamokslą. Ganytojas pirmiausia pasveikino tikinčiuosius su Šiluvos Dievo Motinos paveikslu apsilankymu Kulautuvoje, sakė, jog Dievo Motina siekia pamatyti, kaip gyvena, kokiais keliais vaikšto jos vaikai, pasidžiaugė, kad kulautuviškai labai susidomėję šiuo įvykiu. Vyskupas priminė, kad kovo 13-oji yra Marijos diena, taip pat kalbėjo apie rūpesčius ir darbus, susijusius su pasirengimu iškilinėms Šiluvoje 2008 metais. Nuoširdus ir įdomus pokalbis buvo tęsiamas per agapę seniūnijos salėje. Klebonas pristatė institucijų vadovus, atstovus. Parapijiečiai daugiau sužinojo apie Šiluvos Dievo Motinos apsireiškimo stebuklą kaip istorijos patikrintą ir seniausią Europoje.

Kovo 14 d. buvo skirta maldoms už parapijos jaunimą. Šv. Mišias aukojo Kauno Šventosios Dvasios parapijos kun. Gintaras Blužas. Giedojo Kulautuvos vidurinės mokyklos mokiniai. Kun. G. Blužas aiškino Švč. Mergelės Marijos paveikslu reikšmę, pasitelkęs metaforą patarė jaunuoliams, kaip atsakingai rinktis savo gyvenimo kelius, vėliau pabendravo su vaikais, jaunimu. Po šv. Mišių buvo šventinami parapijiečių įsigyti Dievo Motinos su Kūdikiu paveiksliai, pasirašoma knygoje. Kulautuvos kultūros centre jaunimas susitiko su pedagogu ir rašytoju Ričardu Pagojumi, pristatyta jo knyga „Meilės pamokos“.

Kovo 15 d. parapijiečiai meldėsi už ligonius. Šv. Mišias aukojo Raudond-

vario parapijos vikaras kun. Vytautas Kaknevičius. Vėliau Kulautuvos bibliotekos „Bičiulių klubas“ visus pakvietė į poezijos vakarą, skirtą Švč. M. Marijai. Kovo 16 d. buvo meldžiama dvasinių pašaukimų, šv. Mišias aukojo mons. Aurelijus Žukauskas. Vėliau Kulautuvos seniūnijos salėje su Kauno kunigų seminarijos rektoriumi ir klierikais vyko gyvas ir įdomus pokalbis. Kovo 17 d. po šv. Mišių paveikslą perėmė Paštuvos parapija.

Vilkija

Kovo 18 d. Kauno arkivyskupijos Kauno II dekanato parapijose kelionę baigiantis Šiluvos Švč. M. Marijos paveikslas pasiekė Vilkijos miestelį. 11.30 val. jis buvo iškilmingai sutiktas prie Šv. Jurgio bažnyčios. Paveikslas pasitikti į šventorių išėjo visi gausiai į sumos šv. Mišias susirinkę tikintieji. Pasmilkius, sukalbėjus maldą „Sveika, Marija“, giedant giesmę „Sveika, Marija, Motina Dievo“ ir nešant parapijos bei Vilkijos miestelio vėliavas paveikslas iškilminga procesija, kurioje dalyvavo ir vaikai, buvo atneštas į bažnyčią. Čia klebonas jubil. L. Kalinauskas aukojo šv. Mišias už parapijos jaunimą, vėliau buvo adoruojamas Švč. Sakramentas, kalbama Švč. M. Marijos litanija.

Kasdien Vilkijos bažnyčioje ryte ir vakare aukotos šv. Mišios. Jose melstasi už parapijos šeimas, ligonius, ypač gydomus Vilkijos slaugos namuose, prašyta Lietuvos piliečių ir valdžios solidarumo, taip pat Viešpaties globos parapijos organizacijoms. Melstasi ir už tai, kad Vilkijos parapijos tikintieji neapleistų sekmadienio šv. Mišių ir kuo gausiau jose dalyvautų. Vakaro šv. Mišiose dalyvavo svečių kunigų. Pagal iš anksto sudarytą programą nustatytu laiku žmonės buvo kviečiami adoruoti Švč. Sakramentą, kalbėti rožinį, Marijos litaniją.

Kovo 19 d. šv. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė Žemųjų parapijos klebonas kun. Audrius Mikitiukas, kalbėjęs apie paveikslą gerbimą. Kovo 21 d. parapiją aplankė dekanas kun. Augustinas Paulauskas, o kovo 22 d. tikinčiųjų širdis patraukė kun. Gintaro Blužo, atvykusio iš Kauno Šventosios Dvasios parapijos ir aukojusio Vilkijos bažnyčioje šv. Mišias, nuoširdus, jaunatviškas ir prasmingas žodis. Kovo 23 d. Eucharistijos liturgijai vadovavo kaimyninės Čekiškės parapijos klebonas kun. Vaidas Bartkus,

naujienas pasauliui. Tai buvo patikimas informacijos šaltinis apie Sovietų Sąjungos imperiją. Jos pateiktais faktais remdavosi Helsinkio konferencija, skelbiamos žinios apie žmogaus teisių pažeidinėjimus patekdavo į įtakingus dienraščius. Pasak G. Damušytės, į kelias pasaulio kalbas verčiama „Kronikos“ medžiaga iš Lietuvos pasiekdavo laisvąjį pasaulį mikrofilmais, slapta persiunčiamais į JAV.

Apie bendradarbiavimą „Kronikoje“ liudijo Vladas Lapienis, vienuolika savo gyvenimo metų už tai praleidęs kalėjimuose. Garbingo šimto vienerių metų sulaukęs, tačiau dar labai šviesios atminties V. Lapienis prisiminė sovietų saugumo persekiojimą, tardymus. Apie savo veiklą sakė: „Atrodė, ne aš pats viską sugalvodavau, o Viešpats, ir aš juo sekiau.“ Viešpaties globą, jo laiminimą pabrėžė ir vėliau prisiminimais pasidalijusi ses. Bernadeta Mališkaitė SJE, papasakojusi apie ypač pavojingomis sąlygomis vis dėlto išėjusį eilinį „Kronikos“ numerį po kun. S. Tamkevičiaus suėmimo. Ses. G. Navickaitė „Kronikos“ leidimo laikus prisiminė kaip įtemptus, tačiau šviesius savo jaunystės išgyvenimus, dėkingai minėjo bendradarbių paramą jai būnant kalėjime, o ses. Elena Šuliauskaitė SJE papasakojo apie kuklų namelį Simne, kur drąsiosios jos šeimininkės buvo suteikusios „Kronikos“ redakcijai vietą. Mons. A. Svarinskas pabrėžė, jog „Kronika“ visada skelbdavo nukentėjusių nuo sovietų persekiojimų žmonių pavardes, jos žinias perduodavęs Vatikano radijas drąsino Lietuvos žmones ir pristabdydavo sovietų saugumo veiksmus. Kun. Roberto Grigo paliudijimu, „Kronika“ brandino prie jos leidimo prisidėjusius žmones, ir jie, nenusilenkę, bet pasipriešinę priespaudai, yra didžiausia Dievo dovana kovojant už visos Lietuvos laisvę.

Užbaigdamas vakarą arkiv. S. Tamkevičius pabrėžė, jog drąsūs žmonės, pasitikintys Dievo pagalba, buvo „Kronikos“ jėga. Pasak ganytojo, būtent pilietiškumo ir sąmoningumo reikia šiandienos Lietuvos visuomenei, kuri patiria savo laiko iššūkius ir iš Rytų, ir iš Vakarų, todėl turėtų tvirtiau ginti krikščioniškąsias vertybes. Vakaro dalyviai galėjo apžiūrėti šia proga prezidentūroje surengtą autentiškų leidinio istoriją bylojančių eksponatų parodą.

-kasp-

Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarija šventė savo dangiškojo globėjo dieną

Kovo 19 d. Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarija šventė savo dangiškojo globėjo dieną. Kartu su seminarijos vadovybe ir klierikais paminėti šią dieną atvyko dėstytojai bei keletas vienuolių. Renginys prasidėjo iškilmingomis šv. Mišiomis, kurioms vadovavo kardinolas Audrys Juozas Bačkis; kartu meldėsi ir vyskupas Juozas Tunaitis.

Homilijoje ganytojas gretino pašaukimą gyventi šeimoje su pašaukimu į kunigystę ar vienuolinį gyvenimą. Kiekvienam pašaukimui būtina kruopščiai rengtis, negaištant laiko ir jėgų savigyrai. Svarbu, kaip rodo šv. Juozapo pavyzdys, priimti pašaukimą be išlygų, tarti „taip“ Viešpačiui, kuris kviečia: „Sek paskui mane.“ Kardinolas atkreipė dėmesį į meilę Eucharistijai – slėpiniui, kuriuo privalome visiškai tikėti ir kurio dėka mūsų tikėjimas turi virsti meilės išraiška. Šią meilę išreiškiamo jaunimui, sužadėtiniams, bažnytinei bendruomenei skirtoje pastoracijoje. Kunigas tikintiesiems turėtų būti gailastingojo Tėvo pavyzdys. Šv. Juozapą visi laikė šv. Šeimos tėvu, o ne globėju. Jis, kaip ir Abraomas, patikėjo Dievu ir mylėdamas globojo Jėzų bei Mariją. Homilijos pabaigoje visi susirinkusieji buvo pakviesti melstis, kad įvykdytų Dievo valią, būtų ištikimi Meilei, į kurią reikia atsakyti savąja meile, ir melstųsi už žmones, kurie bus pavesti jų globai.

Per šv. Mišias giedoją Seminarijos choras, kuriam vadovauja dėstytojas Vidas Pinkevičius. Po šv. Mišių vykusią iškilmingą pietų pradžioje pirmojo kurso seniūnas Mozė Mitkevičius pasveikino visus Juozapus „Kantičkų“ žodžiais: „Laimingas žmogus, kurs už patroną Juozapą šventą tur apie kūną.“ Po pietų atidaryta klieriko M. Mitkevičiaus surengta paroda „Besimeldžiantis abrodėlių pasaulis“. Apžiūrėję didelę įvairiausių XIX a. pabaigos – XX a. pradžios religinio turinio paveikslėlių kolekciją, šventės dalyviai rinkosi seminarijos aktų salėje. Penktojo kurso auklėtiniai parodė nuotaikingą vaidinimą apie kaimo parapijos gyvenimą bei parapijiečius, šv. Juozapui padedant, grįžtančius prie Dievo. Šventė baigėsi seminarijos koplyčioje iškilminga vakarine malda, kuriai vadovavo rektorius kun. Robertas Šalaševičius.

-mb-

Kaišiadorių vyskupijos kunigų susirinkimas

Kovo 21 d. Kaišiadorių vyskupijos sielovados centre įvyko Kaišiadorių vyskupijos kunigų pastoracinio ugdymo susirinkimas; drauge paminėtas vyskupijos globėjas šv. Juozapas.

Pagrindinį pranešimą „Kunigas ir evangelizacija“ vyskupijos kunigams skaitė evangelizuotojas ir tikėjimo liudytojas iš Belgijos J. Bastinas, pabrėžęs liudijimo svarbą. „Nors mes visų pirma esame mokytojai – žodžio skelbėjai, – sakė prelegentas, – tačiau evangelizacija prasideda ne nuo skelbimo, o nuo susitikimo.“ Jis kreipė žvilgsnį į Jėzų ir apaštalus, sakydamas, jog pirmųjų amžių Bažnyčia taip pat evangelizavo. Evangelizacijos tikslas – ne perduoti tikėjimo žinias, kaip katechezėje, bet paskelbti naują gyvenimą – gyvenimą su Dievu, gyvenimą Dieve... Šiuo atveju labai svarbu tikėti, jog evangelizacija gali pakeisti pasaulio veidą. Prelegentas priminė Dievo tarno Jono Pauliaus II enciklikos *Redemptoris missio* žodžius, kur sakoma, jog jei Bažnyčia nustos skelbti Evangeliją, ji žlugs.

Pasak prelegento, kalbant apie evangelizaciją, labai svarbus dialogas. Vienas jėzuitas anuomet jį pasiuntęs į „Arkos“ bendruomenę, įkurta J. Vanier, pasimokyti evangelizuoti. Ten jis suvokęs, kad evangelizaciją dera pradėti nuo savęs arba vargšų. Evangelizacijoje visų pirma žengia kerigma – liudijimas, tik po to katechezė. Evangelizuojant labai svarbus susitikimui skirtas laikas ir Dievo Dvasios pripildyti žodžiai, paliečiantys kito širdį. Užbaigdamas savo pašnekę J. Bastinas atkreipė kunigų dėmesį į asmeninį ryšį su Jėzumi. Ypač kunigo, Dievo žodžio skelbėjo, veiksmai, žodžiai ir mintys turi būti kupini Jėzaus – paties svarbiausio Dievo žodžio.

Antroje susirinkimo dalyje dviejų Kaišiadorių vyskupijos parapijų – Jiezno ir Daugų – atstovai pasidalijo parapijos atsinaujinimo programos „Atgaivink“ vykdymo praktine patirtimi. Jiezno parapija šią programą jau baigė, o Daugų – tik įpusėjo. Jiezno parapijos atstovė mokyti. Eugenija Rimšienė išsamiai pristatė visą programos eigą, pasidžiaugė, kad ši programa akivaizdžiai sujudino jų parapiją; programoje dalyvavo apie 200 žmonių, vien *Naujojo Testamento* išplatinta apie pusantro šimto egzempliorių. Be to, ši programa, parapijos atstovės teigimu, padėjo daugumai artimiausią pažinti Šventąjį Raštą, burtis į maldos grupes, aktyviau reikšintis parapijos liturgijoje.

Susirinkimo pabaigoje Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis priminė kunigams būtinumą uoliau vykdyti kunigiškąsias pareigas, rūpintis dvasiniu ugdymu bei užsiminė apie pastarojo laiko neigiamus pavyzdžius, kai kunigų nederamas gyvenimo būdas, ypač paskleistas žiniasklaidos, piktina tikinčiuosius ir daro moralinę žalą Bažnyčiai. Vyskupijos kunigų susirinkimas, kaip įprasta, baigėsi pietumis kartu su ganytoju vyskupijos kurijoje. -Kš-

savo homilijoje kvietęs į atgailą per Marijos užtarimą. Kovo 24 d. melsta dvasinių pašaukimų, po pietų bažnyčioje surengtas Raudondvario parapijos choro koncertas, o šv. Mišias aukojo kun. Ramutis Janšauskas, Raseinių parapijos vikaras. Kovo 25 d. po šv. Mišių, kurias aukojo Vilkių parapijos klebonas jubil. L. Kalinauskas, Šiluvos Dievo Motinos su Kūdikiu paveikslas buvo perduotas Čekiškės parapijos atstovams.

-irat, bš, klk-

Gavėnios rekolekcijos

Šiluva

Kovo 22–23 d. čia vyko Kauno arkivyskupijos institucijų darbuotojų gavėnios rekolekcijos, kurias vedė Vilkiškio vyskupijos sielovados moderatorius kun. lic. Vaidotas Labašauskas. Kovo 22 d. po pietų atvykę į Šiluvą ir įsikūrę Jono Pauliaus II namuose rekolekcijų dalyviai susirinko bendrai rožinio maldai Švč. M. Marijos koplyčioje. Vėliau visi dalyvavo kun. V. Labašausko vestose konferencijose.

Kun. V. Labašauskas kalbėjo apie dvasinio gyvenimo atnaujinimą rengiantis Kristaus Prisikėlimo šventei. Dvasinis gyvenimas, pasak prelegento, yra „atsakymas tų stabų, kurie žmogaus gyvenime užima Dievo vietą“, tačiau tam reikia nuolatinių pastangų. Aptardamas piktosios dvasios veikimą, jos „strategijas“, kurias kartais netgi sunku atskirti nuo žmogaus silpnųjų, kun. V. Labašauskas pabrėžė, jog piktoji dvasia skaldo, neša sumaištį. Pasipriešinti jai – tai eiti į pasaulį ir jį evangelizuoti, nes krikščionys turi ką pasakyti pasauliui, turi nešti išganyto žinią kitiems.

Abi rekolekcijų dienas pagal iš anksto parengtą programą kartu su Šiluvoje studijuojančiais Kauno kunigų seminarijos parengiamojo kurso auklėtiniais institucijų darbuotojais dalyvavo šv. Mišiose, Švč. Sakramento adoracijoje. Taip pat kartu melstasi, dalytasi išvalgomis, bičiuliškai bendrauta.

Kovo 24–25 d. į rekolekcijas Šiluvoje Kauno aukštųjų mokyklų dėstytojus ir darbuotojus antrą kartą pakvietė akademines sielovados grupė. Organizatorių nuostabai norą dalyvauti jose išreiškė beveik pusšimtis žmonių, tačiau dėl transporto ir gyvenamosios vietos apribojimų į Šiluvos Jono Pauliaus II

namus atvyko tik per trisdešimt Kauno medicinos universiteto, Kauno technologijos universiteto, Vytauto Didžiojo universiteto ir Lietuvos žemės ūkio universiteto dėstytojų ir darbuotojų, kurie suskubo užsiregistruoti pirmieji. Rekolekcijų savaitgaliui tema „Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas“ vadovavo Kauno kunigų seminarijos dvasios tėvas kun. Severinas Arminas Holocheris OFM.

Atvykusieji į Šiluvą siekė sustiprinti ar iš naujo atrasti santykį su Dievu, pabendrauti su bendraminčiais ir pasiruošti artėjančioms Velykų šventėms. Programoje buvo numatyti trys mąstymai: „Keliauti su Kristumi“, „Tiesa gyventi“, „Gyventi prieš mirtį ir po...“, taip pat Sutaikinimo pamaldos, šv. Mišių šventimas ir rekolekcijų aptarimas.

Tema „Keliauti su Kristumi“ apmąstyta ne tik teoriškai: buvo pasiūlyta tikra ilgiau nei valandą trukusi kelionė poromis. Išklausę brolio kun. Severino įvadinių minčių apie kelią, rekolekcijų dalyviai gavo Luko evangelijos ištrauką apie kelią į Emausą (24, 13–35) ir poromis iškeliavo. Keliauta per Šiluvos miestelį, laukus, mišką, o kelionė baigta Švč. M. Marijos Apsireiškimo koplyčioje, kur visi kartu meldėsi ir giedojo. Mąstymą „Tiesa gyventi“ brolis kun. Severinas grindė filosofijos ir teologijos išvalgomis, atkreipdamas dėmesį, kad tiesa atsiskleidžia trejopame santykiyje – santykiyje su Dievu, savimi ir kitais. Šie trys santykiai tarpusavyje susiję. Todėl, jeigu „šlubuoja“ vienas, tai ir kiti du pažeisti. Prelegentas ragino ieškoti šių santykių tikrumo, pateikdamas labai paprastus, bet tikslus pavyzdžius.

Vakare vykusių Sutaikinimo pamaldų skaitiniai susirinkusiųjų žvilgsnius ir mintis kreipė į Dievo įsakymus, kurie yra ne bausmė, bet jo meilės patvirtinimas. Tai nelengva suprasti, nes įsakymai formuluojami liepiamąja nuosaka: neturėk, negeisk... Kad laikytumeis įsakymų, reikalinga tik viena sąlyga – meilė. Per Sutaikinimo pamaldas trys kunigai buvo pasiruošę padėti rekolekcijų dalyviams susitaikyti su Dievu, o koplyčioje žvakių šviesoje tuo metu aidėjo Taizé giesmės.

Kovo 25 d. dalyvauta Šiluvos parapijos jaunimo šv. Mišiose, kurias aukojo brolis kun. Severinas. Per homiliją jis ragino kiekvieną atsakyti sau, kas jo gyvenime yra svarbiausia. Po šv.

Vilniaus kunigų seminarijos diakonų piligriminė kelionė į Romą

Kovo 22–28 d. Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijos šeštojo kurso diakonai, lydimi šios seminarijos rektoriaus teol. lic. Roberto Šalaševičiaus, dalyvavo piligriminėje kelionėje į Romą. Prieš tai auklėtiniai tris vakarus drauge su rektoriumi susirinkdavo bendrai malda, kalbėjo rožinį, apmąstė piligrimystei pasirengti padedančias temas: „Roma – vieta, kur susitinkame Kristų“, „Roma – kankinių miestas, kuriame galime patirti jų liudijimą“ ir „Roma – vieta, kur plaka Bažnyčios širdis, miestas, kuriame galime patirti Dievo tautos visuotinumą“. Seminarijos rektorius pasidalijo asmeniniu liudijimu, diakonams linkėjo visuomet vykdyti Dievo valią ir ištikimai tarnauti, pajusti tikėjimo karštį lankant pirmųjų krikščionių ir kankinių kapus, suvokti Bažnyčios prigimties slėpinį ir patirti jos visuotinumą, kuris tampa tikėjimo patirtimi bei realiai atgaivina širdį.

Piligrimus iš Lietuvos maloniai priėmė Popiežiškosios lietuvių kolegijos Romoje rektorius prel. Algimantas Bartkus, vicerektorius kun. teol. lic. Petras Šiurys, papasakojęs kolegijos įsteigimo istoriją ir aptaręs nūdienę jos paskirtį, parodęs svečių namus *Villa Lituania*, kur apsisustojo ir Vilniaus seminarijos auklėtiniai. Piligrimai taip pat susitiko su dvasininkais iš įvairių Lietuvos vyskupijų, šiuo metu studijuojančiais Romos universitetuose ir gyvenančiais jau minėtoje kolegijoje.

Pirmąją kelionės dieną diakonai dalyvavo Romos sutarties 50-mečio minėjime, organizuotame Popiežiškojoje lietuvių šventojo Kazimiero kolegijoje. Apsilankyta Romos kunigų seminarijoje, Laterano universitete, kitose aukštosiose mokyklose, Vatikano radijo lietuviškųjų programų redakcijoje. Apie žurnalistinį darbą svečiams iš Lietuvos papasakojo atsakingasis redaktorius dr. Jonas Malinauskas ir redaktoriai Saulius Kubilius bei Romanas Kazakevičius.

Vilniaus arkivyskupo kardinolo Audriaus Juozo Bačkio titulinėje Viešpaties Jėzaus Kristaus Gimimo parapijoje susipažinta su šios parapijos vykdoma sielovada bei misijomis Afrikoje, apžiūrėtos šv. Sebastiano katakombos bei melstasi ten įrengtoje koplyčioje. Diakonai meldėsi ir apžiūrėjo Švč. Mergelės Marijos, Šv. Petro, Šv. Pauliaus, Šv. Jono Laterano bazilikas, aplankė Kristaus kančios laiptų koplyčią bei Kristaus Kryžiaus Jeruzalėje bažnyčią, daug kitų šventovių, taip pat turėjo progą melstis Šv. Petro bazilikos Aušros Vartų Marijos koplyčioje. Maldai ir meditacijai susitelkta prie šv. Petro ir popiežiaus Jono Pauliaus II kapų. Seminarijos auklėtiniai lankėsi šv. Kankinio Justino parapijoje, apie šioje parapijoje vykdomą sielovadą papasakojo mons. Giulio Villa.

Kovo 25 d. Šv. apaštalo Petro aikštėje kartu su popiežiumi Benediktu XVI piligrimai iš Lietuvos sukalbėjo „Viešpaties angelo“ maldą. Ši piligriminė kelionė buvo ne tik tikėjimo sustiprinimas ir bendrystės išraiška, bet kartu ir padėka Viešpačiui už pašaukimo malonę bei diakono šventimus.

-jj-

Konferencija „Bendradarbiavimo galimybės organizuojant darbą su jaunimu Kauno mieste“

Kovo 30 d. jaunimo organizacija „Actio Catholica Patria“ („A. C. Patria“) Kaune surengė konferenciją „Bendradarbiavimo galimybės organizuojant darbą su jaunimu Kauno mieste“. Joje kitų su jaunimu dirbančių Kauno organizacijų bei valstybinių institucijų atstovai buvo supažindinti su „A. C. Patria“ įsisteigimo istorija, buvusia, esama, būsima veikla bei kviečiami bendradarbiauti.

Konferenciją pasveikino Kauno vicemeras Kazimieras Kuzminskas. Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūros vadovė Lilija Gerasimienė dėkojo organizacijai „A. C. Patria“ kaip ištikimai partnerei, atliekančiai prasmingą darbo su jaunimu misiją.

„A. C. Patria“ ištakas priminusi Neringa Junčytė-Kurapkaitienė organizacijos aukso amžiumi pavadino pirminį jos gyvavimo laikotarpį – 1991–1999 m., kai organizacijai vadovavo Arūnas Kučikas. Tuomet, pasimokius iš vokiečių, imta Lietuvoje gerinti socialinį darbą rūpinantis senų žmonių kasdienybe, taip pat įkurtos skėtinės organizacijos. Vėliau N. Junčytės-Kurapkaitienės vadovaujama „A. C. Patria“ atsigręžusi tik į Kauną: „Matėm, jog visos Lietuvos jaunimo problemų nepavešime. Organizacijos veiklos lauku tapo savanoriška miesto jaunimo pagalba vietos senukams bei negalią turintiesiems, jaunų žmonių neformalus ugdymas bei rūpinimasis jų prasmingu laisvalaikiu.“ Tuo siekta, kad jaunimas suvoktų save, savo polinkius.

„A. C. Patria“ dabartinės vadovės Bernadetos Lažauninkaitės žodžiais, organizacijos, kurioje dirba 8 etatiniai darbuotojai bei 20 aktyvių savanorių, vizija – kurti erdvę jaunam žmogui, kad jis įgytų bei tobulintų asmenines, socialines, profesines kompetencijas; tikslai – sudaryti sąlygas jaunų žmonių savanoriškai veiklai bei jų idėjoms įgyvendinti, plėsti Lietuvoje savanorišką darbą. Prelegentė minėjo pagrindinius organizacijos rėmėjus, tarp jų – tarptautinius.

Kiti jaunimo organizacijos „A. C. Patria“ darbuotojai pristatė savo kuruojamą veiklos sritį. Vokietė Betina Gaertner, gerai kalbanti lietuviškai – ji pasiliko Lietuvoje po to, kai su savanorių misija atvyko iš gimtosios šalies, – kalbėjo apie ilgalaikius bei trumpalaikius organizacijos vykdomus projektus jaunimą įtraukiant į savanorišką veiklą. Aušra Zakaraitė pranešime apie savanoriškos veiklos plėtrą Lietuvoje minėjo „A. C. Patria“ aštuoniuose šalies miestuose – Raseiniuose, Vilkaviškyje, Panevėžyje, Telšiuose, Utenoje, Gargžduose, Šakiuose, Naujojoje Akmenėje – organizuotus jaunimo mokymus savanoriškos veiklos temomis. Artūras Malinauskas supažindino su skliautuotame rūsyje veikiančiu atviru jaunimo centru „Vartai“. Čia, pasak prelegento, nėra gatavų koncepcijų, prie kurių jauni žmonės „pritaikomi“. Ši veikla esanti (socio)kultūrinė – sportinė, muzikinė, – tačiau ne būrelių formos bei ne tik pramoga teikianti: ji jauną žmogų ugdo per kūrybą, atgręžia jį į save; ši saviraiška skirta viešumai. „Vartai“ – alternatyva komercijai ir vartotojiškumui. Gintarė Kurtinaitytė aptarė organizacijos „A. C. Patria“ nemokamas paslaugas socialinės rizikos jaunimui: užsienio kalbų kursus, galimybę ugdyti savo sportinius, meninius gebėjimus, kelių dienų išvykas į gamtą, diskusijas. Vaida Ivanovaitė supažindino su savanorių tarptautinių mainų projektais svečiose šalyse bei Lietuvoje.

Pranešimams pasibaigus, konferencijos dalyviai darbo grupelėse dalijosi idėjomis, kaip drauge vykdytina veikla jaunimo labui. -jkk-

Mokslinė konferencija „Žemaičių krikšto 600 m. jubiliejui artėjant“

Artėjant 600 m. Žemaičių krikšto jubiliejui, kovo 30 d. Telšiuose buvo surengta mokslinė konferencija šio svarbaus bei reikšmingo įvykio minėjimui pasirengti. Konferenciją Telšių „Žemaitės“ dramos teatre vedė Telšių vyskupo generalvikaras prel. bažn. t. dr. J. Šiurys. Susirinkusiuosius pirmiausia pasveikino Telšių kultūros centro folklorinis vaikų ir jaunimo ansamblis „Čiučiuruks“ (vad. R. Macijauskienė).

Mišių visi galėjo pasidžiaugti saulėtu oru ir pasirinkti, kam paskirti savo laiko valandėlę. Paskui susirinkta trečiajam mąstymui apie žmogaus gyvenimo slėpinumą. Paskutiniąją drauge buvimo valandą dalyviai aptarė Šiluvoje praleistą savaitgalį ir džiaugėsi, jog rekolekcijos buvo „trumpas, bet labai prasmingas laikas“.

-kasp, sa-

Kaunas

Kovo 27 d. Kauno akademinė bendruomenė buvo pakviesta į Šv. arkang. Mykolo (Igulos) bažnyčią dalyvauti gavėnios susikauptimo vakare. Kauno akademinės sielovados komandos iniciatyva toks vakaras jau ne pirmą kartą surengtas aukštųjų ir aukštesniųjų mokyklų studentams bei darbuotojams.

Sutaikinimo pamaldas joms vadovavęs VDU kapelionas kun. Audrius Mikitiukas pavadino Dievo gailestingumo švente. Jis priminė susirinkusiesiems, kaip svarbu, nors ir nelengva, Atgailos sakramentą kasdien švęsti namuose, kai žmona atsiprašo vyro, vyras – žmonos, vaikai – tėvų, tėvai – vaikų. „Išpažintis – tai nusizeminimas tam, kad vėl prisikeltume. Tik mūsų nuoširdumas gali mus išteisinti. Išpažintis – ne tam, kad daugiau nebe nusidėtume, bet tam, kad išmoktume vengti nuodėmės“, – sakė kapelionas. Atgailos sakramentas leidžia siekti šventumo, tad, prieš eidamas klausyti išpažinčių, jis visiems linkėjo pasiryžti ir atverti širdies slaptumus.

Po šių pamaldų šv. Mišias aukojo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius. Per homiliją ganytojas pasidalijo patirtimi apie įsimintinas savo rekolekcijas vaikystėje ir kalėjime. Jis taip pat drąsino nebijoti pažvelgti į savo vidų, nors tai reikalauja daug pastangų ir laiko, o atpažinus nuodėmę prisipažinti. Pasak ganytojo, tai skaudu, bet neišvengiama norint atsitiesti ir tapti laimingu žmogumi, nusimetusiu kalčių naštas.

Kovo 31 d. Paminklinėje Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje vyko Kauno I dekanato parapijų katechetų, tikybos mokytojų ir šeimų rekolekcijos. Rekolekcijose dalyvavęs vyskupas augziliaras Jonas Ivanauskas vedė dvi konferencijas tema „Dievas ir šeima“. I dekanato dekanas mons. Vytautas Grigaravičius vadovavo Švč. Sakra-

mento adoracijos valandai. Šlovinimo ir Švč. Sakramento adoracijos metu giedojo Jėzuitų bažnyčios jaunimas ir Vytauto Didžiojo bažnyčios jaunimo grupė „Ugnies vaikai“.

Kovo 26–28 d. Šventojo Kryžiaus (karmelitu) parapijoje gavėnios rekolekcijas „Tavo, Viešpatie, veido aš ieškau...“ (Ps 26, 4) S. Dariaus ir S. Girėno gimnazijos mokiniams vedė parapijos klebonas kun. Emilis Jotkus ir kun. Jonas Račaitis. Rekolekcijose dalyvavę tikybos ir etikos pamokas lankantys gimnazijos moksleiviai buvo pakviesti asmeninei maldai, pabūti tyloje, paskutines gavėnios dienas praleisti be pykčio, triukšmo, su atgaila širdyje, gera pavasariška nuotaika. Mokiniais taip pat surengtos ekskursijos bažnyčios viduje. Drąsesnieji galėjo apžvelgti Kauno panoramą iš bažnyčios bokštų varpinės, kiti – prisėsti prie vargonų ir ne tik paklausti vargonininkės Giedrės atliekamų kūrinių, bet ir pasimokyti gavėnios giesmių.

-nk, kb-

Alksnėnai

Vilkaviškio vyskupijos kunigų nuolatinio ugdymo instituto „Aqua“ nariai kovo 27 d. dalyvavo gavėnios susikaupimo dienoje Alksnėnų parapijoje (Vilkaviškio raj.). Susikaupimo dienai vadovavo ir tris konferencijas tema „Aš Esu kelias, tiesa ir gyvenimas“ vedė pranciškonas t. Severinas A. Holocheris OFM. Konferencijose vienuolis aptarė atskirai po vieną Jėzaus ištermės tikrovę – Aš Esu kelias, tiesa ir gyvenimas.

Kunigai Alksnėnų parapijos bažnyčioje šventė Eucharistiją, drauge giedodami Valandų liturgiją – Dieninę. Buvo dalijamasi įžvalgomis ir asmeniniais išgyvenimais. Parapijos klebonas kun. Arūnas Simonavičius supažindino su parapijos aktualijomis ir pristatė Alksnėnų parapijoje esantį tikinčiųjų šventu laikomą Mažučių šaltinį.

-kmm-

Truskava

Kovo 23–25 d. Truskavos klebonas kun. Simas Maksvytis vedė gavėnios rekolekcijas penkiolikai Kauno aukštosiose mokyklose studijuojančių studentų. Su akademiniu jaunimu, į Truskavą susirinkusiu dviasdešimčiai pasirengti Viešpaties Prisikėlimui, jis aptarė dvi temas – buvimą su Jėzumi

įžangos žodį taręs Telšių vyskupas doc. dr. J. Boruta SJ kalbėjo, jog į šią konferenciją iš visos Žemaitijos susirinkę inteligentai kviečiami skleisti krikščioniškąją mintį visuomenėje, kad kuo daugiau mūsų visuomenės žmonių pajustų krikščionybės svarbą visoje Europoje, į kurią integruojamės. Vyskupas sakė, jog krikštas – asmeninis žmogaus veiksmas, atvedantis pakrikštytąjį į bažnytinę bendruomenę. Asmeninis apsisprendimas priimti Evangeliją ir gyventi krikščionišką gyvenimą kiekvienam žmogui yra be galo svarbus. Vyskupas priminė, jog 1417 m. buvo įkurta Žemaičių vyskupystė. Šis istorinis įvykis bus svarstomas visą dešimtmetį, stengiantis atsakyti į daugybę klausimų, bet pirmiausia į tai, ką istoriniai įvykiai mums kalba religinėje plotmėje. Baigdamas įžangos žodį vyskupas J. Boruta SJ pasveikino ir Lietuvos katalikų mokslo akademijos akademiko diplomą įteikė prof. M. Jučui.

Sveikinimo žodį tarė ir Telšių vyskupas emeritas A. Vaičius. Jis pasidalijo savo prisiminimais apie 1987 m. švęstą Lietuvos 600 m. krikšto jubiliejų ir konferencijos dalyviams išsamiai papasakojo, kaip šis reikšmingas įvykis buvo paminėtas Romoje. Vyskupas linkėjo, jog ir žemaičių krikštas būtų švenčiamas iškilmingai ir tinkamai pasirengus.

Po sveikinimo ir įžangos žodžių pranešimus konferencijoje skaitė Vilniau universiteto profesorius istorikas A. Bumblauskas. Savo pranešime profesorius nagrinėjo, iš kur kilęs Žemaitijos pavadinimas, kokios jos ribos ir kur tikrasis Žemaitijos centras. Prof. M. Jučas išsamiai apžvelgė Žemaičių vyskupijos kūrimosi raidą bei įvykius. Dr. Darius Baronas kalbėjo apie žemaičių krikštą, remdamasis garsaus lenkų dvasininko ir istoriko Jono Dlugošo raštais. Dr. Liudas Jovaiša, nagrinėdamas religinio gyvenimo permainas, pristatė XV–XVI a. Žemaitijoje vykusią katalikišką reformą. Po pranešimų konferencijos dalyvius sveikino Plungės rajono kultūros centro kamerinės muzikos ansamblis „Namų muzika“, o garbiesiems pranešėjams buvo įteiktos atminimo dovanos.

Pabaigoje prel. J. Šiurys paskelbė mokslinės konferencijos rezoliucijos projektą, kuris konferencijos narių visuotiniu balsavimu buvo priimtas ir patvirtintas. Paskutiniame rezoliucijos punkte sakoma: „Žemaitijos krikšto paminėjimo iniciatyvinės grupės ir konferencijos „Žemaičių krikšto 600 m. jubiliejui artėjant“ dalyvių iškelta mintis dėl jubiliejaus paminėjimo šalies ir tarptautiniu mastu yra pagrįsta istoriškai, reikšminga kultūriškai ir politiškai. Todėl būtina šią datą minėti visais lygiais: tiek visuomeniniu, tiek kultūrinu, tiek valstybiniu. Būtent šie įvykiai buvo pagrindas išsaugant nacionalinės valstybės idėją per visą sudėtingą Lietuvos valstybės istoriją.“

Konferencijos dalyviams taip pat pristatyta ir jubiliejaus paminėjimo iniciatyvinė grupė, kurią sudaro: Telšių vyskupas, LKMA akademikas, doc. dr. J. Boruta SJ, prel. bažn. t. dr. J. Šiurys, prof. Adomas Butrimas, prof. A. Bumblauskas, dr. Vacys Vaivada, Telšių apskrities viršininko administracijos sekretorius, istorikas V. Vaičekauskas, Telšių rajono savivaldybės meras Vytautas Urbanavičius, Žemaičių kultūros draugijos prezidiumo narys, architektas Algirdas Žebrauskas, Telšių rajono savivaldybės administracijos kultūros skyriaus vedėja Danutė Mikienė, Plungės rajono savivaldybės meras Algirdas Pečiulis, Kelmės rajono savivaldybės meras Kostas Arvasevičius, Raseinių rajono savivaldybės meras Edmundas Jonyla.

Mokslinė konferencija buvo puiki įžanga į Žemaičių krikšto jubiliejaus paminėjimą, atkreipiant visuomenės dėmesį į krikščioniškąsias vertybes bei idėjas ir jų sklaidą šiuolaikiniame pasaulyje.

-kasab-

Paskaita apie moralės teologiją Šiaulių bendruomenės namuose

Kovo 26 d. Šiaulių bendruomenės namuose buvo surengtas susitikimas su bioetikos specialistu, gydytoju, kunigu Andriumi Narbekovu. Susitikimui vadovavo Šiaulių bendruomenės namų pirmininkas Vaclovas Vingras. Svečias perskaitė paskaitą „Moralės teologija“. Anot kun. Andriaus Narbekovo, kaip visi žmonės turi tokią pačią žmogiškąją prigimtį, taip ir moralės dėsniai turėtų būti tokie patys visiems žmonėms. Juk niekas nebando paneigti gamtos dėsnių; lygiai taip pat egzistuoja ir moralės dėsniai, kurių nepaisymas nepraeina be pėdsakų. Žmonėms tik atrodo, kad kiekvienas gali gyventi pagal savo tvarką. Iš tikrųjų moralinė tvarka yra objektyvi, visuotinė ir labai aiški, suprantama net mažiems vaikams. Jie, mažiausieji, visada patvirtins, kad reikia daryti gera, ne bloga, kalbėti tiesą, nemeluoti. Suaugusiems visa tai atrodo kur kas sudėtingiau. Vis dėlto nė vienas negalėtų paneigti, kad santuoka, šeima, meilė yra gėris, kuri visi norėtų išsaugoti.

Prelegentas kalbėjo ir apie žmonių Bažnyčiai metamą kaltinimą, jog laikai keičiasi, modernėja, o Katalikų Bažnyčios propaguojamos moralės normos lieka tokios pat sustabarėjusios. Atsakymas gana paprastas: moralės normos negali kisti, nes nepakito žmogaus prigimtis. Nepakito ir žmogaus tikslas žemėje – būti žmogumi. Mokslininkas sukritikavo posakį, jog žmogumi ne gimstama, o tampama. Kaip gali tapti žmogumi tas, kas jau nuo prasidėjimo momento nėra žmogus? Galima visaip dresuoti kokį nors gyvūną, tačiau žmogumi jo nepadarysi. Tik žmogus gali tapti vis labiau žmogumi tobulėdamas, ieškodamas kelio į šį tikslą. Tai gi žmogaus gyvavimui žemėje svarbūs visi – nuo pradėto kūdikio iki senelio. Kiekvienoje šeimoje svarbus kiekvienas jos narys. Bet kurios grandies panaikinimas, kaip ir kiekvienoje ekosistemoje, gali lemti katastrofą. Jei neleidžiama gimti vaikams, tai ateis tokia diena, kai nebus, kas dirba ir išlaiko senokus; jei tėvai nevertina seno žmogaus, vaikais užaugę pasuks lengviausiu keliu atiduodami tėvus į senelių namus. Kunigo teigimu, visi žmonės yra vienodai svarbūs, orūs ir reikalingi.

Paskaita virto gyva diskusija. Žmonės domino bioetika, genų inžinerijos atradimai, evoliucijos teorijos pagrindumas, mirties moralė ir daug kitų klausimų. Į visus buvo atsakyta, tačiau norint aptarti kai kuriuos jų išsamiau, prelegento teigimu, reikėtų atskiro susitikimo. Šiai minčiai pritarė ir susirinkusieji.

Susitikimą kunigas A. Narbekovas baigė mintimi, jog dvasiniams dalykams laiko reikia skirti visada, ne tik per gavėnią. -irat-

Pristatyta kompaktinė plokštelė „Žaisk ir pažink Bibliją“

Balandžio 4 d. Vilniaus arkivyskupijos sielovados centre Lietuvos Biblijos draugija pristatė kompaktinę plokštelę „Žaisk ir pažink Bibliją“. Tai dviejų dalių kompiuterinis žaidimas – pasakojimas apie svarbiausius Šventojo Rašto įvykius. Spalvingos iliustracijos atkuria biblines istorijas, kurias galima ir skaityti, ir jų klausytis. Pateikti devyni Senojo ir Naujojo Testamento pasakojimai atskleidžia didžiųjų metų švenčių religinį pagrindą ir jų esmę, o devyni žaidimai ir gausios spalvinimo užduotys padeda artimiau susipažinti su bibliniais žmonėmis.

Kompaktinės plokštelės turinys ir užduotys tinka ikimokyklinukams ir pradinių klasių vaikams. Pristatymo metu kalbėjusi LBD projektų koordinatore Vilhelmina Kalinauskienė sakė, jog pagrindinė šio sumanymo įkvėpėja ir rėmėja buvo Europos Parlamento narė Margarita

Eucharistijoje bei Sutaikinimo sakramento prasmę.

Per konferencijas rekolekcijų vedėjas pabrėžė asmeninį ryšį su Jėzumi kaip labiausiai kiekvieną žmogų mylinčiu asmeniu ir tai, kaip atsiliiepti į jo atvirą ir paprastą kvietimą bendrauti. Kun. S. Maksvytis taip pat kalbėjo apie Švč. Sakramentą, jo priėmimą ir pagarbą, kuri per amžius skiepijama iš kartos į kartą. Buvo švenčiamas Atgailos ir Sutaikinimo sakramentas. Ypač pakiliai ir džiaugsmingai mažoji rekolekcijų dalyvių bendruomenė šventė šv. Mišias. Truskavos klebonas kun. S. Maksvytis supažindino studentus su Truskavos bažnyčia, parodė apylinkes. Šios ekskursijos pabaigoje lėpimas į bažnyčios bokštą tarsi simbolizavo artėjimą prie Dievo, savęs ir savo baimių įveikimą, žmogaus trapumo ir menkumo išgyvenimą.

-jj, db-

Utena

Kovo 31 d. Panevėžio vyskupijos jaunimo centras Utenoje Dievo Apvaizdos bažnyčioje surengė jaunimo rekolekcijas, kurias vedė Tiberiados bendruomenės broliai.

Į rekolekcijas iš Biržų, Zarasų, Utenos, Panevėžio ir kt. susirinkę 150 jaunuolių įdėmiai klausėsi katechezės apie meilę. Katechezę pradėjęs brolis Egidijus paaiškino, kas yra rekolekcijos. „Tai nėra tik ieškojimas, kažko pasitikimas, tai – tarsi „ne ryšio zona“, kurioje turime pamiršti technologines naujoves ir stabtelėti ties savimi, pastebėti artimus žmones ir prisiminti tikrąsias vertybes“, – sakė jis. Brolis Mykolas skatino imti pavyzdį iš Jėzaus gyvenimo. „Džiaukitės smulkmenomis, – sakė brolis. – Ir nepamirškite skirti dėmesio sau.“ Jis priminė pasakojimą iš Biblijos, kaip mokesčių rinkėjas Zachiejus, pasirodžius mieste Jėzui, ryžosi nueiti į susitikimą, bet, priešingai negu kiti, nesiveržė į priekį, o įlipo į medį, kur manė liksiąs nepastebėtas; tačiau Jėzus jį pastebėjo, užkalbino, parodydamas, kad kiekvienas žmogus yra svarbus.“ Brolis Bartas kalbėjo apie šv. Teresėlę, savo gyvenimu atskleidusią, kad turime išmokti mylėti smulkmenas. Katechezę baigė brolis Pranciškus, drąsindamas rodyti Dievo meilę, nebijoti ir atsiliiepti artimui.

Po nuoširdžių pasakojimų, jaunimas rašė laiškus popiežiui Benediktui XVI,

diskutavo apie tikrąsias vertybes ir po pietų dalyvavo žygyje „Mano gyvenimo kelias“. Rekolekcijų dalyviai keliavo po Uteną, stabtelėdami vienuolikoje stotelių ir atlikdami užduotis: ieškodami naujų draugų, primindami vienas kitam, kad brangina draugystę, pailsėdami, ieškodami savęs gamtoje. Gautinėje stotelėje „Susitaikymas“ raginta išgyventi širdyje ramybę. Apžvelgęs svarbiausius gyvenimo kelionės momentus jaunimas rekolekcijas baigė šv. Mišių auka.

-pvi-

Paskaita apie brolijas

Balandžio 4 d. Kauno arkivyskupijos bei miesto muziejuje vyko renginys iš ciklo „Kauno miesto istorijos vakarai“ – dr. Rasos Versackytės paskaita „Tikėjimo vardan: brolijos Kaune XVI–XVIII a.“. Prelegentė aptarė tuo laikotarpiu Kaune prie bažnyčių veikusias religines bei amatininkų cechų brolijas – jų įsikūrimo aplinkybes, tikslus, nuostatas, veiklą, tradicijas.

Kaune prie katalikų bažnyčių (jų XVIII a. buvo apie 20) neretai veikė po kelias brolijas, tarkim, prie miesto paprinės bažnyčios (dabartinės katedros bazilikos) – Švč. Jėzaus žaizdų, literatų, arba mokslo, Šv. Juozapo, kubilių, siuvėjų, kitų amatininkų; prie Bernardinų bažnyčios – Šv. Onos, Šv. Antano, Šv. Barbaros brolijos. Daugiausia brolijų veikė prie Šv. Jurgio bažnyčios.

Seniausia brolija – literatų, arba mokslo: ji žinoma nuo 1503 m. Šv. Onos brolija žinoma nuo 1508 m. XVII a. pradžioje sparčiai ėmė kurtis ir naujos brolijos, pavyzdžiui, 1617 m. veiklą prie Šv. Jurgio bažnyčios pradėjo Angelo Sargo (laivavedžių) brolija. Dauguma brolijų veikė iki 1863 m. Prasidėjus sukilimui, caro valdžia jas uždraudė kaip pavojingas valstybei. Išskirtinis brolijų bruožas – demokratiškumas: jų nariai buvo ir eiliniai miestiečiai, ir aukštesnio luomo atstovai: bajorai, valdininkai. Brolijoms rūpėjo ugdyti savo narių asmenines dorybes, sąmoningą tikėjimą, globoti, šelpti ligonius, benamius bei neleimės ištiktus savo narius, prižiūrėti savo altorių, aktyviai skleisti tikėjimą. Brolijų gyvavimo būtinybė buvo kas savaitinės šv. Mišios. Iškilmingos būdavo kiekvieno naujo nario priėmimo į savo gretas apeigos, jos vykdavo bažnyčioje maldomis, giesmėmis

Starkevičiūtė, kurios asmeninėmis lėšomis buvo parengta ir išleista 500 kompaktinių plokštelių. Dalis jų padovanotos vyskupijų katechetikos centrams. „Tai puiki pagalbinė mokymo medžiaga tikybos mokytojams. Vaikai gyvenimo tiesų mokosi žaisdami, daugelio dalykų jie išmoksta iš ekrano. Esama tikrai gerų kompiuterinių programų, kurios padeda jiems tas tiesas pažinti ir lavinti įgūdžius. Lietuvos Biblijos draugija, pasidairiusi po pasaulį, pasirinko Vokietijos Biblijos draugijos išleistą kompiuterinį Šventojo Rašto pažinimo variantą. Tai puiki dovana Lietuvos vaikams“, – renginio metu kalbėjo LBD prezidentas kun. V. Aliulis MIC. Prie šio projekto įgyvendinimo prisidėjo evangelikai liuteronai, evangelikai reformatai ir katalikai. Renginyje dalyvavę tikybos mokytojai, dvasininkai ir vienuolių atstovai pripažino šios medžiagos reikalingumą. Jaukiai nuskambėjo keletas Vilniaus evangelikų liuteronų bažnyčios vaikų choro vadovės Renatos Moraitės atliekamų giesmių. Norintys įsigyti kompaktinę plokštelę „Žaisk ir pažink Bibliją“ gali kreiptis į Lietuvos Biblijos draugiją.

-jk-

Knygos pristatymas

Balandžio 11 d. Lietuvos katalikų mokslų akademijoje buvo pristatyta Arūno Streikaus knyga „Diplomatas Stasys Antanas Bačkis“. Knygą išleido Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (LGGRTC). Jos pristatyme dalyvavo diplomato sūnūs kardinolas A. J. Bačkis ir ambasadorius Ričardas Bačkis, LGGRTC direktorė Dalia Kuodytė, istorikai Juozas Skirius, Nerijus Šepetys ir knygos autorius. Vakaraž vedė LKMA pirmininkas Paulius Subačius.

Knygos anotacijoje sakoma, kad ji „gimė iš sūnaus noro pagerbti Tėvo atminimą minint jo gimimo šimtmetį. Tai nėra atsiminimai, nors gausiai cituojami laišškai atskleidžia ne tik diplomato veiklą, bet ir asmenybės bruožus.“ Pirmasis žodį taręs knygos iniciatorius kardinolas A. J. Bačkis dėkojo Arūnui Streikui už atliktą darbą ir sakė, kad jau skaitant rankraštį jam atsiskleidė tarsi kitas tėvo veidas: jis suprato, kad S. A. Bačkis garsėjęs diplomatiniu diskretiškumu, lemiamomis situacijomis buvęs principingas ir mokėjęs priimti radikalius sprendimus. „Savo raštuose Tėvelis kalba taktiškai, bet principingai, stengdamasis sutaisyti skirtingų ir net priešiškų žmonių nuomones. Užvis svarbiausi jam buvo Lietuvos interesai, dėl to kartais teko kentėti nuo neteisingų apkalbų ir patirti pažemintumų“ (p. 5). Kitas diplomato sūnus Ričardas Bačkis taip pat pabrėžė tėvo atsidavimą Lietuvai, jo pastangas visais įmanomais būdais išlaikyti gyvą Lietuvos vardą. Dalia Kuodytė akcentavo, kad Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui buvusi garbė išleisti šią knygą, nes šio centro užduotis yra ne tik pateikti statistiką, bet ir parodyti istoriją ir nuolat priminti, kiek ir ko Lietuva neteko ir ką dar galima išsaugoti.

Knygos recenzentas prof. Juozas Skirius plačiai aptarė leidinį, pabrėždamas, kad Lietuvos diplomatinės tarnybos istorija dar nėra gerai ištyrinėta, prisiminė savo susitikimus su diplomatu Stasiu Antanu Bačkiu. VU doc. istorikas Nerijus Šepetys akcentavo knygos privalumus kitų biografinių leidinių kontekste. „Tai yra proginis leidinys, – sakė istorikas, – tačiau jame nedominuoja panegirika. Knygos herojus yra nesustingęs, veikiantis žmogus. Šia knyga Arūnas Streikus žengia žingsnį į tikresnę istorijos rašymą.“

Pats knygos autorius prisipažino ilgai dvejojęs, ar imtis šio darbo, ir svarsčius, ką galima naujo ir originalaus atskleisti apie diplomata Stasį Bačkį. Pagrindinis postūmis rašyti knygą buvo atradimas, kad diplomatas S. A. Bačkis palaikė ryšius ir rėmė Lietuvos rezistenciją, partizaninį judėjimą.

„Knygą sudaro trys dalys. Pirmojoje apžvelgiamos asmenybės brandos aplinkybės ir visuomeninė bei diplomatinė veikla nepriklausomos Lietuvos laikotarpiu. Antrojoje analizuojama S. Bačchio veikla Paryžiuje Lietuvos okupacijos sąlygomis. Šis S. Bačchio gyvenimo etapas buvo pats aktyviausias ir kupinas daugybės įvykių, todėl knygoje jam skirta daugiausia vietos. Trečiojoje dalyje aptariama S. Bačchio veikla Vašingtone ir grįžimas į tėvynę. Toks trijų dalių ciklas maždaug sutampa su trimis pagrindinėmis žmogaus gyvenimo fazėmis“, – rašo autorius *Ivade*.

-sm-

Baigtas restauruoti Šiluvos bazilikos paveikslas „Jėzaus teismas“

Balandžio 4 d. Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius priėmė Lietuvos dailės muziejaus Prano Gudyno restauravimo centro perduotą restauruotą Šiluvos bazilikos paveikslą „Jėzaus teismas“. Paveikslą atlydėjo jo restauruotoja, šio centro darbuotoja Rūta Kasiulytė-Jučienė, dirbusi prie kūrinio kartu su restauruotoja Brigita Kaupyte. Arkivyskupas džiaugėsi atnaujintu senoviniu religinio meno kūriniu, padėjo prie jo dirbusiems žmonėms ir žadėjo jį eksponuoti numatomame kurti Šiluvos muziejuje.

Aliejumi ant drobės baroko maniera tapytas paveikslas (jo apačioje įrašytas tikslus pavadinimas lenkų kalba – „Kruvinas žydų teismas prieš Pasaulio Išganytoją Kristų“) sukurtas XVII a. viduryje pastatytai ir pašventintai medinei Šiluvos bažnyčiai. Panoraminės kompozicijos bei daugybę lenkiškų įrašų turinčio paveikslo tikslī sukūrimo data nėra žinoma, bet atlikti tyrimai leidžia nuspėti, kad tai XVIII a. trečiasis dešimtmetis.

„Jėzaus teismas“ neatskiriamai vaizduoja du šio proceso etapus – religinį, t. y. Žydų aukščiausiosios tarybos, ir civilinį, t. y. Romos vietininko Poncijaus Piloto, teismą. Stačiakampio paveikslo centre – po baldakimu stovintis vyriausiasis žydų kunigas Kajafas, o kairiajame viršutiniame kūrinio kampe – soste sėdintis Poncijus Pilotas. Per visą beveik dviejų metrų paveikslo ilgį dviem, trimis lygiais išdėstytos figūros, kurių rankose – lakštai su jų vardais ir ištartais žodžiais. Galima suprasti, kad tai Kajafo rūmuose susirinkusieji Rašto aiškintojai, seniūnai, aukštieji kunigai ir teismo taryba.

Patį Piloto teismą ir Nukryžiovimo sprendimą perteikia paveikslo apačioje, virš kūrinio pavadinimo, esantis įrašas. Į dešinę nuo centrinio teksto įkomponuotas sėdintis erškėčiais vainikuotas, raudonu pajuokos apsiaustu apgaubtas Jėzus, į kurio surištas rankas įdėtas pasityčiojimo skeptras – švendras.

Per beveik 200 metų istoriją paveikslas „Jėzaus teismas“ gerokai nukentėjo. Buvo suirusi jo drobės siūlė (mat paveikslas buvo tapomas ant dviejų susiūtų drobės dalių), o besiplaikstančios dalys mėgintos sutvirtinti skersiniais ir metaliniais smeigtukais, kurie vietomis negrįžtamai sugadino tapybinį sluoksnį. Restauravimo dirbtuvėse šis paveikslas buvo nuodugniai ištyrinėtas. Restauruojant ištiesintas pagrindas, suklijuoti išplyšimai, kurie buvo išklaipe piešinių, padaliję žmonių figūras ir veidus. Pasak restauratorių, ypač atidžiai buvo atnaujinamas tapybinis paveikslo sluoksnis. Menotyrininkų nuomone, nors paveikslo siužetas ir nėra originalus, tai įdomus ir vertingas Jėzaus teismo proceso perteikimas krikščioniškosios dailės tradicijoje.

-kasp-

prašant šventojo užtarimo naujam nariui bei visai brolijai. Brolijos su savo atributika – vėliavomis, altorėliais, apsitaisiusios savais drabužiais – dalyvaudavo iškilinėse: procesijose, atlaiduose arba sutikdavo prie miesto vartų garbingus svečius – vyskupą, kitus. „XVII–XVIII a. miestiečių gyvenimas buvo paremtas bendruomene; iš jo galime pasimokyti, kaip rūpintis vienas kitu“, – šiuo apibendrinimu pasiskaitę baigė dr. R. Versackytė.

-jkk-

Renginiai Kazlų Rūdoje

Kovo 17 d. Kazlų Rūdos pagrindinėje mokykloje „Elma“ *Gyvenimo ir tikėjimo* institutas surengė vienos dienos rekolekcijas „Aš ir Tėvas esame viena“. Susirinko apie 30 žmonių: mokytojų, darbininkų, pensininkų. Rekolekcijose dalyvavo ir parapijos kunigai I. Plioraitis ir R. Vitkovskis. Šią susitaikymo dieną organizavo klebonas G. Kuliešius ir Kultūros centro etninės kultūros specialistė. Rekolekcijas vedė *Gyvenimo ir tikėjimo* instituto dėstytojos s. Bernadeta Mališkaitė SJE ir Aistė Balčiūnaitė.

Kovo 24 d. Kazlų Rūdos savivaldybės viešojoje bibliotekoje pristatyta Benjamino Kondrato knyga „Kūrėjų pėdsakais“. Tarp kitų šio krašto kūrėjų minimi ir kunigai Tadas Vallianas ir Ignas Plioraitis.

Kovo 25 d. po sumos šv. Mišių parapijiečiai rinkosi į „Elmos“ pagrindinę mokyklą gvildinti šeimos gyvenimo problemų.

Kovo 25 d. popietę Švč. Jėzaus Širdies bažnyčioje vyko pamaldos – atnaujintas Pasiuokojimo Švč. Mergelės Marijai aktas. Iš Lazdijų atvykęs buvęs parapijos klebonas kun. Tadas Vallianas aiškino gausiai susirinkusiems tikintiesiems, kokia pasiuokojimo Švč. Mergelės Marijai reikšmė ir prasmė. Kunigas ragino prašyti Švč. Mergelės Marijos, kad ji išmokytų labiau mylėti, daugiau dirbti, mažiau konfliktuoti ir visus džiaugsmus ir kančias aukoti Dievui. Pasiuokojimo aktas atnaujintas prie Švč. Mergelės Marijos altoriaus.

-vf-

ATPAŽINTI PRISIKĖLUSIJĄ

III Velykų sekmadienis (C)

Apd 5, 27–32. 40–41; Apr 5, 11–14; Jn 21, 1–19

Po Jėzaus prisikėlimo mokiniams nebuvo lengva. Jie nežino ar bent jau aiškiai nesuvokia, ką Jėzus planuoja ir ką darys, kas dar gali įvykti po tokio neįsivaizduojamai didžio prisikėlimo įvykio, ir kaip tai paveiks jų būsimąjį gyvenimą. Ištraukti iš šeimos ir profesijos rato jie prarado tvirtą gyvenimo atsparą. Ankstesnis gyvenimo būdas tarsi nebeteko prasmės. Prisikėlusysis liepė jiems eiti į Galilėją, kur žadėjo su jais susitikti. Tačiau aiškiau nepasakė nei kur, nei kaip tai įvyks. Mokiniai išgyvena netikrumą. Bendrystė su Jėzumi yra niekaip nenumatoma ir neapčiuopiama. Laikas, praleistas drauge su Jėzumi, taip pat nestokojo iššūkių, tačiau nuo šiol mokiniai turi išmolti išsiversti „be Jėzaus“. Situacija yra tokia: gali įvykti bet kas, tačiau niekas apčiuopiamai nevyksta. Nė vienas iš apaštalų būrio nežino, kaip toliau klostysis jų gyvenimas.

Kaip dažnai būdavo anksčiau, iniciatyvos imasi Petras, nutraukdamas varginantį laukimą. (Koks malonumas laukti žemės drebėjimo arba nežinia kada ateisiančio įkvėpimo?) Petras imasi paprasto veiksmo. Jis grįžta prie jam artimo ir paprasto darbo – žvejybos. Kiti eina drauge su juo. Atgyja senos žvejų draugystės prisiminimai. Tačiau tai jau tik prisiminimai, nes praeitis nesugražinama. Po ilgo buvimo su Jėzumi jo mokiniai jau ne tie patys žvejai, kokie buvo. Pakito jų požiūris, ankstesnė darbo motyvacija. Dabar žvejyba jiems nebėra vien paprastas pragyvenimo šaltinis. Jie negali pamiršti Jėzaus žodžių apie žmonių žvejonę – būsimąjį jų darbą. Vakare išplaukę į ežerą mokiniai ne tik žuvauja, bet, svarbiausia, laukia pažadėto įvykio. Prisimindami Jėzaus palyginimą apie žmonių žvejonę, jie įžvelgia daug metų dirbto įprasto darbo naują prasmę.

Išaušta rytas. Pavargę ir atpratę nuo ankstesnio darbo, nusivylę, jog nebemoka net žvejoti, mokiniai palengva iriasi prie kranto. Pamato kažką stovint krante, tačiau iš pradžių jo neatpažįsta. Evangelijoje vėl vaizduojamas prieštaringas mokinių suvokimas. Juk jie anksčiau dagybę kartų yra matę Jėzų, tačiau dabar jis buvo kitoks, negu mokiniai buvo pratę matyti. Kita vertus, tai buvo tas pats Jėzus, mokiniai pažino jį iš balso ir iš to, kaip jis laužė duoną. Jie pažino Nukryžiuotojo tapatybę per žaizdų žymes, pažino ir per stebuklingai gausų žūklės laimikį, sugautą vadovaujantis jo patarimu. Vis dėlto Jėzus buvo kitoks negu anksčiau. Tačiau mokiniai negalėjo tiksliai suvokti, kokia to kironiško esmė. Pro pažįstamus bruožus švietė nauja, iki tol nepažinta būtis.

Jėzui netikėtai paprastai atsidūrus mokinių akivaizdoje galime nujausti neįprastą jų drovumą. Jie sėdėjo greta, drauge pusryčiavo, tačiau aiškiai jautė juos skyrusį atstumą. Jis buvo šia pus su savo žmogyste. Tačiau mokiniai nesiryžta klausinėti apie slėpiningą jo buvimą. Nesiryžta ir drauge su kitais sėdintis Tomas. Jėzus yra ten, kur jie kol kas negali nueiti. Anuomet jis buvo tai sakęs, o dabar jie tai išgyvena, nors regimai sėdėdami greta jo. Mokinių santykis su Jėzumi lieka artimas ir meilingas, tačiau nuo šiol galima užčiuopti tam tikrą drovų juos skiriantį atstumą.

Vėl pirmutinis Jėzų pažįsta mylintis ir jo mylimas Jonas. Ir savo atpažinimu pasidalija su Petru. Petruvi dera viską žinoti, jis yra mokinių bendruomenės vadovas ir atspara. Petras skuba pas Jėzų, trokšta jo artumo nepaisydamas juos skiriančio vandens.

Kokia pasakojimo apie gausią žūklę prasmė? Jėzus nori, kad mokiniai išmoltų būsimajame darbe pasikliauti ne vien patirtimi ir išmanymu. Jie turi išmolti žvelgti į Jėzų ir klausytis jo. Jėzus daro jų veiklą vaisingą ir sėkmingą. Jie turi išmolti atpažinti po visais išgyvenimais slypinčią pamatinę tiesą: Jėzus yra Viešpats. Nuo šiol jie niekuomet nebebus „nepriklausomi“ nuo jo. Tai guodžia ir drauge skausmingai moko nuolankumo. Mokinių būryje nebėra vietos arogantiškiems vadybininkams.

Pasak Bažnyčios mokytojo Jeronimo, senovėje manyta, kad šimtas penkiasdešimt trys žuvų rūšys atitinka žmonių genčių skaičių. Žmonių žvejai turi suvokti visuotiną užduotį kreiptis į viso pasaulio žmones. Jėzus pažada, kad į jų tinklus pateks didžiulė daugybė žmonių. Neplyštantis tinklas vaizduoja Bažnyčią, kurios negali suplėšyti žmonių tautų įvairovė. Petras ištraukia tinklą į krantą – taip tampa regima jo vadovaujama tarnystė. Šiuo veiksmu pavaizduotas palyginimas yra drauge povelykinės Bažnyčios prisistatymas. Ankstyvoji Bažnyčia jau nutuokia savo uždavinius ir tarnystes, drauge suvokdama, kas suteikia jai galią.

Jėzus pakviečia savo mokinius kaip vaišių šeimnininkas. Jis vaišina juos valgiais, kurių jie neparuošė. Viešpats kviečia juos prie savo stalo. Bendrai valgę jie turi patirti artumą su Viešpačiu.

GANYTOJO BALSAS

IV Velykų sekmadienis (C)

Apd 13, 14. 43–52; Apr 7, 9.14–17; Jn 10, 27–30

Šiais laikais palyginimą apie ganytoją ir avis nelengva skelbti ir suvokti dėl kelių priežasčių. Ne tik todėl, kad dauguma miestiečių mato avis dažniausiai televizoriaus ekrane ar pro automobilio langą. Miesto gyventojams įprastesnis meilės ir prieraišumo įvaizdis yra šunį vedžijantis žmogus. Individualizmo apraiškų paženklintoje visuomenėje, kur dažnai iškreiptai suvokiamos ir perdėtai aukštinamos individo teisės, sunku įžvelgti pozityvių sąsajų su avių kaimene. Kai kam buvimas kaimenėje primena darbo kolektyve iš autokratiškų viršininkų patirtas ilgametės nuoskaudas. Kai kam šeimoje išgyventi sužeidimai trukdo įsivaizduoti rūpestingą ir mylintį avių ganytoją. Avis vargiai asocijuojasi su protingu ar drąsiu gyvuliu. Kai kuriems žmonėms atrodo, kad lyginimas su avimis užgauna jų savivertę.

Jėzus savo palyginimu nenorėjo kelti jokių trikdančių asociacijų. Avys yra ganytojo nuosavybė ir didžiulis, vieningas turtas. Piemuo su jomis gyvena ir miega. Palyginime krikščionybė vaizduojama kaip asmeninis tikinčiųjų santykis su Kristumi. Kristus vadina krikščionis savo nuosavybe. Jis pažįsta juos širdimi ir myli. Krikščionys atpažįsta Jėzaus balsą, atpažįsta jį iš daugybės kitų aplinkui skambančių balsų. Girdime Kristaus balsą skaitydami Šventąjį Raštą, per pamaldas, asmeninę maldą ir visa tai, ką kalba Bažnyčia. Krikščionys seka Kristumi, nes pasitiki juo. Jis neveda į pražūtį ar klaidą. Tai, ką Kristus sako, yra teisinga ir svarbu. Mums teikia džiaugsmo gyvenimas jo artumoje. Mes sekame Kristumi savo noru, o ne todėl, kad bijome jo grasinimų.

Kristus duoda saviesiems didžius pažadus. Po trumpo ir trapiškos žemiškojo buvimo jis dovanoja amžinąjį gyvenimą. Tai nėra vien tik pažadas ateičiai. Kristus vykdo šį pažadą ne tik pabaigusiam žemiškojo gyvenimo kelionei ir peržengusiam į anapusybę, bet mums visiems, dabar tebegyvenantiems žemėje ir tikintiems į Kristų. Mes jau dabar tikėjimu dalyvaujame amžinajame gyvenime.

Jėzus saviškiams pažada, kad jie niekuomet nebus prarasti. Kol norime priklausyti Kristui ir esame pasiryžę gyventi su juo, nenusivilsime gyvenimo prasme bei tikslu. Nors kartais išgyvename liūdesį ar jaučiamės pamiršti draugų ar atstumti artimųjų, žinome, kad tai nėra esminis praradimas, tikroji užmarštis ar pražūtis. Tikroji pražūtis būtų savanoriškas atsiskyrimas nuo Dievo. Jis mūsų nepalieka nuklydusių.

Kristus saviškiams žada dieviškuoju inkaru garantuojamą saugumą. Dangiškasis Tėvas davė mums Kristų, kad jis vestų mus už rankos. Taip pat pats Tėvas vedasi mus. Ranka yra nuosavybės, galios ir priklausomybės ženklas. Mus laiko už rankos Tėvas, kuris yra didesnis už visas pasaulio galybes, ir Sūnus, kuriam Tėvas atidavė visą valdžią. Ši neišardoma bendrystė mus sieja, kol meldžiame: „Neleisk niekuomet nuo Tavęs atsiskirti.“

Evangelijos skaitinio kulminacija yra Jėzaus ištara: „Aš ir Tėvas esame viena.“ Retai jis prabyla taip aiškiai. Dažniau Jėzus leidžiasi pažįstamas palyginimais ir ženklais. Jis žino, kad jo skelbiama žinia trikdė ne vien anuomet gyvenusius jo amžininkus tautiečius. Mums taip pat nelengva ją suvokti. Vyras, dailidė iš Nazareto, tvirtina esąs Dievas. Šis teiginys turi tiesiog sukrestėti. Jėzus sako ne tik, kad yra minčių vienybėje su dangaus Tėvu. Jis kalba net ne apie valios ar veiksmų vienybę su Tėvu. Pasakymas „mes esame viena“ apima visą būtį ir esmę. Šis teiginys tiesiog netelpa galvoje. Jis vargiai perteikiamas ir kalbine išraiška. Kalbama apie du, kurie yra viena būtis. Kalbama apie Tėvą ir Sūnų ir teigiama, kad jie yra tapatūs, vieningi. Šimtmečiais geriausi mąstytojai ir teologai, remdamiesi šiais Šventojo Rašto žodžiais, bandė suvokti, kas sieja Jėzų su jo Tėvu. Tačiau ši žinia svarbi ne tik teologams ar kokiam siauram rinktiniam būreliui. Mums visiems svarbu išlaikyti sveiką ir gyvą tikėjimą, negrįžtant į ikikrikščionišką monoteizmą. Mums visiems svarbi ta pažanga, kuri atsispindi Kristaus mokyme apie Dievą. Izraelitams teko patirti daug tikėjimo išbandymų ir klaidžioti stabmeldystės klystkeliomis. Krikščionys tiki į Dievą, kuris yra vienas Trijų asmenų meile. Mes taip pat esame pašaukti tapti viena per meilę.

Kardinolo A. J. Bačkio Velyknakčio pamokslas Vilniaus arkikatedroje

Brangūs broliai ir seserys,

Šią šventą naktį išgyvename lemtingą mūsų Išganytojo Jėzaus Kristaus mirties ir Prisikėlimo įvyki, svarbiausią krikščionių tikėjimo slėpinį. Slėpinį, kuris atveria mums naujo gyvenimo prasmę, kuris turi ypatingą reikšmę mūsų asmeniniam likimui šiapus ir anapus žemiškojo gyvenimo.

Susirinkome prie šventojo Dievo altoriaus švęsti ir drauge apmąstyti, ką mums reiškia ši šventa naktis. Kokią įtaką mūsų gyvenimui turi Kristaus Prisikėlimas? Ar tai – tik dar viena šventė, graži tradicija, didingos apeigos bažnyčioje? Jeigu taip, šis įvykis neturi nieko bendra su mūsų gyvenimo esme. Tačiau jeigu priimame Kristaus Prisikėlimą kaip mūsų tikėjimo pagrindą, jis perkeičia mūsų gyvenimą dovanodamas amžinąją viltį.

Skaitiniai priminė žmonijos sukūrimo istoriją ir nuodėmės tragediją, kuri Dievo gailestingumo dėka tapo atpirkimo džiaugsmu, suteiktu mūsų Išganytojo Jėzaus Kristaus. Drauge su Dievo tauta keliavome per gyvenimo dykumas, palikdami už nugaros mūsų susikurtus mirazus ir netikrus stabus. Dievo tauta mokoma susitikti su savuoju Dievu, jį atpažinti ir tapti tikėjimo tauta.

Šiandien mes esame Dievo mylima tauta, švenčianti Kristaus Prisikėlimą, atnaujinanti savąjį tikėjimą ir pasitikėjimą Viešpačiu. Ką mums asmeniškai reiškia Kristaus Prisikėlimas? Kristaus Prisikėlimas, kuris mus pasiekia Krikšto ir tikėjimo dėka.

Netrukus pakrikštysiu katechumenus. Žmones, kurie sąmoningai apsisprendė priimti tikėjimą ir juo gyventi. Krikštas atveria duris susitikimui su gyvuoju Dievu. Šis susitikimas ir visą gyvenimą besitęsiantis glaudus bendradarbiavimas su Dievu yra sąlygotas mūsų tikėjimo. Tik tikėjimas suteikia prasmę visiems šią naktį girdimiems žodžiams ir regimiems apeiginiams veiksams.

Drauge atnaujinsime savo Krikšto pažadus. Rankose laikomos degančios žvakės mums primena Kristaus atneštą šviesą, kuri visų pirma turi nutviekti mūsų sąžines. Atsižadėsime piktojo, kuris labai realiai veikia mūsų gyvenime. Gal mes jau per daug apsirato me su jo buvimu ir nematome to blogio, kurį jis sėja dėl mūsų patiklumo, godumo, puikybės ir tingumo.

Kristaus šviesos dėka supraskime, kad mūsų Krikštas nėra formalus išitraukimas į bažnytinę bendruo-

menę, idant gautume jos patarnavimus. Krikštas yra daugiau, negu pirmąsias nuodėmės nuplovimas ar žmogaus sielos pagražinimas. Krikštas – tikra nuodėmingo žmogaus mirtis ir naujo Dievo kūrinio prisikėlimas, atgimimas. Pasak šv. Pauliaus, „Krikštu mes esame kartu su juo palaidoti mirtyje, kad kaip Jėzus buvo prikeltas iš numirusių Tėvo šlovinga galia, taip ir mes pradėtume gyventi atnaujintą gyvenimą“ (*Rom 6, 4*).

Tai reiškia, kad po Krikšto aš jau esu kitoks, aš privalau būti kitoks, nes Dievo malonė yra su manimi, ji man padeda tapti nauju žmogumi. Krikšto malonės dėka man tampa prieinami dvasiniai Dievo turtai, kurie praturtina ne tik mano asmeninį gyvenimą, bet ir padeda dalytis tais lobiais su kitais. Krikštu mes tarsi apsivelkame Kristumi. Šv. apaštalas Paulius apie tai kalba Laiške galatams: „Aš gyvenu, tačiau nebe aš, o gyvena manyje Kristus“ (*Gal 2, 20*). Krikšto malonės dėka tampame iškiepyti tarsi mažos šakelės į dieviškąjį vynmedį, kurio syvai ir gyvybė subrandina mumyse naujus vaisius.

Prisikėlęs Kristus mus perkeitė Krikšto sakramentu suvienydamas su savimi ir įgalindamas gyventi naują gyvenimą. Todėl ir Kristaus Prisikėlimas, įvykęs prieš du tūkstantmečius, nėra tik didingas istorinis įvykis – Krikšto sakramento ir mūsų tikėjimo dėka jis yra realus, jis paliečia kiekvieną, kuris įtiki.

Gyvą tikėjimą žemėje ir nemirtingą amžinybę turime kaip esmišką ryšį su Jėzumi Kristumi – už mus kentėjusiu ir iš mirties prisikėlusiu Viešpačiu. Kristaus Prisikėlimas Krikšto dėka tampa mūsų prisikėlimu. Šv. Paulius sakė: „Jeigu esame mirę su Kristumi, tikime ir gyvensią su juo. Mes žinome, kad, prisikėlęs iš numirusių, Kristus daugiau nebemiršta; mirtis jam nebeteri galios. Kad jis numirė, tai numirė nuodėmei kartą visiems laikams, o kad gyvena – gyvena Dievui. Taip ir jūs laikykite save mirusiais nuodėmei, o gyvais Dievui Kristuje Jėzuje“ (*Rom 6, 8–11*). Apaštalas drąsina mus atsižadėti nuodėmės ir drauge su Kristumi pereiti iš mirties į gyvenimą. Tai Dievo gailestingumo dovana, kurią mums dovanoja Nukryžiuotasis Kristus. Priimti šią dieviškąją dovaną iš pervertos Išganytojo širdies galime tik visiškai Juo pasitikėdami.

Prisikėlusiojo Kristaus gailestingoji meilė teatneša mums visiems tikrą ramybę ir saugumą. Bažnyčia šiandien su džiaugsmu jums skelbia: *Kristus prisikėlė!* Te nebijo jūsų širdys atsiverti Jo tikėjimo malonei. Kristus yra gyvas ir Jis yra tarp mūsų. Jis trokšta gyventi ne tik bažnyčių tabernakuliuose, bet ir savo tikinčiųjų širdyse, jų gyvenimuose. Išileiskime, priimkime, brangūs broliai ir seserys, gyvąjį Kristų. Teviešpatauja Jis mūsų šeimose, mūsų bendruomenėse, mūsų visuomenėje. Teatneša Jis gaivios vilties, tesustiprina mūsų tikėjimą ir teuždega mūsų širdis meile.

Popiežius Benediktas XVI

Posinodinis apaštališkasis paraginimas

Sacramentum caritatis

vyskupams, kunigams, pašvęstiesiems asmenims ir Kristų tikintiems pasauliečiams apie Eucharistiją, Bažnyčios gyvenimo ir misijos versmę ir šaltinį

PRATARMĖ

1. Meilės sakramentas (1), Šventoji Eucharistija, yra save atiduodančio Jėzaus Kristaus dovana, kuria mums atskleidžiama begalinė Dievo meilė kiekvienam žmogui. Šiuo įstabiū Sakramentu reiškiasi „didėsnė“ meilė, akinanti „gyvybę už draugus atiduoti“ (plg. *Jn 15, 13*). Juk Jėzus mylėjo savuosius „iki galo“ (*Jn 13, 1*). Šiais žodžiais evangelistas parodo Jėzaus atliktą begalinį nusižeminimo aktą: prieš mirdamas už mus ant kryžiaus, jis, persijuosęs rankšluosčiu, numazgoja mokiniams kojas. Lygiai tokiu pačiu būdu, „iki galo“, atiduodamas savo kūną ir kraują, Jėzus mus tebemyli Eucharistijos sakramente. Kokia nuostaba Vakarienes metu turėjo pagauti apaštalus matant ką daro ir sako Viešpats! Kokią nuostabą Eucharistijos slėpinys turėtų sukelti mūsų širdyse!

Tiesos maistas

2. Altoriaus sakramente Viešpats pasitinka pagal Dievo paveikslą ir panašumą sukurtą žmogų (plg. *Pr 1, 27*) ir tampa jo kelio palydovu. Šiame sakramente Viešpats padaro save tiesos ir laisvės alkstančio žmogaus maistu. Kadangi tikrai išlaisvinti mus tegali tiesa (plg. *Jn 8, 36*), Kristus tampa mums tiesos maistu. Giliai pažindamas žmogaus prigimtį, šventasis Augustinas iškėlė aikštėn, kaip žmogus savaime, o ne veikiamas jėgos, sujuda pamatęs tai, kas jį traukia bei kursto jo troškimą. Klausdamas, kas žmogų taip galėtų judinti giliausioje jo gelmėje, šventasis vyskupas sušunka: „Ko dar karščiau trokšta siela už tiesą?“ (2). Iš tiesų kiekvienas žmogus nenumaldomai trokšta didžiausios ir galutinės tiesos. Todėl Viešpats Jėzus, „kelias, tiesa ir gyvenimas“ (*Jn 14, 6*), duoda save žmogaus, besijaučiančio kaip ištroškęs piligrimas, širdžiai, gyvybės versmės besiilginčiai širdžiai, tiesos ieškančiai širdžiai. Kristus yra asmeniu tapusi tiesa, traukianti prie savęs pasaulį. „Jėzus yra žmogaus laisvės šiaurinė žvaigždė; be jo ji netenka krypties, nes, nepažindama tiesos, laisvė išsigimsta, izoliuojasi ir virsta plika savivale. Su Jėzumi ji vėl save atranda“ (3). Eucharistijos sakramente Jėzus mums ypatingai parodo *meilės*, kuri yra pati Dievo esmė, *tiesa*. Ši Evangelija besiremianti tiesa skirta kiekvienam ir visam žmogui. Bažnyčia, laikanti Eucharistiją savo gyvybiškai svarbiu centru, be paliovos stengiasi laiku ir nelaiiku (plg. *2 Tim 4, 2*) visiems

skelbti, kad Dievas yra meilė (4). Būtent dėl to, kad Kristus tapo mums tiesos maistu, Bažnyčia kreipiasi į žmogų kviesdama laisvu noru priimti Dievo dovaną.

Eucharistijos apeigų plėtojimas

3. Žvelgdami į Šventosios Dvasios išmintingo veikimo vadovaujamos Dievo Bažnyčios dutūkstantmetę istoriją, kupini dėkingumo stebimės apeigų formų, kuriomis atmename mūsų išganymo įvyki, darnių plėtojimusi laiko tėkmėje. Nuo pirmųjų amžių įvairių formų, ir šiandien spindinčių senųjų Rytų Bažnyčių apeigose, iki romiškųjų apeigų paplitimo, nuo aiškių Tridento Susirinkimo ir šv. Pijaus V mišiolio nurodymų iki Vatikano II Susirinkimo panorėto liturginio atnaujinimo – kiekvienu Bažnyčios istorijos laikotarpiu Eucharistijos šventimas liturginėse apeigose visais savo daugialybiais turtais švyti kaip Bažnyčios gyvenimo ir misijos versmė bei viršūnė. 2005 m. spalio 2–23 d. Vatikane vykęs vienuoliktasis paprastasis Vyskupų sinodo visuotinis susirinkimas už šią istoriją Dievui ypač dėkojo, pripažindamas joje veikus Šventąją Dvasią. Sinodo tėvai ypatingu būdu konstatavo bei patvirtino nuo Vatikano II Susirinkimo įgyvendinti pradėtos liturgijos reformos teigiamą įtaką (5). Vyskupų sinodas turėjo galimybę pasverti jos recepciją po Susirinkimo. Daug kas ją įvertino teigiamai. Sunkumai ir kai kurie minėti piktnaudžiavimai, kaip buvo sakyta, negali užtemdyti liturgijos reformos, kur dar glūdi iki šiol nesurasti lobiai, vertingumo ir pagrįstumo. Kalbant konkrečiai, svarbu suvokti Susirinkimo pageidautus pokyčius vienybės, ženklinančios apeigų istorinį plėtojimąsi, šviesoje bei nedaryti dirbtinių pertrūkių (6).

Vyskupų sinodas ir Eucharistijos metai

4. Be to, būtina pabrėžti ryšį tarp naujausiojo Vyskupų sinodo Eucharistijos klausimais ir to, kas pastaraisiais metais vyko Bažnyčioje. Pirmiausia mintimis turėtume grįžti prie Didžiojo 2000 metų jubiliejaus, kuriuo mano garbingasis pirmtakas, Dievo tarnas Jonas Paulius II Bažnyčią įvedė į trečiąją krikščioniškąją tūkstantmetį. Jubiliejaus metai neabejotinai buvo itin paženklininti Eucharistijos. Taip pat nevalia užmiršti, kad Vyskupų sinodas įvyko pirma Jono Pauliaus II įžvalgiai visai Bažnyčiai pageidautų Eucharistijos metų ir tam tikra prasme juos parengė. Šį tarptautiniu Eucharistijos kongresu Guadalajaroje 2004 m. spalio mėnesį prasidėjusį laikotarpį užbaigė penkių eucharistiniu pamaldumu itin išsiskyrusių palaimintųjų – vyskupo Jozefo Bilczewskio, kunigų Gaetano Catanoso, Zygmunto Gorazdowskio ir Alberto Hurtado Cruchaga bei kapucino Felice da Nicosia – kanonizacija Sinodo vienuoliktojo susirinkimo pabaigoje. Paakintos Jono Pauliaus II apaštališkajame laiške *Mane nobiscum Domine* (7) pateiktų mokymų ir Dievo kulto bei sakramentinės drausmės kongregacijos pasiūlymų (8), vyskupijos ir įvairios bažnytinės organizacijos ėmėsi daugybės iniciatyvų, kuriomis

siekta pažadinti bei sustiprinti tikinčiųjų eucharistinį tikėjimą, geriau rūpintis Eucharistijos šventimu, paskatinti adoruoti Eucharistiją ir padrašinti dėtis prie iš Eucharistijos kylančio ir stokojančius pasiekiančio veiklaus solidarumo. Galiausiai dar paminėtina mano garbingojo pirmtako paskutiniai enciklika *Ecclesia de Eucharistia* (9): jis mums paliko patikimą magisterinį dokumentą apie Eucharistijos mokymą ir paskutinį kartą paliudijo, koks ypatingas vaidmuo jo gyvenime teko šiam dieviškajam sakramentui.

Šio paraginimo tikslas

5. Šiuo posinodiniu apaštališkuoju paraginimu siekiama aprėpti Vyskupų sinodo paskutiniojo paprastojo visuotinio susirinkimo apmąstymų bei pasiūlymų daugialypę įvairovę – pradedant *Lineamenta dēl Instrumentum laboris, Relationes ante et post disceptationem*, Sinodo tėvų, *auditores* ir seseriškųjų Bažnyčių delegatų pranešimais ir baigiant *Propositiones* – trokštant pateikti keletą pagrindinių gairių Bažnyčioje naujam eucharistiniam polėkiui bei užsidegimui atgaivinti. Turėdamas prieš akis didžiulį mokymo bei drausmės pobūdžio paveldą, šio sakramento atžvilgiu sukaupę amžių tėkmę (10), ir atsiliepdamas į Sinodo tėvų pageidavimą (11), šiame dokumente norėčiau paraginti krikščionių tautą giliau suvokti *Eucharistijos slėpinio, liturginio veiksmo*, ir iš Eucharistijos kaip *meilės sakramento* kylančio naujo *dvasinio kulto* ryšį. Šiuo atžvilgiu ši paraginimą norėčiau sieti su savo pirmąja enciklika *Deus caritas est*, kur apie Eucharistijos sakramentą dažnai kalbama siekiant išryškinti jo santykį su krikščioniškąja Dievo ir artimo meile: „Kūnu tapęs Dievas traukia mus visus prie savęs. Tada pasidaro aišku, kodėl Eucharistija vadinama ir *agape*: joje Dievo *agapė* prisartina prie mūsų, kad mumyse ir per mus atliktų savo darbą“ (12).

PIRMOJI DALIS

EUCHARISTIJA – SLĖPINYS, KURIS TURI BŪTI TIKIMAS

„Tai ir bus Dievo darbas: tikėkite tą, kuris jį siuntė“ (Jn 6, 29)

Eucharistinis Bažnyčios tikėjimas

6. „Tikėjimo slėpinys!“ – šiais žodžiais iškart po konsekracijos žodžių kunigas skelbia švenčiamą slėpinį, išreikšdamas nuostabą žmogaus supratimą pranokstančio duonos ir vyno substancijos virsmo Kristaus kūnu ir krauju akivaizdoje. Eucharistija išties yra iškili „tikėjimo slėpinys“: ji – „mūsų tikėjimo santrauka ir visuma“ (13). Bažnyčios tikėjimas yra iš esmės eucharistinis tikėjimas ir maisto sau pirmiausia gauti ant Eucharistijos stalo. Tikėjimas ir sakramentai – du vienas kitą papildantys Bažnyčios gyvenimo aspektai. Tikėjimą, pažadintą skelbiamo Dievo žodžio,

maitina bei ugdo maloningas susitikimas su prisikėlusiu Viešpačiu per sakramentus: „Tikėjimas reiškiasi apeigomis, o apeigos stiprina tikėjimą“ (14). Todėl altoriaus sakramentas visada yra Bažnyčios gyvenimo centre; „Eucharistijos dėka Bažnyčia vis iš naujo gimsta“ (15). Juo gyvensnis Dievo tautoje eucharistinis tikėjimas, juo karščiau ji dalyvauja Bažnyčios gyvenime sąmoningai laikydamasi Kristaus savo mokiniams patikėtosiomis misijomis. Tą liudija pati Bažnyčios istorija. Kiekviena didelė reforma vienaip ar kitaip susijusi su tikėjimo Viešpaties eucharistiniu buvimu savo tautoje atradimu iš naujo.

Švenčiausioji Trejybė ir Eucharistija

Duona iš dangaus

7. Pirmas eucharistinio tikėjimo dėmuo yra pats Dievo slėpinys, trejybinė meilė. Jėzaus pokalbyje su Nikodemu aptinkame šiuo atžvilgiu iškalbingus žodžius: „Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo viengimį Sūnų, kad kiekvienas, kuris jį tiki, nepražūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą. Dievas gi nesiuntė savo Sūnaus į pasaulį, kad jis pasaulį pasmerktų, bet kad pasaulis per jį būtų išgelbėtas“ (Jn 3, 16–17). Šiais žodžiais parodomas giliausias Dievo dovanos pagrindas. Jėzus Eucharistijoje dovanoja ne „kažką“, bet save patį; jis aukoja savo kūną ir išlieja savo kraują. Taip jis dovanoja visą savo egzistenciją, atskleisdamas pirmąją šios meilės versmę. Jis yra Dievo mums duotas amžinasis Sūnus. Evangelijoje dar kartą išgirstame Jėzaus žodžius. Padauginta duona ir žuvimi pamaitinęs žmonių minią, savo pašnekovams, nusekusiems paskui jį iki Kafarnauo sinagogos, jis pasako: „Mano Tėvas duoda jums iš dangaus tikrosios duonos. Dievo duona nužengia iš dangaus ir duoda pasauliui gyvybę“ (Jn 6, 32–33) ir net sutapatina su ta duona save, savo kūną ir kraują: „Aš esu gyvoji duona, nužengusi iš dangaus. Kas valgys šią duoną – gyvens per amžius. Duona, kurią aš duosiu, yra mano kūnas už pasaulio gyvybę“ (Jn 6, 51). Taip Jėzus parodo, jog jis yra amžinojo Tėvo žmonėms dovanojama gyvenimo duona.

Neužsitarnaujama Švenčiausiosios Trejybės dovana

8. Eucharistijoje atsiskleidžia visą išganymo istoriją varijuojantis meilės planas (plg. *Ef* 1, 10; 3, 8–11). Joje Dievo Trejybė (*Deus Trinitas*), kuri, kaip tokia, yra meilė (plg. *1 Jn* 4, 78), visiškai susipina su mūsų žmogiškuoju būviu. Duonoje ir vyne, kurių pavidalais Kristus dovanoja mums save Velykų pokylyje (plg. *Lk* 22, 14–20; *1 Kor* 11, 23–26), mus pasiekia visas dieviškasis gyvenimas, leisdamas mums jame sakramentiškai dalyvauti. Dievas yra Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios tobula meilės bendrystė. Jau sukūrimo momentu žmogus pašaukiamas tam tikru būdu dalyvauti dieviškajame gyvybės alsavime (plg. *Pr* 2, 7). Tačiau mirusiam bei prisikėlusiam Kristuje ir išlietoje Šventojoje

Dvasioje, kuri teikiama be saiko (plg. *Jn 3, 34*), esame įsileidžiami į giliausias Dievo gelmes (16). Jėzus Kristus, „kuris per amžinąją Dvasią paaukojo save kaip nesuteptą auką Dievui“ (*Žyd 9, 14*), per Eucharistijos dovaną padaro mus paties Dievo gyvenimo dalininkais. Tai visiškai neužsitarnaujama dovana, su kaupiu įvykdanti Dievo pažadus. Bažnyčia šią dovaną priima, švenčia bei garbina ištikimo klusnumo dvasia. „Tikėjimo slėpinys“ yra trejybinių meilės slėpinys, kuriame dalyvauti esame kviečiami per malonę. Todėl ir mes su Augustinu turime sušukti: „Jei matai meilę, matai Trejybę“ (17).

Eucharistija: Jėzus – tikras paaukotasis Avinėlis

Naujoji ir amžinoji sandora Avinėlio kraujyje

9. Misija, dėl kurios pas mus atėjo Jėzus, įvykdoma Paschos slėpinyje. Prieš atiduodamas savo dvasią, nuo kryžiaus, ant kurio kabėdamas visus prieš save traukia (plg. *Jn 12, 32*), jis pasako: „Atlikta“ (*Jn 19, 30*). Jo klusnumo „iki mirties, iki kryžiaus mirties“ (*Fil 2, 8*) slėpinys davė pradžią naujam ir amžinam Sandorai. Jo nukryžiuotame kūne galutinai susijungė Dievo laisvė ir žmogaus laisvė kaip neišardoma, amžinai galiojanti sąjunga. Dievo Sūnaus visiems laikams buvo permaldauta ir žmogaus nuodėmė (plg. *Žyd 7, 27; 1 Jn 2, 2; 4, 10*). „Jo mirtimi ant kryžiaus, – esu rašęs kitur, – Dievas atsigręžia prieš save patį, atiduodamas save, kad pakeltų ir išgelbėtų žmogų – tai pati didžiausia meilė“ (18). Paschos slėpiniu esame tikrai išlaisvinami iš blogio ir mirties. Įsteigdamas altoriaus sakramentą pats Jėzus kalbėjo apie „naują ir amžinąją Sandorą“, sudarytą jo išlietu krauju (plg. *Mt 26, 28; Lk 22, 20*). Šis galutinis jo misijos tikslas buvo akivaizdus nuo jo viešojo gyvenimo pradžios. Jonas Krikštytojas, ant Jordano kranto pamatęs ateinantį Jėzų, sušunka: „Štai Dievo Avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmę“ (*Jn 1, 29*). Reikšminga, kad tie patys žodžiai pakartojami per kiekvienas šventąsias Mišias kunigui kviečiant priimti Komuniją: „Štai Dievo Avinėlis, kuris naikina pasaulio nuodėmes! Laimingi, kurie pakviesti į Avinėlio puotą!“ Jėzus yra tikrasis Velykų Avinėlis, savanoriškai save už mus paaukojęs ir taip davęs pradžią naujam ir amžinam Sandorai. Ši radikali naujybė, mums vis iš naujo siūloma per kiekvieną šventimą, glūdi Eucharistijoje (19).

Eucharistijos įsteigimas

10. Tai atveda mus prie Eucharistijos įsteigimo per Paschutinę vakarienę apmąstymo. Ji vyko ritualinio valgyimo, kuriuo minėtas Izraelio tautos steigiamasis įvykis – išlaisvinimas iš Egipto vergovės, kontekste. Šiuo su avinėlių aukojimu sujungtu ritualiniu valgymu (plg. *Iš 12, 1–28. 43–51*) būdavo atmenama praeitis, tačiau kartu tai buvo ir pranašiškas atminimas, žinios apie būsimus išlaisvinimo darbus skelbimas. Juk tauta žinojo, jog anas išlaisvinimas nebuvo galutinis, nes jos istorija vis dar tebeženklino vergovę ir nuodėmę. Taip anks-

tesnio išlaisvinimo atminimas virsdavo didesnio, absoliutaus, visuotinio ir galutinio išlaisvinimo prašymu bei lūkesčiu. Į tokį kontekstą Jėzus įdėdavo savo dovanos naujybę. Aukštinimo maldoje, *Berakah*, jis ne tik dėkoja Tėvui už didžius praeities įvykius, bet ir už savo paties „išaukštinimą“. Įsteigdamas Eucharistijos sakramentą, Jėzus užbėga už akių bei į sakramentą įtraukia ir Kryžiaus auką, ir prisikėlimo pergalę. Kartu jis atsiskleidžia kaip tikrasis paaukotasis avinėlis, Dievo plane, pasak *Petro pirmojo laiško* (plg. 1, 18–20), numatytas dar prieš pasaulio įkūrimą. Įdėdamas savo dovaną į tokį kontekstą, Jėzus aiškiai iškelia savo mirties bei prisikėlimo – slėpinio, atnaujinančio istoriją ir visą kosmosą, – reikšmę. Eucharistijos institucija iš tiesų rodo, kaip Jėzaus mirtis, kaip tokia, smurfinė ir beprasmiška, tapo iškiliausios meilės ir žmonių galutinio išlaisvinimo iš blogio aktu.

Figura transit in veritatem

11. Taip Jėzus savo radikalią naujybę įtraukia į seną žydų aukos valgyimą. Mums, krikščionims, tokio valgymo kartoti nereikia. Tėvai pagrįstai sakė, kad *figura transit in veritatem*: kas iš anksto skelbė būsimus dalykus, tas dabar užleido vietą pačiai tiesai. Senasis ritualas buvo atliktas ir galutinai pralenkta įsikūnijusio Dievo Sūnaus meilės dovanos. Tiesos maistas, už mus paaukotas Kristus, *dat figuris terminum* (20). Liepdamas: „Tai darykite mano atminimui!“ (*Lk 22, 19; 1 Kor 11, 25*), jis ragina mus į šią dovaną atsiliepti bei ją sakramentiškai išreikšti. Šiais žodžiais Viešpats, taip sakant, išreiškia lūkestį, kad jo Bažnyčia, kilusi iš jo aukos, šią dovaną priims ir, vadovaujama Šventosios Dvasios, išrutulios sakramento liturginę formą. Juk jo tobulo dovanos atminimo šventimo esmė yra ne tiesiog Paschutinės vakarienės pakartojimas, bet būtent Eucharistija, t. y. iš pagrindų naujas krikščioniškasis kultas. Tais savo žodžiais Jėzus mums paliko užduotį įžengti į jo „valandą“: „Eucharistija mus įtraukia į Jėzaus saviaukos aktą. Ne tik statiška gauname įsikūnijusį *Logą*, bet ir esame įimami į jo saviaukos dinamiką“ (21). Jis „įtraukia mus į save“ (22). Duonos ir vynu substancijos virsmu jo kūnu ir krauju kūriniškai dovanojamas radikalaus pokyčio pradai, savotiškas, vartojant šiandien gerai žinomą įvaizdį, „atomo branduolio dalijimasis“, prasiskverbiantis iki pačios būties šerdies, pokytis, turintis išjudinti tikrovės virsmo procesą, kurio galutinis tikslas yra viso pasaulio perkeitimas į būvį, kai Dievas bus visa visame kame (plg. *1 Kor 15, 28*).

Šventoji Dvasia ir Eucharistija

Jėzus ir Šventoji Dvasia

12. Savo žodžiais ir duona bei vynu Viešpats pats mums suteikė pagrindinius naujo kulto elementus. Bažnyčia, jo Sužadėtinė, pašaukta kasdien jo atminimui švęsti eucharistinį pokylį. Taip ji atperkamąją

savo Sužadėtinio auką įrašo į istoriją ir leidžia jai sakramentiniu pavidalu būti visose kultūrose. Šis didysis slėpinys švenčiamas liturginėmis formomis, Bažnyčios, vadovaujamos Šventosios Dvasios, išplėtomis laike ir erdvėje (23). Čia turime iš naujo įsisa-
moninti esminį vaidmenį, tenkantį Šventajai Dvasiai plėtojant liturgines formas ir gilinant dieviškuosius slėpinius. Globėja, pirmoji dovana tikintiesiems (24), veikusi jau sukūrimo metu (plg. *Pr* 1, 2), pilnatviškai esti visame įsikūnijusio Žodžio gyvenime: juk Jėzus Kristus buvo pradėtas Mergelės Marijos Šventosios Dvasios veikimu (plg. *Mt* 1, 18; *Lk* 10, 21); pradėdamas savo viešąją veiklą, ant Jordano kranto matė, kaip ji, tarsi balandis, ant jo nusileidžia (plg. *Mt* 3, 16 ir par.); toje pačioje Dvasioje jis veikia, kalba ir džiūgauja (plg. *Lk* 10, 21); ir joje gali paaukoti pats save (plg. *Žyd* 9, 14). Jono pateikiamose vadinamosiose „atsisveikinimo kalbose“ Jėzus aiškiai susieja savo gyvybės atidavimą Paschos slėpinyje su Dvasios atsiuntimu saviesiems (plg. *Jn* 16, 7). Priskėlęs ir savo kūne tebenešiojantis kančios žymes, jis pats gali skleisti Dvasią (plg. *Jn* 20, 22), padaryti mokinius savo misijos dalininkais (plg. *Jn* 20, 21). Dvasia mokinius visko išmokys ir jiems primins viską, ką Kristus yra sakęs (plg. *Jn* 14, 26), nes jai, kaip tiesos Dvasiai (plg. *Jn* 15, 26), pridera vesti mokinius į tiesos pilnatvę (plg. *Jn* 16, 13). *Apaštalų darbuose* pasakojama, kad Dvasia Sekminių dieną nužengia ant apaštalų, susirinkusių melstis su Marija (plg. 2, 1–2), ir uždega juos užduočiai skelbti Evangeliją visoms tautoms. Dvasios galia pats Kristus yra bei veikia savo Bažnyčioje, pradedant jos gyvybiniu centru – Eucharistija.

Šventoji Dvasia ir Eucharistijos šventimas

13. Turint tai prieš akis, tampa suprantamas esminis Šventosios Dvasios vaidmuo švenčiant Eucharistiją ir ypač transsubstanciacijoje. Tą aiškiai suvokė Bažnyčios tėvai. Kirilas Jeruzalietis savo *Katechezėse* primena, jog „maloningojo Dievo meldžiame atsiųsti Šventąją Dvasią ant prieš mus esančių atnašų, kad duona virstų Kristaus kūnu, o vynas – Kristaus krauju. Ką Šventoji Dvasia paliečia, tas yra pašventintas ir perkeistas“ (25). Šv. Jonas Auksaburnis irgi nurodo, jog kunigas, švęsdamas auką, šaukiasi Šventosios Dvasios (26): pasak jo, kunigas, kaip Elijas, Dievo tarnas, prašo Šventąją Dvasią nužengti, kad „ant aukos nusileidusi malonė uždegtų visų sielas“ (27). Prie dvasinio tikinčiųjų gyvenimo daug prisidėti gali aiškesnis Eucharistijos maldos išmanymas: šalia Kristaus per Paskutinę vakarienę ištartų žodžių joje pateikiama epiklezė, kuria Tėvo prašoma atsiųsti Šventąją Dvasią, kad duona ir vynas taptų Jėzaus Kristaus kūnu ir krauju, o visa bendruomenė vis labiau virstų Kristaus Kūnu (28). Dvasia, kurios celebrantas meldžia ant altoriaus padėtiems duonai ir vynui, yra ta pati, kuri suvienija tikinčiuosius „į vieną kūną“, padarydama juos Tėvui patinkančia dvasine auką (29).

Eucharistija ir Bažnyčia

Eucharistija – Bažnyčios priežastinis pradai

14. Per Eucharistijos sakramentą Jėzaus įtraukia tikinčiuosius į savo „valandą“; taip jis parodo jo norėtąjį ryšį tarp savęs ir mūsų, tarp jo asmens ir Bažnyčios. Iš tiesų pats Kristus kryžiaus auka pagimdė Bažnyčią kaip savo Sužadėtinę bei Kūną. Bažnyčios tėvai išsamiai apmąstė santykį tarp iš miegančio Adomo šono kilusios Ievos (plg. *Pr* 2, 21–23) ir naujosios Ievos, būtent Bažnyčios, kilusios iš į mirties miegą nugrimzdusio Kristaus atverto šono: iš perdurto šono, pasak Jono, ištekėjo kraujo ir vandens (plg. *Jn* 19, 34), sakramentų simbolis (30). Kontempliuojantis žvilgsnis „į tą, kurį perdūrė“ (*Jn* 19, 37), verčia mus apmąstyti priežastinį ryšį tarp Kristaus aukos, Eucharistijos ir Bažnyčios. Iš tiesų: „Bažnyčia gyva Eucharistija“ (31). Kadangi joje sudabartinama atperkamoji Kristaus auka, pirmiausia reikia suvokti, kad „priežastinė Eucharistijos įtaka jausta jau pačiose Bažnyčios ištakose“ (32). Eucharistija yra mums save dovanojantis ir mus kaip savo kūną statydinantis Kristus. Taigi įtaigaus grįžtamojo ryšio tarp Bažnyčią statydinančios Eucharistijos ir Eucharistiją įgyvendinančios Bažnyčios (33) pirmutinė priežastis nusakoma pirmoje formuluotėje: Bažnyčia Eucharistijoje esančio Kristaus slėpinį gali švęsti bei garbinti tik todėl, kad pirmiau jai save kryžiaus aukoje yra dovanojęs Kristus. Bažnyčios galimybės „įgyvendinti“ Eucharistiją visiškai šaknijas jo savęs dovanojime jai. Tai dar vienas įtinamas Jono formuluotės: „Jis mus pirmas pamilo“ (plg. *1 Jn* 4, 19) aspektas. Tad kiekviename šventime išpažįstame ir Kristaus dovanos pirmumą. Priežastinė Eucharistijos įtaka Bažnyčios ištakai galiausiai atskleidžia tai, kad jis mus „pirmas pamilo“ ne tik chronologine, bet ir ontologine prasme. Jis amžinai tas, kuris mus pirmas pamilo.

Eucharistija ir bažnytinė bendrystė

15. Tad Eucharistija steigia Bažnyčios egzistenciją ir veiklą. Todėl ankstyvojoje krikščionybėje iš Mergelės Marijos gimęs Kristaus Kūnas, jo eucharistinis Kūnas ir bažnytinis Kūnas vadinti viena ir ta pačia *Corpus Christi* sąvoka (34). Šis tradicijoje gerai paliudytas faktas padeda mums geriau įsisa-
moninti Kristaus ir Bažnyčios neatskiriamumą. Atiduodamas save už mus aukoje, savo dovanojimusi jis iš anksto veiksmingai paskelbė Bažnyčios slėpinį. Iškalbinga, kad II Eucharistijos maldoje, šaukiantis Globėjos, prašymas suvienyti Bažnyčią formuluojamas tokiais žodžiais: „Kad mus, Kristaus Kūno ir Kraujo aukos dalyvius, Šventoji Dvasia sutelktų vienybėn.“ Tokia formuluote duodama aiškiai suprasti, kad Eucharistijos sakramento *res* yra tikinčiųjų vienybė bažnytinėje bendrystėje. Taip Eucharistija atsiskleidžia kaip bendrystės slėpinys pačiuose Bažnyčios pradmenyse (35).

Į Eucharistijos ir bendrystės santykį savo enciklikoje *Ecclesia de Eucharistia* dėmesį atkreipė jau Dievo tarnas Jonas Paulius II. Kristaus atminimą jis pavadino „aukščiausia sakramentine bendrystės Bažnyčioje apraška“ (36). Bažnytinės bendrystės vienybė konkrečiai reiškiasi krikščionių bendruomenėse ir atnaujinama Eucharistijos aktu, jas jungiančiu ir kartu dalijančiu į dalines Bažnyčias, „*in quibus et ex quibus una et unica Ecclesia catholica existit*“ (37). Būtent tokia kiekvienoje vyskupijoje susibūrus apie savo vyskupą švenčiamos vienatinės Eucharistijos tikrovė leidžia mums suprasti, kaip dalinės Bažnyčios egzistuoja *in* ir *ex Ecclesia*. „Iš Viešpaties eucharistinio Kūno vienatinumo bei nedalumo neišvengiamai išplaukia jo mistinio Kūno, vienos ir nedalios Bažnyčios, vienatimumas. Iš eucharistinio centro kyla būtinas kiekvienos švenčiančios bendruomenės, kiekvienos dalinės Bažnyčios atvirumas: leisdamasi įtraukiama į atvirą Viešpaties glėbį, ji įrikiuojama į vienatinį ir nedalų kūną“ (38). Dėl šios priežasties per Eucharistijos šventimą kiekvienas tikintysis yra *jo* Bažnyčioje, būtent Kristaus Bažnyčioje. Tokioje tinkamai suprantamoje eucharistinėje perspektyvoje bažnytinė bendrystė prieš akis iškyla kaip savo prigimtimi visuotinė tikrovė (39). Šiuo bažnytinės bendrystės eucharistinio pagrindo išryškinimu galima veiksmingai prisidėti prie ekumeninio dialogo su Bažnyčiomis ir Bažnytinėmis bendruomenėmis, nesančiomis visiškoje bendrystėje su Petro Sostu. Juk dėl Eucharistijos Katalikų Bažnyčia su ortodoksų Bažnyčiomis, išlaikiusiomis Eucharistijos slėpinio autentišką ir visą prigimtį, objektyviai sieja artimas ryšys. Sykiu Eucharistijos bažnytinio pobūdžio akcentavimas gali tapti ypatingu dialogo ir su Reformacijos pagimdytomis Bendruomenėmis elementu (40).

Eucharistija ir sakramentai

Bažnyčios sakramentiškumas

16. Vatikano II Susirinkimas primena, jog „sakramentai, kaip ir visos bažnytinės tarnybos bei apaštaliavimo darbai, yra susiję su šventąja Eucharistija ir į ją nukreipti. Juk Švenčiausiojoje Eucharistijoje glūdi visas dvasinis Bažnyčios lobis, pats Kristus, mūsų Velykų avinėlis ir gyvoji duona, Šventosios Dvasios gavinamu ir gyvybe trykštančiu savo kūnu teikiantis žmonėms gyvenimą. Šitaip žmonės kviečiami ir vedami drauge su Kristumi aukoti save pačius, savo darbus ir visus sukurtuosius daiktus“ (41). Šis tvirtas Eucharistijos ryšys su kitais sakramentais bei krikščioniškuoju gyvenimu iš pagrindų suvokiamas sakramentu laikant patį Bažnyčios slėpinį (42). Susirinkimas šiuo atžvilgiu patvirtino: „Bažnyčia Kristuje yra tarsi sakramentas arba artimos jungties su Dievu ir visos žmonių giminės vienybės ženklas bei įrankis“ (43). Kaip, pasak šventojo Kiprijono, „Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios vienybės suvienyta tauta“ (44), ji yra trejybės bendrystės sakramentas.

Tai, kad Bažnyčia yra „visuotinis išganymo sakramentas“ (45), rodo, kaip sakramentinė „tvarka“ galiausiai lemia būdą, kuriuo Kristus, vienatinis Gelbėtojas, per Dvasią pasiekia mūsų gyvenimą visomis jo plotmėmis. Bažnyčia *gauna save* ir kartu *save išreiškia* septyniais sakramentais, per kuriuos Dievo malonė konkrečiai paliečia tikinčiųjų egzistenciją, idant visas Kristaus atpirktas gyvenimas taptų Dievui patinkančiu kultu. Šioje perspektyvoje norėčiau pabrėžti keletą Sinodo tėvų aiškiai iškeltų elementų, galinčių padėti suvokti visų sakramentų santykį su Eucharistijos slėpiniu.

I. Eucharistija ir įkrikščioninimas

Eucharistija – įkrikščioninimo pilnatvė

17. Jei Eucharistija tikrai yra Bažnyčios gyvenimo ir misijos versmė bei viršūnė, tai iš to visų pirma išplaukia, kad įkrikščioninimo kelias nukreiptas į priartėjimą prie šio sakramento galimybę. Pasak Sinodo tėvų, čia turėtume klausti, ar mūsų krikščioniškosiose bendruomenėse pakankamai suvokiamas Krikšto, Sutvirtinimo ir Eucharistijos ryšys (46). Juk niekada nevalia užmiršti, kad mes krikštijami bei sutvirtinami turint prieš akis Eucharistiją. Šitai verčia pastoracinėje praktikoje skatinti vieningiau suvokti viso įkrikščioninimo kelią. Krikšto sakramentas, kuriuo esame padaromi panašūs į Kristų (47), priimami į Bažnyčią ir per kurį tampame Dievo vaikais, yra vartai į visus sakramentus. Juo esame įrikiuojami į vieną Kristaus Kūną (plg. *1 Kor 12, 13*), į kunigiškąją tautą. Tačiau tai, kas mums dovanota Krikštu, tobulinama dalyvaujant Eucharistijos aukoje. Dvasios dovanos irgi suteikiamos, kad statydintume Kristaus Kūną (plg. *1 Kor 12*) ir vis plačiau liudytume Evangeliją pasaulyje (48). Todėl Švenčiausioji Eucharistija padaro įkrikščioninimą tobulą ir yra viso sakramentinio gyvenimo centras bei tikslas (49).

Įkrikščioninimo sakramentų seka

18. Atsižvelgiant į tai, būtina skirti dėmesio įkrikščioninimo sakramentų sekos temai. Bažnyčioje yra įvairių tradicijų. Jų įvairovę aiškiai atspindi bažnytiniai Rytų papročiai (50) ir net Vakarų praktika suaugusiųjų įkrikščioninimo (51), palyginti su vaikų (52), atžvilgiu. Tačiau tokie skirtumai yra ne dogminio, bet pastoracinio pobūdžio. Konkrečiai derėtų iširti, kokia praktika galėtų geriausiai padėti tikintiesiems padaryti Eucharistijos sakramentą, į kurį krypsta visas įkrikščioninimas, centru. Vyskupų konferencijos, artimai bendradarbiaudamos su kompetentingomis Romos kurijos dikasterijomis, tepasveria dabartinių įkrikščioninimo būdų veiksmingumą, idant tikintieji, palaikomi mūsų bendruomenių teikiamo ugdymo, vis labiau bręstų ir savo gyvenimą darytų tikrai eucharistinį, tokį, kad kiekvienam galėtų įtikinamai atsakyti apie juose gyvenančią viltį (plg. *1 Pt 3, 15*).

Įkrikščioninimas, bažnytinė bendruomenė ir šeima

19. Niekada nevalia užmiršti, kad visas įkrikščioninimas yra atsivertimo kelias, nueitinas padedant Dievui ir nuolatos remiantis bažnytine bendruomene, nepriklausomai nuo to, ar priimami į Bažnyčią prašosi suaugusieji, kaip yra pirmosios evangelizacijos vietovėse ar daugelyje sekuliarizuotų sričių, ar sakramentų savo vaikams prašo tėvai. Čia pirmiausia norėčiau atkreipti dėmesį į įkrikščioninimo ir šeimos santykį. Krikšto, Suvirtinimo ir pirmos šventosios Komunijos priėmimas yra esminiai momentai ne tik sakramentus priimančiam asmeniui, bet ir visai šeimai, kuriai jos auklėjimo užduotį vykdyti padėti turėtų bažnytinė bendruomenė ir jos įvairūs dėmenys (53). Čia norėčiau pabrėžti pirmosios Komunijos svarbą. Ši diena daugybei tikinčiųjų pagrįstai įsirežia į atmintį kaip pirmoji akimirka, kai jie pajaučia, nors ir pradmeniška, asmeninio susitikimo su Jėzumi reikšmę. Parapijos pastoracija privalo tinkamai pasinaudoti šia tokia reikšminga proga.

II. Eucharistija ir Sutaikinimo sakramentas

Jų vidinis ryšys

20. Sinodo tėvai pagrįstai pareiškė, kad meilė Eucharistijai skatina vis labiau branginti Sutaikinimo sakramentą (54). Dėl ryšio tarp šių sakramentų autentiška katechezė negali atsakyti siūlyti atgailos kelią (plg. 1 Kor 11, 27–29). Pripažįstame, kad tikintieji mūsų laikais supami kultūros, kuri stengiasi ištrinti nuodėmės pajautą (55), skatindama paviršutinišką laikyseną, leidžiančią užmiršti būtinybę būti Dievo malonės būvyje norint tinkamai priimti Komuniją (56). Nuodėmės suvokimo praradimą iš tiesų lydi tam tikras Dievo meilės supratimo paviršutiniškumas. Tikintiesiems labai naudinga prisiminti elementus, šventųjų Mišių apeigose aiškiai išreiškiančius ir savosios nuodėmės, ir kartu Dievo gailėstingumo suvokimą (57). Be to, Eucharistijos ir Sutaikinimo ryšys primena mums, kad nuodėmė niekada nėra vien individualus dalykas; ji visuomet pažeidžia bažnytinę bendrystę, į kurią esame įtraukti Krikštu. Todėl Sutaikinimas, pasak Sinodo tėvų, yra *laboriosus quidam baptismus* (58); tuo jie norėję pabrėžti, kad atsivertimo kelio rezultatas yra ir visiškos bažnytinės bendrystės atkūrimas, pasireiškiantis grįžimu prie Eucharistijos (59).

Kai kurios pastoracinės pastabos

21. Sinodas priminė, jog vyskupui tenka pastoracinė pareiga savo vyskupijoje reikiamai atgaivinti katechezę apie iš Eucharistijos išplaukiantį atsivertimą ir skatinti tikinčiųjų dažną išpažintį. Visiems kunigams privalus dosniai, veikliai ir kompetentingai atsidėti Sutaikinimo sakramento teikimui (60). Šiuo atžvilgiu būtina pasirūpinti, kad klausyktos mūsų bažnyčiose būtų gerai matomos ir vaizdžiai rodytų šio sakramento reikš-

mę. Ganytojų prašau įdėmiai prižiūrėti, kaip Sutaikinimo sakramentas atliekamas, ir bendrojo išrišimo praktiką apriboti: ji taikytina tik numatytais atvejais (61), įprastine forma išlaikant asmeninę išpažintį (62). Būtinybės iš naujo atrasti sakramentinį atleidimą akivaizdoje kiekvienoje vyskupijoje visada turėtų būti *penitenciaras* (63). Iš naujo išsąmoninti Eucharistijos ir Sutaikinimo santykį galiausiai gali labai padėti subalansuota ir išmintinga sau ar mirusiesiems įgyjamų *atleidų* praktika. Jais Dievo akyse gaunamas „atleidimas nuo laikinųjų bausmių už nuodėmes, dėl kurių atsiradusi kaltė jau panaikinta“ (64). Naudojimasis atlais padeda mums suvokti, kad vien savo išgalėmis niekada neįstengiame atitaisyti padaryto blogio ir kad kiekvieno individo nuodėmės daro žalą visai bendruomenei; be to, atleidų praktika, kadangi šalia mokymo apie begalinius Kristaus nuopelnus apima ir mokymą apie šventųjų bendrystę, parodo, „kaip glaudžiai esame Kristuje vienas su kitu suvienyti ir kaip labai kiekvieno antgamtinis gyvenimas gali padėti kitiems“ (65). Kadangi tarp atleidų gavimo sąlygų numatyta išpažintis ir sakramentinės Komunijos priėmimas, atleidų praktikavimas gali veiksmingai palaikyti tikinčiuosius atsivertimo kelyje bei atrandant Eucharistijos centriškumą krikščionio gyvenime.

III. Eucharistija ir Ligonių patepimas

22. Jėzus ne tik išsiuntė savo mokinius gydyti ligonių (plg. Mt 10, 8; Lk 9, 2; 10, 9), bet ir įsteigė jiems ypatingą – Ligonių patepimo – sakramentą (66). *Jokūbo laiškas* mums liudija šį sakramentinį veiksma būvus jau pirmojoje krikščionių bendruomenėje (plg. 5, 14–16). Eucharistija rodo, kaip Kristaus kančios ir mirtis paverciamos meile, o Ligonių patepimu kenčiantysis taip suvienijamas su Kristaus auka visų išganymo labui, kad šventųjų bendrystės slėpinyje jis irgi gali dalyvauti atperkant pasaulį. Šių sakramentų ryšys, be to, išryškėja ligai pasunkėjus: „Paliekantiems šį gyvenimą Bažnyčia greta Ligonių patepimo siūlo Eucharistiją kaip Viatiką“ (67). Išeinant pas Tėvą, susivienijimas su Kristaus Kūnu ir Krauju pasirodo kaip amžinojo gyvenimo ir galios prisikelti sėkla: „Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas turi amžinąjį gyvenimą, ir aš jį prikelsiu paskutinąją dieną“ (Jn 6, 54). Kadangi šventasis Viatikas atveria sergančiajam Paschos slėpinio pilnatvę, būtina garantuoti jo praktiką (68). Dėmesys ligoniams bei pastoracinis rūpinimasis jais neabejotinai teikia didelę dvasinę naudą visai bendruomenei, nes juk žinome, kad visa, ką padarėme mažiausiajam, padarėme pačiam Jėzui (plg. Mt 25, 40).

IV. Eucharistija ir Šventimų sakramentas

In persona Christi capitis

23. Vidinis ryšys tarp Eucharistijos ir Šventimų sakramento išplaukia iš pačių Jėzaus žodžių per Paskutinę

vakariene: „Tai darykite mano atminimui!“ (Lk 22, 19). Juk savo mirties išvakarėse Jėzus įsteigė Eucharistiją ir kartu padėjo pagrindą *Naujosios sandoros kunigystei*. Jis yra kunigas, auka ir altorius: tarpininkas tarp Dievo Tėvo ir tautos (plg. *Žyd 5, 5–10*), permaldavimo auka (plg. *1 Jn 2, 2; 4, 10*), pati save aukojanti ant kryžiaus altoriaus. Niekas negali sakyti: „tai yra mano Kūnas“ ir „tai yra mano taurė naujosios ir amžinosios Sandoros, mano Kraujo...“, išskyrus, kai daro tai Kristus, naujosios ir amžinosios Sandoros vienintelio vyriausiojo kunigo (plg. *Žyd 8–9*), vardu bei atstovaudamas jo asmeniui. Vyskupų sinodas tarnaujamosios kunigystės temą jau yra aptaręs kituose susirinkimuose, tiek tarnybos tapatybės (69), tiek kandidatų ugdymo (70) atžvilgiu. Šia proga paskutiniame susirinkime vykusio dialogo šviesoje norėčiau priminti kelis svarbius, Eucharistijos ir Šventimų sakramentų santykio momentus. Pirmiausia būtina patvirtinti *Šventimų sakramento ir Eucharistijos sąryšį*, aptinkamą būtent Mišiose, vadovaujamos *Kristaus kaip Galvos asmeniui atstovaujancio* vyskupo arba kunigo.

Pasak Bažnyčios mokymo, kunigystės šventimai yra būtina galiojamo Eucharistijos šventimo sąlyga (71). Mat „pats Kristus veikia savoje Bažnyčioje kaip savo kūno Galva, savo kaimenės Ganytojas, atperkamosios aukos Vyriausiasis Kunigas“ (72). Žinoma, iššventintasis kunigas, siųsdamas Dievui Bažnyčios malda, atnašaudamas Eucharistijos auką, veikia ir Bažnyčios vardu (73). Todėl kunigams privalu suvokti, kad visoje jų tarnyboje į pirmą vietą statytini ne jie patys ar jų nuomonė, bet Jėzus Kristus. Bet kuris mėginimas padaryti save pagrindiniu liturginio vyksmo veikėju, prieštarauja kunigiškajai tapatybei. Kunigas pirmiausia yra tarnas ir turi nuolatos stengtis būti ženklas, kuris kaip klusnus įrankis Kristaus rankose kreipia į Jį patį. Tai ypač išreiškama nuolankumu, su kuriuo, klusniai laikantis apeigų, vadovaujama liturginiam vyksmui atsiliepiant į jį širdimi bei dvasia ir vengiant visko, kas galėtų daryti nederamo susireikšminimo išpūdį. Todėl dvasininkams siūlau vis giliau suvokti, kad tikroji eucharistinė tarnyba yra nuolankus tarnavimas Kristui ir jo Bažnyčiai. Kunigystė, pasak šv. Augustino, yra *amoris officium* (74), gerojo ganytojo, kuris dėl avių atiduoda savo gyvybę, tarnystė (plg. *Jn 10, 14–15*).

Eucharistija ir kunigiškasis celibatas

24. Sinodo tėvai panorą pabrėžti, kad tarnaujamoji kunigystė šventimais reikalauja pasidaryti visiškai panašiam į Kristų. Su visa pagarba Rytų Bažnyčių skirtingoms praktikoms bei tradicijoms būtina patvirtinti kunigiškojo celibato, pagrįstai laikomo neįkainojamu turtu, giliają prasmę; Rytų Bažnyčiose šitai patvirtinama tuo, kad kandidatai į vyskopus atrenkami tik iš celibatiškai gyvenančių kunigų ir kad daugelio kunigų savanoriškai praktikuojamas celibatas labai vertinamas. Toks kunigo apsisprendimas savitai išreiškia jo savęs

atidavimą, darantį jį panašų į Kristų, ir jo pasiaukojimą vien dėl Dievo karalystės (75). Tai, kad Kristus, amžinasis Vyriausiasis Kunigas, pats savo misiją iki kryžiaus aukos įgyvendino mergeliškumo būvyje, teikia patikimą pagrindą suvokti lotyniškųjų apeigų Bažnyčios tradicijos prasmę. Todėl neužtenka kunigiškąjį celibatą suprasti vien funkcinio aspektu. Iš tiesų tai ypatingas būdas savo gyvenseną padaryti panašią į paties Kristaus gyvenseną. Toks pasirinkimas pirmiausia išsiskiria jungtvių pobūdžiu ir yra tapatinimasis su Kristaus kaip Sužadėtinio, atiduodancio savo gyvybę už sužadėtinę, širdimi. Vienydamasis su didžiąja bažnytine tradicija, Vatikano II Susirinkimu (76) ir savo pirm-takais Petro tarnyboje (77), patvirtinu celibatinio kunigiškojo gyvenimo kaip visiško bei išskirtinio savęs atidavimo Kristui, Bažnyčiai ir Dievo karalystei ženklą grožį bei reikšmę ir todėl patvirtinu jo privalomumą lotyniškajai tradicijai. Brandos, džiaugsmo ir savęs atidavimo ženklinamas kunigiškasis celibatas yra didžiulė palaima Bažnyčiai ir pačiai visuomenei.

(*Bus daugiau*)

Nuorodos

- (1) Plg. Tomas Akvinielis. *Summa Theologiae* III, q. 73, a. 3.
- (2) Augustinas. *In Iohannis Evangelium Tractatus*, 26.5: PL 35, 1609.
- (3) Benediktas XVI. Kreipimasis į Tikėjimo mokymo kongregacijos visuotinio susirinkimo dalyvius (2006 02 10): AAS 98 (2006), 225.
- (4) Plg. Benediktas XVI. Kreipimasis į Vyskupų sinodo generalinio sekretoriato paprastosios tarybos narius (2006 06 01): *L'Osservatore Romano* (2006 06 02), 5.
- (5) Plg. *Propositio* 2.
- (6) Čia atkreipiu dėmesį į tęstinumo hermeneutikos būtinybę, taip pat tinkamą liturgijos raidos po Vatikano II Susirinkimo aiškinimą: plg. Benediktas XVI. Kreipimasis į Romos kuriją (2005 12 22): AAS 98 (2006), 44–45.
- (7) Plg. AAS 97 (2005), 337–352.
- (8) Plg. Dievo kulto ir sakramentinės drausmės kongregacija. *Anno dell'Eucaristia: suggerimenti e proposte* (2004 10 15): *L'Osservatore Romano* (2004 10 15), Priedas.
- (9) Plg. AAS 95 (2003), 433–475. Be to, primintina Dievo kulto ir sakramentinės drausmės kongregacijos instrukcija *Redemptionis Sacramentum* (2004 03 25), atsiradusi pabrėžtinai pageidaujant Jonui Pauliui II: AAS 96 (2004), 549–601.
- (10) Paminėsime vien pagrindinius dokumentus: Tridento Susirinkimas. *Doctrina et canones de ss. Missae sacrificio*, DS 1738–1759; Leonas XIII. Enciklika *Mirae caritatis* (1902 05 28): AAS (1903), 115–136; Pijus XII. Enciklika *Mediator Dei* (1947 11 20): AAS 39 (1947), 521–595; Paulius VI. Enciklika *Mysterium fidei* (1965 09 03): AAS 57 (1965), 753–774; Jonas Paulius II. Enciklika *Ecclesia de Eucharistia* (2003 04 17): AAS 95 (2003), 433–475; Dievo kulto ir sakramentinės drausmės kongregacija. Instrukcija *Eucharisticum mysterium* (1967 05 25): AAS 59 (1967), 539–573; Instrukcija *Liturgiam authenticam* (2001 03 28): AAS 93 (2001), 685–726.
- (11) Plg. *Propositio* 1.
- (12) 14: AAS 98 (2006), 229.
- (13) Katalikų Bažnyčios katekizmas, 1327.
- (14) *Propositio* 16.
- (15) Benediktas XVI. Homilija Romos vyskupo sosto perėmimo iškilnių proga (2005 05 07): AAS 97 (2005), 752.
- (16) Plg. *Propositio* 4.

- (17) *De trinitate*, VIII, 8, 12: CCL 50, 287.
- (18) Enciklika *Deus caritas est* (2005 12 25), 12: AAS 98 (2006), 228.
- (19) Plg. *Propositio* 3.
- (20) Romos brevijorius. Himnas iš skaitinių, skirtų Kristaus Kūno ir Kraujo Švenčiausiojo Sakramento iškilmei.
- (21) Benediktas XVI. Enciklika *Deus caritas est* (2005 12 25), 13: AAS 98 (2006), 228.
- (22) Plg. Benediktas XVI. Homilija Marienfeldo esplanadoje (2005 08 21): AAS 97 (2005), 891–892.
- (23) Plg. *Propositio* 3.
- (24) Plg. Romos mišiolas. IV Eucharistijos malda.
- (25) *Cat. XXIII, 7: PG 33, 1114 ir t.*
- (26) Plg. *De Sacerdotio*, VI, 4: PG 48, 681.
- (27) Ten pat, III, 4: PG 48, 642.
- (28) *Propositio* 22.
- (29) Plg. *Propositio* 42: „Toks eucharistinis susitikimas vyksta mus perkeičiančioje bei pašventinančioje Šventojoje Dvasioje. Ji pažadina mokinio tvirtą ryžtą drąsiai skelbti kitiems, ką jis yra išgirdęs ir išgyvenęs, kad ir juos atvestų į tokį patį susitikimą su Kristumi. Taip Bažnyčios siunčiamas mokinys atsiveria beribei misijai.“
- (30) Plg. Vatikano II Susirinkimas. Dogminė konstitucija apie Bažnyčią *Lumen gentium*, 3; plg., pvz., Jonas Auksaburnis. *Cat. 3*, 13–19; SC 50, 174–177.
- (31) Jonas Paulius II. Enciklika *Ecclesia de Eucharistia* (2003 04 17), 1: AAS 95 (2003), 433.
- (32) Ten pat, 21: AAS 95 (2003), 447.
- (33) Plg. Jonas Paulius II. Enciklika *Redemptor hominis* (1979 03 04), 20: AAS 71 (1979), 309–316; Laiškas kunigams Didžiojo ketvirtadienio proga *Dominicae Cena* (1980 02 24), 4: AAS 72 (1980), 119–121.
- (34) Plg. *Propositio* 5.
- (35) Plg. Tomas Akvinielis. *Summa Theologiae*, III, q. 80, a. 4.
- (36) 38: AAS 95 (2003), 458.
- (37) Vatikano II Susirinkimas. Dogminė konstitucija apie Bažnyčią *Lumen gentium*, 23.
- (38) Tikėjimo mokymo kongregacija. Laiškas Katalikų Bažnyčios vyskupams apie kai kuriuos Bažnyčios kaip *Communio* aspektus *Communio notio* (1992 05 28), 11: AAS 85 (1993), 844–845.
- (39) *Propositio* 5: „Savoka *visuotinė* žymimas visuotinumumas, kylantis iš vienybės, kurią *skatina* bei *statydinga* kiekvienoje Bažnyčioje švenčiama Eucharistija. Dalinėms Bažnyčioms, *taip visuotinėje Bažnyčioje švenčiančioms Eucharistiją*, tenka užduotis savo savitumą daryti regimą *vienybėje*. Toks broliškos meilės ryšys leidžia sušvisti trejybinei bendrystei. Šį brolišką Bažnyčios aspektą istorijoje išreiškia Susirinkimai ir Sinodai.“
- (40) Plg. ten pat.
- (41) Dekretas dėl kunigų tarnybos ir gyvenimo *Presbyterorum ordinis*, 5.
- (42) Plg. *Propositio* 14.
- (43) Dogminė konstitucija *Lumen gentium*, 1.
- (44) *De Orat. Dom.*, 23: PL 4, 553.
- (45) Plg. Vatikano II Susirinkimas. Dogminė konstitucija apie Bažnyčią *Lumen gentium*, 48; plg. ten pat, 9.
- (46) Plg. *Propositio* 13.
- (47) Plg. Vatikano II Susirinkimas. Dogminė konstitucija apie Bažnyčią *Lumen gentium*, 7.
- (48) Plg. ten pat, 11; Vatikano II Susirinkimas. Dekretas dėl Bažnyčios misijinės veiklos *Ad gentes*, 9. 13.
- (49) Plg. Jonas Paulius II. Laiškas kunigams Didžiojo ketvirtadienio proga *Dominicae Cena* (1980 02 24), 7: AAS 72 (1980), 124–127; Vatikano II Susirinkimas. Dekretas dėl kunigų tarnybos ir gyvenimo *Presbyterorum ordinis*, 5.
- (50) Plg. Rytų Bažnyčių teisės kodeksas, kan. 710.
- (51) Plg. Suaugusiųjų įkrikščioninimo apeigynas, Bendrasis įvadas, 34–36.
- (52) Plg. Kūdikių krikšto apeigynas, Įvadas, 18–19.
- (53) Plg. *Propositio* 15.
- (54) Plg. *Propositio* 7; Jonas Paulius II. Enciklika *Ecclesia de Eucharistia* (2003 04 17), 36: AAS 95 (2003), 457–458.
- (55) Jonas Paulius II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Reconciliatio et paenitentia* (1984 12 02), 18: AAS 77 (1985), 224–228.
- (56) Plg. Katalikų Bažnyčios katekizmas, 1385.
- (57) Čia prisiminkime *Confiteor* arba kunigo ir bendruomenės žodžius prieš priimant Komuniją: „*Viešpatie, nesu vertas, kad ateitum į mano širdį, bet tik tark žodį, ir mano siela pasveiks.*“ Nėra nereikšminga, kad liturgijoje numatyta ir labai gražių, tradicijos perduotų kunigams skirtų maldų, kuriose primenama atleidimo būtinybė, kaip antai ta, kurią tyliai kalba, prieš pakviesdamas tikinčiuosius Komunijai: „*Šiuo švenčiausiuoju savo Kūnu ir Krauju išvaduok mane iš nuodėmių ir visokių blogybių; padėk man visuomet laikytis tavo įsakymų ir neleisk niekuomet nuo tavęs atsiskirti.*“
- (58) Plg. Jonas Damaskietis. *De fide orthodoxa*, IV, 9: PG 94, 1124C; Šv. Grigalius Nazianzietis. *Sermo* 19, 17: PG 36, 356A; Tridento Susirinkimas. *Doctrina de sacramento paenitentiae*, cap. 2: DS 1672.
- (59) Plg. Vatikano II Susirinkimas. Dogminė konstitucija apie Bažnyčią *Lumen gentium*, 11; Jonas Paulius II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Reconciliatio et paenitentia* (1984 12 02), 30: AAS 77 (1985), 256–257.
- (60) Plg. *Propositio* 7.
- (61) Plg. Jonas Paulius II. Motu proprio *Misericordia Dei* (2002 04 07): AAS 94 (2002), 452–459.
- (62) Kartu su Sinodo tėvais norėčiau priminti, kad norint krikščionių bendruomenėse skatinti atsivertimo dvasią ir taip rengti širdis sakramento šventimui, naudingi gali būti nesakramentiniai atgailos šventimai, minimi Sutaikinimo sakramento apeigyne: plg. *Propositio* 7.
- (63) Plg. Kanonų teisės kodeksas, kan. 508.
- (64) Paulius VI. Apaštališkoji konstitucija *Indulgentiarum doctrina* (1967 01 01), *Normae*, 1: AAS 59 (1967), 21.
- (65) Ten pat, 9: AAS 59 (1967), 18–19.
- (66) Plg. Katalikų Bažnyčios katekizmas, 1499–1531.
- (67) Ten pat, 1524.
- (68) Plg. *Propositio* 44.
- (69) Plg. Vyskupų sinodas, antrasis visuotinis susirinkimas. Dokumentas apie tarnaujama kunigystę *Ultimis temporibus* (1971 11 30): AAS 63 (1971), 898–942.
- (70) Plg. Jonas Paulius II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Pastores dabo vobis* (1992 03 25), 45–69: AAS 84 (1992), 729–778.
- (71) Plg. Vatikano II Susirinkimas. Dogminė konstitucija apie Bažnyčią *Lumen gentium*, 10; Tikėjimo mokymo kongregacija. Laiškas Katalikų Bažnyčios vyskupams kai kuriais Eucharistijos tarnautojų klausimais *Sacerdotium ministeriale* (1983 08 06): AAS 75 (1983), 1001–1009.
- (72) Katalikų Bažnyčios katekizmas, 1548.
- (73) Plg. ten pat, 1552.
- (74) Plg. *In Iohannis Evangelium Tractatus* 123, 5: PL 35, 1967.
- (75) Plg. *Propositio* 11.
- (76) Plg. Dekretas dėl kunigų tarnybos ir gyvenimo *Presbyterorum ordinis*, 16.
- (77) Plg. Jonas XXIII. Enciklika *Sacerdotii nostri primordia* (1959 08 01): AAS 51 (1959), 545–579; Paulius VI. Enciklika *Sacerdotalis coelibatus* (1967 06 24): AAS 59 (1967), 657–697; Jonas Paulius II. Posinodinis apaštališkasis paraginimas *Pastores dabo vobis* (1992 03 25), 29: AAS 84 (1992), 703–705; Benediktas XVI. Kreipimasis į Romos kuriją (2006 12 22): *L'Osservatore Romano* (2006 12 25), p. 6.

Dievo tarno Jono Pauliaus II mirties metinių minėjimas

(KAP, KAI) Balandžio 2 d. popiežius Benediktas XVI drauge su dešimtimis tūkstančių maldininkų minėjo antrąsias Dievo tarno Jono Pauliaus II mirties metines. Benediktas XVI savo pirmąją apibūdino kaip „tėvą ir tikrą tikėjimo vadovą, uolų ganytoją ir drąsų vilties pranašą, nepailstantį liudytą ir karštą Dievo meilės tarną“. Pagal tą dieną švenčiamą Didžiosios savaitės pirmadienio liturgiją Benediktas XVI savo homilijoje komentavo Jono evangelijos tekstą. Pasak jo, vaisės Betanijoje buvo įvadas į Jėzaus mirtį, paženklintas patepimu, kuriuo Marija norėjo pagerbti mokytoją ir kurį Jėzus priėmė kaip savo laidotuvių išankstinį ženklą. Pasak Benedikto XVI, šios vaisės yra drauge prisikėlimo skelbimas, nes kartu dalyvauja iš numirusių prikeltas Lozorius. Tai iškalbingas ženklas, liudijantis Kristaus galią mirčiai. Betanijos vaisėse džiaugsmas sumišęs su skausmu: šventiškas džiugesys Jėzaus ir jo mokinių apsilankymu; džiaugimasis artėjančiomis Velykomis; drauge gilus liūdesys, kad šios Velykos gali būti paskutinės dėl nujauciamo žydų sąmokslu, siekiant Jėzaus mirties ir grasinant nužudyti Lozorius. Marijos patepimas yra dosnios meilės pertekliaus ženklas. Būtent tai užkliūva Judui Iskarijotui. „Meilės logika susiduria su naudos logika“, – komentavo popiežius.

Pasak Benedikto XVI, Marijos patepimo gestas krikščionims labai reikšmingas. Jis leidžia mums prisiminti šviečiantį Jono Pauliaus II meilės liudijimą, negailint savęs ir be išlygų – jo meilės kvapas pripildė visus namus (plg. Jn 12, 3), tai yra visą Bažnyčią. Pasak Benedikto XVI, šia Jono Pauliaus II meile galėjo džiaugtis tiek buvę jam artimi, tiek tolimi: pagarba ir meilė, kurią daugelis tikinčiųjų ir netikinčiųjų parodė Jonui Pauliui II mirus, iškalbingai tai paliudijo. Intensyvi ir vaisinga Jono Pauliaus II tarnystė, o dar labiau jo kančia ir rami mirtis leido mūsų laikų žmonėms suprasti, jog Jėzus Kristus „iš tikrųjų buvo jam viskas“. Jo liudijimo vaisingumą lėmė kryžius, kuris Jono Pauliaus II gyvenime „nebuvo vien žodžiai“. Jono Pauliaus II pontifikatas – tai didžiavasiško savęs atidavimo metai. To pagrindas buvo jo mistinė meilė Kristui. Jono Pauliaus II testamentas liudija, jog jis jau nuo seno ruošėsi galutiniam susitikimui su Jėzumi. Benedik-

tas XVI sakė: „Popiežiaus tikėjimo, vilties ir meilės kvapas pripildė jo namus, pripildė Petro aikštę, pripildė Bažnyčią ir pasklido visame pasaulyje.“ Pasak Benedikto XVI, sparčiai rutuliojantis beatifikacijos procesui, Jonas Paulius II vadinamas Dievo tarnu – šis titulas labai gerai jam tinka. Šventasis Tėvas įsitikinęs, kad „mylimasis Jonas Paulius II <...> būdamas Tėvo namuose nepaliaujamai lydi Bažnyčią“.

Popiežius kalbėjo apie bendrą Europos namų pamatą

(KAP, KAI) Kovo 24 d. popiežius audiencijoje kalbėjo Europos Sąjungos Vyskupų konferencijų komisijos (ComECE) organizuoto kongreso dalyviams. Jis ragino politikus nepamiršti krikščioniškųjų Europos žemyno šaknų. Konferencija vyko minint 50-ąsias Romos sutarčių metines. Pasak Šventojo Tėvo, Europos namus galima statyti tik ant tvirto istorinio, kultūrinio ir moralinio pamato su bendromis vertybėmis. Pasak Šventojo Tėvo, žengiant į trečiąjį tūkstantmetį Europai reikia bendrų vertybių kaip „civilizacijos raugo“. Užmiršdama Dievą ir savo krikščioniškąsias šaknis Europa paneigia save pačią, jos tapatybė tampa abejotina. Popiežius primygtinai ragino katalikus naudotis sąžinės teise, jei pažeidžiamos jų pamatinės teisės. Pasak Šventojo Tėvo, žmogaus orumą reikia laikyti teisių pamatu. Europa turi saugotis šiandien plačiai paplitusios pragmatinės nuostatos sistemingai priimant „realistinius ir pasvertus“ kompromisus dėl egzistencinių žmogiškųjų vertybių. Pasak popiežiaus, daugelio šiandienos iššūkių akivaizdoje Europos Sąjunga turi ryžtingai pripažinti žmogiškąjį orumą teisių pamatu. „Niekam nereikalinga bendrija, suburta negerbiant žmogaus orumo ir pamirštant, jog kiekvienas žmogus yra sukurtas pagal Dievo paveikslą“, – sakė Benediktas XVI. Popiežius taip pat priminė ilgą Europos kelią ir jos abiejų „plaučių“ – Rytų ir Vakarų susitaikinimą. Drauge ragino labiau siekti solidarumo saugant aplinką ir garantuojant prieigą prie išteklių. Popiežius atkreipė dėmesį, jog Europos vienijimosi procesas ne visų vertinamas teigiamai. Tai rodo, kad ne visi šio proceso projektai atitiko piliečių lūkesčius. Būtų dar labiau nesuprantama, jei toks svarbus Europos tapatybei elementas kaip krikščionybė, su kuria tapatinasi dauguma žmonių, būtų išdildytas.

Pasak ComECE pirmininko vyskupo Adrianus van Luyno, Europos vienijimasis nėra pabaigtas. Jis su pasitenkinimu pastebėjo, kad psichinės ir psichologinės Europos sienos šiandien „ne tokios brutaliai“ kaip prieš 20 metų. Tačiau daugelis europiečių susirūpinę dėl to, kad gali prarasti savo kultūros savitumą ir nacionalinę gyvenseną. Pasak vyskupo, svarbiausia gerbti kiekvieno žmogaus ypatingumą ir bendrąjį nekintamą žmogiškąjį orumą.

Pasaulinės jaunimo dienos proga popiežius kalbėjo apie gyvenimo tikslą

(KAP) Balandžio 1 d. Šv. Petro aikštėje susirinko apie 50 tūkst. jaunuolių, daugiausia iš Romos vyskupijos: šiemet Verbų sekmadienį Pasaulinė jaunimo diena minėta vyskupijų lygmeniu. Popiežius Benediktas XVI kalbėjo jaunuoliams, kad karjera ir pinigai neatneša širdies trokštamą laimės, ir patarė nepasitenkinti tuo, „ką visi galvoja, sako ir daro“. Pamoksle popiežius akcentavo, ką reiškia sekti Kristumi. Jis paaikšino, kad turimas omenyje egzistencinis pokytis: apsisprendžiama siekti ne savirealizacijos, bet kreiptis į kitą mylint tiesą ir siekiant vykdyti Dievo valią. Pasak popiežiaus, tas esminis apsisprendimas nulemiai tai, kad galutinai gyvenimo tikslu laikoma ne nauda, nuopelnai, karjera ar sėkmė, bet tiesa ir meilė. Renkamasi tarp gyvenimo vien sau ir kažko didesnio. Popiežius pabrėžė, jog tiesa ir meilė nėra abstraktūs dalykai: Jėzuse Kristuje tai tapo asmeniu. Sekdamas Kristumi imu tarnauti tiesai ir meilei. Anot popiežiaus, sekant Kristumi būtinos švarios rankos ir tyra širdis. Švarios rankos – tokios, kurios nesima smurto veiksmų, nesupurvtintos korupcijos ar nešvarių pinigų, o tyra širdis yra ta, kuri neblaškoma gėdulių, kurios meilė tikra, o ne vien akimirksnio aistra. Kai taip sekama Jėzumi, galiausiai pasiekama tikroji žmogaus paskirtis – draugystė su pačiu Dievu.

Prieš Pasaulinę jaunimo dieną, kovo 29-ąją, popiežius drauge su beveik 200 kunigų Šv. Petro bazilikoje klausė jaunuolių išpažinčių. Šias atgailos pamaldas – pasirengimą Pasaulinei jaunimo dienai Šventasis Tėvas pavadino susibūrimu apie kryžių, Dievo gailingumo šventimu, kiekvieno asmeniškai išgyvenamu Atgailos sakramente. Popiežius savo homilijoje sakė: „Kiekvieno žmogaus širdyje yra meilės troškimas.“ Pasak Šventojo Tėvo,

krikščionys negali gyventi be meilės; negana to, jei krikščionis nesutinka tikros meilės, jis iš tikrųjų negali vadinti savęs krikščioniu. Benediktas XVI paaiškino, jog artinantis priimti Atgailos sakramentą Dievo meilė ir gailestingumas paveikia širdis. Taigi būtina atnaujinti gebėjimą mylėti brolius ir seseris. Jis ragino jaunuolius išdrįsti mylėti savo šeimą, savo draugus, taip pat tuos, kurie buvo juos įžeidę.

Didžioji savaitė Vatikane

Krizmos Mišiose popiežius kalbėjo apie būtiną „meilės drabužį“

(KAP, KAI) Didįjį ketvirtadienį popiežius Benediktas XVI vadovavo Krizmos Mišioms Šv. Petro bazilikoje. Homilijoje jis kalbėjo apie kunigo tarnystės esmę aptardamas liturginius drabužius, kurie savo ruožtu rodo, ką reiškia „apsivilkti Kristumi“, kalbėti ir veikti *in persona Christi*. Pasak popiežiaus, pirmutinis savo drabužį su žmogumi susikeitė Jėzus. Jis priėmė tai, kas mūsų, kad mes galėtume priimti tai, kas jo, ir taptume panašūs į Dievą. Kristus pirmasis apsilvilko mūsų drabužiais: jis priėmė skausmą, džiaugsmą, alkį, troškulį, mirties baimę ir visas kitas baimes, galiausiai pačią mirtį. Savo ruožtu per Krikštą Kristus mums „dovanojo savo drabužius, ir tai nėra kažkas išoriška“. Tai galioja visiems krikščionims.

Kunigystės šventimų metu Jėzus dar kartą pasikeičia drabužiais su šventinamuoju. Sakramentuose tampa regima tai, kas yra kunigystė bendrąja prasme. Kunigystės šventimų metu ištariami žodžiai, liudijantys pasirengimą tarnauti Kristui, išreiškiami nuostata taip pat tarnauti visiems. Benediktas XVI komentavo įvairių kunigo liturginių drabužių elementų reikšmę, atskleisdamas, ką reiškia kalbėti ir veikti *in persona Christi*. Pasak popiežiaus, „šventimo meno“ *ars celebrandi* prasmė yra ta, kad širdis būtų pas Viešpatį. Vienintelis Kristus gali duoti deramą šventinį drabužį ir padaryti kunigus tinkamus vadovauti liturgijai.

Popiežius pasidalijo ir asmeniniu prisiminimu, kai būdamas vaikas svarsė, kaip drabužiai gali būti išplauti Avinėlio kraujyje. Dabar jis žino atsakymą: Avinėlio kraujas yra nukryžiuotojo Kristaus meilė. Ši meilė padaro mūsų supurvintus drabužius spindinčius, o paniurusią dvasią šviečiančią. Pasak popiežiaus, dar būtinas „meilės Dievui ir artimui“ drabužis: žmogus be

meilės yra „vidujai tamsus“. Išorinės tamsybės, apie kurias kalba Evangelija, yra tik vidinio širdies akumo atspindys. Šventasis Tėvas savo pamokslu pabaigoje ragino kiekvieną, švenčiantį Eucharistiją, savęs paklausti, ar iš tikrųjų yra apsilvilkęs tuo meilės drabužiu. Reikia prašyti Viešpaties, kad pašalintų vidinį priešišumą, pasitenkinimą vien savimi ir aprengtų meilės drabužiu. Pasak Šventojo Tėvo, kunigo jungas yra mylėti su Kristumi: „Kuo labiau mylime jį ir su juo, tuo labiau tampame mylinčiais žmonėmis, tuo lengvesnis mums tampa regimai sunkus jo jungas.“

Didįjį ketvirtadienį popiežius sakė: naujųjų Jėzaus Velykų centras yra kryžius

Didįjį Ketvirtadienį Šv. Jono bazilikoje Laterane Benediktas XVI vadovavo Mišioms „in coena Domini“. Pamokslė Benediktas XVI susiejo žydų Velykų šventę ir Jėzaus Paskutinę vakarienę, pabrėždamas, jog naujųjų Jėzaus Velykų centras yra kryžius. Popiežius kalbėjo apie biblistų tebediskuotojamą klausimą: ar Jėzus Paskutinę vakarienę šventė kaip tradicines žydų Velykas, ar jau buvo nukryžiuotas Velykų išvakarėse. Benediktas XVI komentavo regimą „prieštaravimą“ tarp Jono evangelijos ir kitų trijų evangelijų aprašymų. Pagal Jono evangeliją Jėzus mirė ant kryžiaus būtent tuo momentu, kai šventykloje buvo aukojami Velykų avinėliai, tai reiškia, kad jis mirė Velykų išvakarėse ir todėl negalėjo pats valgyti Velykų vakarienės. Pagal sinoptines evangelijas Jėzus Paskutinę vakarienę buvo Velykų vakarienė. Į jos tradicinę formą Jėzus įtraukė naują atiduodamas savo kūną ir kraują. Pasak popiežiaus, Kumrano rankraščių tyrimai leidžia daryti nors ne visuotinai priimamą, tačiau tikėtiną išvadą: Jėzus iš tikrųjų išliejo savo kraują Velykų išvakarėse avinėlių aukojimo metu. Jis veikiausiai šventė Velykas su savo mokiniais pagal Kumrano kalendorių, t. y. bent viena diena anksčiau; ir šventė be avinėlio, kaip buvo praktikuojama Kumrano bendruomenėje, nepripažinusioje Erodo šventyklos ir laukusioje naujosios šventyklos. Pasak popiežiaus, vietoje avinėlio Jėzus „dovanojo save patį, savo kūną ir savo kraują“. Pats Jėzus buvo lauktasis Avinėlis, tikrasis Jono Krikštytojo skelbtas Avinėlis. Pats Jėzus yra tikroji, gyvoji šventykla, kurioje gyvena Dievas, kurioje ga-

lima sutikti ir garbinti Dievą. Tokiu atveju Jono evangelijos pasakojimas yra istoriškai tikslus.

Didysis penktadienis Romoje

Didžiojo penktadienio liturgijai Šv. Petro bazilikoje vadovavęs popiežius Benediktas XVI, panašiai kaip pernai, pradžioje parpuolė kryžiumi prieš didįjį altorių. Per Kryžiaus pagerbimo apeigą popiežius nusiėmė raudonus liturginius drabužius ir batus, nuėjo prie medinio kryžiaus, pabučiavo jį ir valandėlę tyliai meldėsi. Homiliją per pamaldas sakė popiežiaus namų pamokslininkas kun. Raniero Cantalamessa OFM Cap.

Pamokslininkas ypač akcentavo Evangelijoje minimų moterų liudijimą ir apibendrinio lūkestį apie Bažnyčioje ateinančią „moters erą“ – širdies ir užuojautos epochą. Jis priminė, kad moterys pirmosios pamatė prisikėlusį Jėzų. Komentuodamas diskusiją apie atsakomybę dėl Jėzaus mirties, pamokslininkas sakė, jog dėl Jėzaus mirties buvo atsakingi vien vyrai. Nė viena moteris, net netiesiogiai neprišidėjo prie Jėzaus pasmerkimo. Nors Kristus mirė ir už moterų nuodėmes, tačiau istoriniu požiūriu jos nėra kaltos dėl Jėzaus kraujo. Kapucinas pamokslininkas priminė, kad moterims taip pat reikalingas išganymas. Pasak pamokslininko, evangelijose perteikta apaštalių baimė, pabėgimas ir atsižadėjimas yra vienas tikriausių evangelijų patikimumo ženklų. Moterys mokinių būryje sekė Jėzų ne todėl, kad tikėjosi ypatingos vietos dangaus karalystėje, bet kad geriau už kitus suvokė Evangelijos dvasią. Pasak pamokslininko, jos vadovavosi širdies motyvais ir nenusivylė. Jis palygino evangelijoje minimas maldingas moteris su tomis šiandienos moterimis, kurios tarnauja vargšams, AIDS ligoniams, kaliniams ir visuomenės atstumtiesiems. Kapucinas pamokslininkas sakė: „Mūsų civilizacijai, kurioje vyrauja technika, reikia širdies, kad žmogus galėtų išgyventi neužmogėdamas.“

Pasak pamokslininko, apgailėtina, kad Marija Magdalena klaidingai tapatinama su Luko evangelijoje aprašyta nusidėjėle, nušluosčiusia Jėzui kojas. Dėl to bažnytinio meno bei pamaldumo tradicijoje vaizduojama beveik tik kaip atgailautoja. Iš tikrųjų Marija Magdalena yra pirmoji prisikėlimo liudytoja, pasak šv. Tomo Akviniečio, „apaštalių apaštalė“.

Didįjį penktadienį popiežius Benediktas XVI vadovavo tradiciniam Kryžiaus keliui Romos Kolizijoje. Apmąstymus Kryžiaus kelio stotims pagal Luko evangeliją parengė italų bibliistas mons. Gianfranco Ravasi. Šventasis Tėvas asmeniškai nešė Kryžių pirmojoje ir paskutinėje Kryžiaus kelio stotyje. Kitose Kryžiaus kelio stotyse kryžių nešė kardinolas Camillo Ruini, taip pat jaunuoliai iš Kongo, Italijos, Čilės, Korėjos, Kinijos ir Angolos.

Meditacijų tekstai priminė Jėzaus ir daugybės kitų žmonių skausmą bei apleistumą. Juose smerktas abejingumas kito vargui. Ypač iškelta moterų kančia praeityje ir dabartyje. Italų bibliistas savo tekstus rengė pagal Luko evangeliją. Vietoje tradiciniame Kryžiaus kelyje apmąstomų, bet Evangelijoje neišskiriamų trijų Jėzaus parpuolimų po kryžiumi arba susitikimo su Veronika šiemetinėse meditacijose apmąstyta Judo išdavystė, Jėzaus susitikimas su Pilotu ir pokalbis su nukryžiuotu nusikaltėliu. Meditacijoje apmąstyta Judo atgailos galimybė. Pilotu įvaizdžiu smerkiamas etinis reliatyvizmas ir nemoralumas.

Popiežius Benediktas XVI Kryžiaus kelio pabaigoje tarė trumpą žodį. Jis priminė, jog tikroji Kryžiaus kelio maldos prasmė yra išmokti matyti širdimi. „Būti krikščioniui reiškia įgyti „kūninę“ širdį“, – sakė Benediktas XVI, cituodamas pranašą Ezechiejų. Šventasis Tėvas priminė, kad ankstyvosios Bažnyčios tėvai širdies kietumą smerkė kaip didžiausią pagoniškojo pasaulio nuodėmę. Kryžiaus kelią transliavo 67 televizijos stotys.

Velyknaktis Šv. Petro bazilikoje

Velyknakčio apeigų pradžioje Šventasis Tėvas uždegė Velykų žvakę, kuri buvo įnešta į tamsoje skendėjusią Šv. Petro baziliką. Pamoksle Šventasis Tėvas apmąstė Kristaus nužengimą į „mirties viešpatiją“ ir grįžimą į gyvųjų pasaulį. Per Velyknakčio apeigas popiežius pakrikštijo šešis suaugusiuosius ir du vaikus. Pakrikštytoms moterims iš Kinijos, Japonijos, Kubos ir Kamerūno buvo taip pat suteiktas Sutvirtinimo sakramentas ir Pirmoji komunija.

Velykų išskilmė ir palaiminimas Urbi et orbi

Velykų Mišiose Šv. Petro aikštėje dalyvavo apie 100 tūkst. tikinčiųjų. Šiomet pagal kalendorių sutapo, kad katalikai ir ortodoksai Velykas šventė tą pačią dieną. Ta proga per popiežiaus vadovaujamas išskilmes bažnytine slavų kalba buvo giedamas ortodoksų velykinis himnas.

Baigdamas savo Velykų pasveikinimą popiežius Benediktas XVI suteikė tradicinį Velykų palaiminimą *Urbi et orbi*. Velykinį pasveikinimą popiežius pasakė 62 kalbomis, tarp jų taip pat ir lietuviškai. Tradiciškai popiežius atskirai padėkojo olandų gėlininkams už gražų Šv. Petro aikštės papuošimą. Savo Velykų kalboje Šventasis Tėvas kalbėjo apie dramatišką situaciją Artimuosiuose Rytuose ir Afrikoje, ragino atsakyti smurto ir žmonių išnaudojimui. Pasak Benedikto XVI, šiandienos žmonija laukia iš krikščionių naujo Kristaus prisikėlimo liudijimo; tikėjimui tenka patirti sunkių išbandymų dėl blogio, neteisingumo, mirties, ypač nekaltųjų, vaikų, karo, terorizmo, ligų bei bado aukų. Pasak Šventojo Tėvo, reikia skleisti tikrąjį Dievo veidą, to Dievo, kuris „Kristuje prisiėmė sužeistos žmonijos kančias“. Benediktas XVI priminė apaštalą Tomą, kuris tik palietęs Kristaus žaizdas įtikėjo. Tikėtinas yra tik toks Dievas, kuris prisiėmė žmogaus žaizdas ir skausmą. Benediktas XVI kalbėjo apie nuolatinę Artimųjų Rytų krikščionių emigraciją. Apžvelgdamas dramatišką situaciją Afrikoje, popiežius ypač paminėjo Somalį, Zimbabvę, Kongą, ir Sudaną. Jis taip pat prisiminė Azijos šalis bei krizių regionus: Afganistaną, Šri Lanką ir Rytų Timorą. Popiežius kvietė krikščionis išlaikyti viltį nepaisant besitęsiančių krizių. Anot jo, Prisikėlimas nepanaikino pasaulyje esančio blogio, tačiau malonės pertekliumi įveikė jo šaknis. Jėzaus žaizdos, kurias jis parodė mokiniais prisikėlęs, yra „jo pergalingos meilės įrodymas“.

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
Šventaragio 4
Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios
informacijos centras
Papilio 5, LT-44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ
Nariai: vysk. Jonas Boruta SJ
vysk. Jonas Kauneckas
mons. Artūras Jagelavičius
kun. Leonas Povilas Zaremba SJ
kun. Lionginas Virbalas SJ
kun. Kęstutis Rugevičius
Vyskupijų atstovai:
kun. Arūnas Poniškaitis
kun. Domas Gatautas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

Vita Filipova / Kazlų Rūda
Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kun. Saulius Stumbra / Klaipėda
Laima Zimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio 5
LT-44275 Kaunas, Lietuva

TELEFONAI

Redakcija: 323 853
Platinimo tarnyba: 322 776
Faksas: 323 853
El. paštas: lkbc@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Studentų 48a
LT-51367 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2007, „Bažnyčios žinios“